

**T.C.
AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİMDE DYNED
PROGRAMININ İLKÖĞRETİM İNGİLİZCE DERSİNİ
DESTEKLEMESİ HAKKINDAKİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(KIRŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ)**

Elif Pınar COŞKUN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

**KIRŞEHİR
ŞUBAT 2013**

T. C.
AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİMDE DYNED
PROGRAMININ İLKÖĞRETİM İNGİLİZCE DERSİNİ
DESTEKLEMESİ HAKKINDAKİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(KIRŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ)

Elif Pınar COŞKUN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Doç. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

KIRŞEHİR
ŞUBAT 2013

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'ndan YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan(İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Üye.....(İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2013

Doç. Dr. Şahmurat ARIK

Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu çalışmada, Bilgisayar Destekli Eğitimde, Dyned programının ilköğretim İngilizce dersini desteklemesi hakkındaki öğretmen görüşlerinin cinsiyet, mesleki kıdem, okul yerleşim yeri ve programı kullanma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğine dair elde edilen veriler incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Betimsel olarak yapılan bu araştırma, 2011–2012 eğitim-öğretim yılında Kırşehir il/ilçe merkez ve köylerinde görev yapan toplamda 83 İngilizce öğretmenin görüşünü içerir.

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan “ Bilgisayar Destekli Eğitimde, Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri” anketi ile İngilizce öğretmenlerinden toplanmıştır. Anketin birinci boyutunda, İngilizce öğretmenlerinin demografik bilgilerini açığa çıkaracak kişisel bilgiler kısmı bulunmaktadır. İkinci boyutta, İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanabilme durumlarını belirlemek amaçlı sorular sorulmuştur. Üçüncü boyutta ise, programın İngilizce dersini desteklemesi durumuna yönelik “Uygulama zorluğu, uygulama kolaylığı, faydalılık ve zararlılık” olarak sunulmuş, öğretmenlerin bunlara katılım düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, ANOVA ve post hoc testi gibi istatistiksel yöntemlerden yararlanılmıştır.

Sonuç olarak, ilköğretim İngilizce dersinde Dyned programına ilişkin görüşlerin cinsiyet, kıdem yılı, okul yerleşim yeri, programın kullanılabilme durumuna göre anlamlılık düzeyinde farklılaşmadığı fakat bu programın okulların mevcut imkânları geliştirildikten sonra daha etkili sonuçlar verebileceği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar destekli eğitim, Dyned programı.

ABSTRACT

In this study, the views of English language teachers working in primary schools, in Kırşehir, about supporting of Dyned programme to English lessons in computer assisted learning was determined and searched if these views differentiate according to such factors as sex, seniority, location and using of programme. The data according to such features showing difference were examined and interpreted.

This study, carried out as a descriptive study, includes 83 English language teachers' views working 2011-2012 educational year in Kırşehir.

The data of the study was gathered with an opinion scale form developed by the researcher. In the first part, the personal information belonging to teachers in the research are stated for the purpose of revealing demographic information. In the second part, the questions about using of the programme were asked. In the third part, "the practice difficulty, the practice easiness, instrumentality, harmfulness" of programme towards supporting to English lesson were presented and tried to state agreeing level.

The data in the research was analysed by using SPSS programme. In analysing the data, such statistical methods as mean, standart deviation, t-test, anova and post hoc were used.

As a result, it is stated that, the views of English language teachers about Dyned programme according to sex, seniority, location and using of program were meaningless. But it is understood that this programme will be more effective if schools' conditions are developed.

Key Words: Computer Assisted Teaching, Dyned Programme

ÖNSÖZ

Bu çalışma bilgisayar destekli eğitimde Dyned programının ilköğretim İngilizce dersini desteklemesi hakkındaki öğretmen görüşlerini araştırmak için planlanmıştır.

Öncelikle araştırmamın her aşamasında görüşleri, önerileri ve eleştirileriyle beni yönlendiren, büyük bir anlayışla ve sabırla yanımda olan, katkı ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, danışman hocam, Sayın Doç. Dr. Mehmet TAŞDEMİR' e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Her fırsatta bana yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Menderes ÜNAL'a; analiz, yorum ve düzeltmeler aşamasında benden yardımını esirgemeyen değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Adem TAŞDEMİR' e teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan meslektaşlarım İngilizce öğretmenlerine, teşekkür ederim.

Ayrıca, beni bu günlere getiren aileme ve yüksek lisans eğitimini beraber aldığım ve tez çalışmamın başından itibaren beni yürekten destekleyen ve hep yanımda olan sevgili eşim Mustafa'ya sonsuz teşekkür ederim.

Elif Pınar COŞKUN

KIRŞEHİR 2013

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	4
1.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi	6
1.4. Sayıtlar	6
1.5. Sınırlılıklar	7
1.6. Tanımlar	7

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
2.1. Eğitim ve Öğrenme	8
2.2. Bilgisayar Destekli Öğretim	9
2.2.1. Eğitim Teknolojisi	9
2.2.2. Bilgisayar Destekli Öğretimin Tanımı	11
2.2.3. Bilgisayar Destekli Öğretimin Amaçları	13
2.2.4. Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamaları	15
2.2.5. Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları	19
2.2.6. Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları	29
2.3. Yabancı Dil Öğretimi	36
2.4. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	38

	Sayfa
2.4.1. Dilbilgisi Çeviri Yöntemi (Grammar Translation Method).....	39
2.4.2. Düzvarım Yöntemi (Direct Method).....	40
2.4.3. İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method).....	40
2.4.4. Sessiz Yöntem (Silent Way)	41
2.4.5. Telkin Yöntemi (Suggestopedia).....	42
2.4.6. Grupla Dil Öğretimi Yöntemi (Community Language Learning)	42
2.4.7. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response).....	43
2.4.8. Seçmeci Yöntem (Eclectic Method).....	44
2.4.9. İletişimci Yöntem (Communicative Approach).....	44
2.5. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi.....	45
2.6. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretiminde Dyned.....	49
2.6.1. Yetişkinler İçin Dyned Eğitim Yazılımları.....	54
2.6.2. Çocuklar İçin Dyned Eğitim Yazılımları.....	56
2.6.3. First English Yazılımı.....	58
2.6.4. English For Success Yazılımı	63
2.7. İlgili Araştırmalar	68
2.7.1. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Araştırmalar.....	68
2.7.2. Dyned ile İlgili Araştırmalar	76

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	82
3.1. Araştırma Modeli	82
3.2. Evren ve Örneklem.....	82
3.3. Veri Toplama Araçları.....	83
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	85

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM	88
4.1. Genel Duruma İlişkin Bulgular.....	88
4.2. Dyned Programını Kullanma Durumuna İlişkin Bulgular	90
4.3. Dyned Yazılımı Hakkında Bulgular.....	95

BÖLÜM V

	Sayfa
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	115
5.1. Sonuç.....	115
5.2. Tartışma.....	118
5.3. Öneriler.....	120
5.3.1. Araştırma Bulgularına Yönelik Öneriler	120
5.3.2. İleriki Araştırmalara Yönelik Öneriler	121
KAYNAKÇA	123
EKLER	134
EK 1	135
DYNED YAZILIMININ ETKİSİNİ BELİRLEME ANKETİ	135
EK 2	140
İZİN YAZILARI	140

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 3.1. Ölçme ve Değerlendirme Araç ve Yöntemlerini Belirleme Ölçeği Maddelerin Puanlandırılması.....	86
Tablo 4.1. İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları.....	88
Tablo 4.2. İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Dağılımları.....	89
Tablo 4.3. İngilizce Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Yerleşim Yerine Göre Dağılımları.....	89
Tablo 4.4. Dyned Programını Kullanabilen ve Kullanamayan İngilizce Öğretmenlerine İlişkin Dağılım.....	90
Tablo 4.5. Dyned Programını Kullanabilen İngilizce Öğretmenlerinin Kullanabilme Sıklıklarına Göre Dağılımı.....	91
Tablo 4.6. Dyned Programını Kullanamayan İngilizce Öğretmenlerinin Kullanamama Nedenlerine İlişkin Dağılım.....	91
Tablo 4.7. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Kullanacak yeterlikte değilim” Görüşüne Yönelik Dağılım.....	93
Tablo 4.8. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum” Görüşüne Yönelik Dağılım.....	93
Tablo 4.9. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum” Görüşüne Yönelik Dağılım.....	93
Tablo 4.10. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Okulda yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” Görüşüne Yönelik Dağılım.....	94
Tablo 4.11. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Öğrencinin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” Görüşüne Yönelik Dağılım.....	94

	Sayfa
Tablo 4.12. Faktörleri Oluşturan Ölçek Maddelerin Ölçekteki Numarası.....	95
Tablo 4.13. Faktörleri Oluşturan Maddelere İlişkin Bulgular.....	96
Tablo 4.14. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları.....	97
Tablo 4.15. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Scheffe Testi Sonuçları.....	99
Tablo 4.16. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre “t” Testi Sonuçları.....	102
Tablo 4.17. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Yerleşim Yeri Değişkenine Göre “t” Testi Sonuçları.....	105
Tablo 4.18. İngilizce Öğretmenlerinin Dyned Programını Kullanabilme Değişkenine Göre “t” Testi Sonuçları.....	107
Tablo 4.19. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Dyned Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları.....	110
Tablo 4.20. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Dyned Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre Scheffe Testi Sonuçları.....	111

SİMGELER VE KISALTMALAR

\bar{x} : Aritmetik Ortalama

%: Yüzde Oranı

BDE: Bilgisayar Destekli Eğitim

BDÖ: Bilgisayar Destekli Öğretim

df: Serbestlik Derecesi

Dyned: (Dynamic Education) Bilgisayar Temelli Dil (İngilizce) Eğitimini Amaçlayan Yabancı Dil Eğitim Yazılımı

f : Frekans (Sıklık Sayısı)

N: Kişi Sayısı

p: Anlamlılık Düzeyi

SD : Standart Sapma

SE: Standart Hata

t: t Test Değeri

vd: Ve Diğerleri

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna ilişkin açıklamalar, problem cümlesi, alt problemler, tezin kavramsal çerçevesi ile araştırmanın amacına, önemine, sayıtlıların, sınırlılıklarına ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1997: 1). Eğitimin bireye kazandırmak istediği bu davranışları gerçekleştiren öğelerden birisi de eğitim programıdır.

Varış (1988: 17)'a göre eğitim programı "Bir eğitim kurumunun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri" olarak tanımlanmaktadır. Doğan (1997:3)'a göre eğitim programı, "Eğitim ihtiyacının değerlendirilmesini, diğer bir ifadeyle öğrencide meydana getirilecek davranış değişikliğinin belirlenmesini, buna ulaşmak için öğrencinin karşı karşıya geleceği içeriğin seçilmesini ve düzenlenmesini, öğretim materyallerinin geliştirilmesini, bu materyallerde uygulanacak öğretim yöntemlerinin seçilmesini ve amaca ne oranda ulaşıldığını belirlemek için değerlendirme araç ve standartlarının geliştirilmesini içerir bir tasarımdır".

Eğitim programına bağlı yürütülen ğretim programları 2004 yılı itibarıyla yapılandırıcılık yaklaşımla yürütülmektedir. Bu yaklaşımda artık ğrenci, bilgiyi doğrudan almak yerine, kendisi yapılandırmaktadır. Bu yüzden ğretim süreçlerinde kullanılan yöntemlerde de değişikliklere gidilmiştir. Bilgisayar Destekli ğretim yöntemi de bu yöntemlerden birisidir.

Çağımızda bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler ekonomik sistemi olduğu kadar eğitim ve sosyal sistemleri de derinden etkilemektedir. Günümüzde bilgi, gelişmiş toplumlarda ekonomik gelişmelerin anahtarı haline gelmiştir. Teknolojinin eğitimde kullanımı ise gün geçtikçe artmaktadır. Bilgi teknolojisinin hızla gelişmesi, bilgi toplumlarının dönüşmesine yol açmış, toplumların yeni teknolojik gelişmeleri izlemeleri ve kendilerine uyarlamaları zorunlu hale gelmiştir. Bilginin ve ğrenci sayısının hızla artması tabi ki birtakım sorunları da beraberinde getirmiş, eğitim sürecinin ve niteliğinin geliştirilmesinde önemli rol oynayan yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesi zorunlu hale gelmiştir. Söz konusu yeni teknolojik sistemlerden birisi de en etkili iletişim ve bireysel ğretim aracı olarak nitelendirilen bilgisayarlar ve buna bağlı teknolojilerdir (Keser, 1998: 45).

Bilgisayarlar diğer ğretim yöntemleri ile karşılaştırılmayacak derecede hıza, geri bildirim, çok yönlülüğe sahiptir. Bundan dolayı bilgisayarlar, bir terzinin eğitiminden bireysel ğrenci gereksinimlerine kadar her konuda çözüm getirebilecek gizil g olarak görülmektedir. Çünkü bilgisayarlar, ğrenci ve materyal arasında çok değişik düzeylerde ve çeşitlilikte etkileşim sağlama kapasitesine sahiptirler. Bu etkileşimin düzeyi öğrenenin tam kontrol edemediği ya da sınırlı olarak kontrol ettiği

alıştırma ve pratiklerden, öğrenenin kontrol ettiği durumlara kadar değişebilmektedir. Bilgisayarların bütün bu faydaları araştırmacılar tarafından kabul edilmektedir. Eğitimciler ise bilgisayarların, öğrenmeyi sağlayıcı (motive edici özelliği gibi) etkilerinin olduğunu belirtmektedirler (Thompson, 1991: 1).

Son yıllarda sıkça karşımıza çıkan İngilizce derslerinde kullanılan Dyned programı da bilgisayar destekli eğitimin bir parçasıdır.

Dyned, İngilizce olarak dynamic ve education (dinamik ve eğitim) kelimelerinin bir araya getirilerek yazılmasından oluşmakta ve “dinamik eğitim anlamına” gelmektedir. Bu program bilgisayar temelli bir eğitim sürecini içermektedir. Dyned kullanım kılavuzunda belirtildiğine göre bu programın en büyük özelliği görselliğinin yanı sıra işitsel olmasıdır. Görsellik, öğrencinin işlenen konuyu içinde bulunulan mevcut koşullardan kolaylıkla anlayabilmesini sağlayan öğeyi içermektedir. Bu da dili 'anlamlandırmaya' ve doğru olarak 'öğrenmeye' yol açmaktadır. Sınıf içi ile sınırlı klasik yabancı dil eğitimi ile bilgisayar destekli yabancı dil eğitimi karşılaştırdığımız zaman her öğrencinin karşı karşıya kaldığı bireysel eğitim süreci bilgisayar destekli eğitim ile çok üst seviyelere çıkmaktadır. Bunun ana nedeni, her öğrencinin, bir öğretmen diye düşünebileceğimiz bilgisayarın başına geçtiği zaman dersin sonuna kadar öğretmeniyle baş başa olmasıdır. Bu durum, öğrencinin karşı karşıya kaldığı problem çözme, analiz yapma, sentezleme oranı ve cevap vermek zorunda olduğu soru oranı klasik sınıf içi eğitimiyle karşılaştırıldığında daha açık olarak görülebilmektedir (Dyned, 2006).

Fakat kılavuzda belirtilen bu hususların aksine bazı dezavantajlardan da bahsetmek gerekir. Özellikle “bireysel eğitim süreci bu program sayesinde üst seviyelere çıkmaktadır”, denilmesine rağmen “Bu bireyselliği öğrenci ne derecede bir avantaja dönüştürebilir?” sorusu üzerinde düşünülmesi gerekmektedir. Öğrenci nasıl olsa bilgisayarla baş başayım diyerek rastgele tuşlara basabilir. Deneme yanılma yoluna giderek gerekli yönergeleri dinlemeden devam etmeye çalışabilir ve neticede programı amacının dışında bir vakit geçirme aktivitesi gibi kullanabilir. Burada önemli olan, öğrencilerin programın nasıl işlediği ve nasıl çalışması gerektiği konusunda iyi bilgilendirilmeleri ve yönlendirmelerin titizlikle yapılması gerektiğidir.

Dyned hakkında olumlu bir bakış açısı sağlanmasına rağmen acaba bu program okullarda ne derece etkili kullanılmaktadır? Dyned savunucularınca iddia edildiği gibi bu program gerçekten dil öğretiminde önemli bir katkı sağlamakta mıdır? Dyned programının bütün olumlu yönlerine rağmen okullardaki teknik altyapı eksiklikleri, müfredatı yetiştirebilme kaygısı, sistem kurulum ve çalışması sırasında oluşabilecek problemlerin sebep olabileceği isteksizlik gibi nedenler yüzünden bu sistem okullarda etkin sonuçlar vermeyebilir. Bu nedenle, uygulamada Dyned programının araştırılması gerekmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Bilgisayar destekli eğitimde, Dyned programının ilköğretim İngilizce dersini desteklemesi hakkındaki öğretmen görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

1. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri okul yerleşim yeri değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
5. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri programın kullanılabilirliği değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
6. Araştırma kapsamındaki Dyned programını kullanabilen İngilizce öğretmenlerinin programı kullanabilme sıklıkları nelerdir?
7. Araştırma kapsamındaki Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin programı kullanamama nedenleri nelerdir?
8. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklığı ile öğretmenlerin programa ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma; resmi ilköğretim okullarında 2008–2009 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan Dyned Dil Eğitim Programı'nın Kırşehir il merkezi ve ilçeleri sınırları dâhilinde öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Öncelikli olarak bu sistemin İngilizce dersini desteklemesi hakkında öğretmen görüşlerini belirlemek ve elde edilen bulgular sonucunda da sistemin uygulanmasında karşılaşılan sorunların olup olmadığını ve eğer varsa sebeplerinin neler olduğunu tespit etmek ve bulgulardan yola çıkarak da sistemin uygulanmasında verimliliği arttırmak için çözüm önerileri ortaya koyabilmek hedeflenmiştir.

Yabancı dil öğretiminde yeni arayış ve yaklaşımların neticesinde ilköğretim okullarında kullanılması zorunluluğu getirilen Dyned programı hakkında yapılan bu araştırma, alandaki eksikliklerin giderilmesine katkı sağlayacak nitelikte olması yönüyle önemli görülmektedir.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmada görüşlerine başvuru alan öğretmenler soruları içtenlikle cevaplamışlardır.

2. Araştırmaya dahil edilen İngilizce öğretmenlerinin Dyned hakkındaki bilgileri eşdeğer kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma; 2011–2012 eğitim-öğretim yılı Kırşehir il/ilçe merkez ve köylerinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin görüşleriyle ve görüşlerden elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Dyned: Dyned, dil eğitimcileri, bilgisayar programcılar, nörologlar ve sanatçılardan oluşan bir ekip tarafından tasarlanan dünyadaki ilk ve en etkin çoklu ortam dil eğitimi programıdır. Nöro-bilimsel araştırmaların ışığında “anlama” becerisinden “otomatikleşme” durumuna geçmeyi ve İngilizcenin kalıcı hafızaya yerleşmesini hedeflediği belirtilmektedir (Dyned, 2006).

Bilgisayar Destekli Eğitim: Bilgisayarların ders içeriklerini doğrudan sunma, başka yöntemlerle öğrenilenleri tekrar etme, problem çözme, alıştırma yapma, vb. etkinliklerde öğrenme-öğretme aracı olarak kullanılmasıyla ilgili uygulamalardır. (Hızal, 1989: 16).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Eğitim ve Öğrenme

Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Eğitimde kişilerin davranışlarında meydana gelebilecek değişmelerin istenilen yönde olması beklenir. Eğitim bireylerin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve istedik değişme meydana getirme süreci olarak ifade eder. İnsanın biyolojik boyutu insanın insan olabilmesi için temel ya da zorunlu neden olarak kabul edilmektedir. İnsanın kültürel boyutu da insanın insan olabilmesi için yeter neden olarak kabul edilmektedir. İnsan doğa ile etkileşerek kültür boyutunu da geliştirmektedir (Demirel, 2009: 2).

Eğitim; insanların yaşantılarında ve davranışlarında kalıcı değişiklikler oluşturmayı amaçlar. Bunların, eğitim hedeflerine uygun amaçlar doğrultusunda gerçekleşmesi gerekir. Eğitim sürecinde bireyin davranışları istenilen yönde değişmelidir. Bu değişim yaşanırken, eğer eksik ya da hatalı davranışları varsa bunlar düzeltilmelidir.

Öğrenme ise, birçok eğitim bilimci tarafından tanımlanmış, eğitim bilimlerinin temel konularından biridir. Öğrenme, tekrar ya da yaşantı sonucu

davranışta meydana gelen devamlı veya kalıcı değişiklik olarak tanımlanabilir (Dursun, 1999: 2).

Öğrenme yaşantı ürünüdür. Tüm davranışlar öğrenilmiş değildir. Davranışların bir kısmı reflektir. Refleks, belirli bir uyarıcıya öğrenilmemiş bir tepkide bulunma olarak tanımlanabilir. Davranıştaki değişmeye öğrenme diyebilmek için, bu davranışın içgüdüsel ya da refleksif olmaması, bir yaşantı sonucu meydana gelmesi ve nispeten kalıcı olması gerekir (Senemoğlu, 2007: 90).

Öğrenmenin gerçekleşmesi ancak yaşantı sonucu meydana gelmektedir. İnsanlar geçirdikleri yaşantılar ve tecrübeler doğrultusunda bunu elde edebilirler.

2.2. Bilgisayar Destekli Öğretim

Bilgisayar destekli öğretim son yıllarda sıkça karşılaşılan bir öğretim yöntemidir. Bilgisayar destekli öğretimin tanımına geçmeden önce, eğitim teknolojisini açıklamak faydalı olacaktır.

2.2.1. Eğitim Teknolojisi

Eğitim teknolojisi; “Değişik bilimlerin verilerini, özel hedef, yöntem, araç ve gereç, ölçme ve değerlendirme gibi eğitimin geniş alanlarında uygulamaya koyan, uygun maddi ve manevi ortamlarda insan gücünün en iyi şekilde kullanılmasını, eğitimin sorunlarının çözülmesini, kalitenin yükseltilmesini, verimliliğin

arttırılmasını sağlayan bir sistemler bütünü” olarak tanımlanmaktadır (Rıza, 1997: 23)

Eğitim teknolojisi, davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenmeyle ilgili verilerine dayalı olarak, eğitimle ilgili insan gücünü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akılcıca ve ustaca kullanıp sonuçları değerlendirerek bireyleri, eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalıdır (Çilenti, 1979: 24).

Eğitim teknolojilerinin tamamı birer öğrenme aracıdır. Aktiflik ve kalıcılık ön planda olduğu için eğitim teknolojisi anlamlı öğrenmeler oluşturmak için iyi bir öğrenme aracı olarak kullanılır (Kurt, 2006: 38).

Eğitim teknolojisi, gelişmekte olan bir disiplin olduğu için ilgili çevrelerce alanı algılama biçiminde bir takım farklılıklar dikkati çekmektedir. Bunun sonucu olarak alanda dağınık bir terminolojinin yer aldığı açıktır. Dolayısıyla bu sebepten kaynaklanan farklı görüş ve algılar farklı uygulamalara neden olmaktadır. Eğitim teknolojisi genelde eğitime, özelde öğrenme durumuna egemen olabilmek için bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yasallaştırılması olarak ifade edilebilir. Bu durumda, eğitim teknolojisini öğrenme öğretme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi işi olarak da tanımlayabiliriz. Eğitim teknolojisini daha iyi anlamak için aynı zamanda sistem, organizasyon, iletişim, öğrenme ve öğretme gibi

kavramların da doğru algılanması, birbirleriyle ve eğitim teknolojisi ile olan ilişkilerinin doğru analiz edilmesi gerekir (Alkan, 2005: 13).

2.2.2. Bilgisayar Destekli Öğretimin Tanımı

Bilgisayar destekli öğretim (BDÖ), bilgisayar destekli eğitim (BDE), bilgisayarlı öğretim (BÖ) şeklinde farklı tanımlar görülebilmektedir. Fakat bu tanımların hepsi de bilgisayarın eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bir öğretim aracı olarak kullanılmasını kastetmektedir.

Bilgisayarlı öğretim süreci, tasarlanan ve geliştirilen bir bilgisayarla öğretim programı yardımıyla bir konu ya da dersin öğretilmesi tekniği ve ortamıdır. Bu tanımdan da anlaşıldığı üzere bilgisayarlı öğretim teknolojilerin öğretilmesi değildir. Bu yaklaşımın zaman zaman yanlış aktarıldığı veya kullanıldığı söylenebilir. İpek (2001) tarafından belirtildiği gibi kullanılan farklı bilgisayarlı öğretim tanımları vardır. Örneğin; CBI Computer – Based Instruction (Bilgisayar Temelli Öğretim), CAI: Computer – Assisted Instruction (Bilgisayar Destekli Öğretim), CBE: Computer – Based Education (Bilgisayar Temelli Eğitim), CAL: Computer – Assisted Learning (Bilgisayar Destekli Öğrenim), CBT: Computer-Based Training (Bilgisayar Temelli Öğretim), IAC: Instructional Applications of Computers (Bilgisayar Uygulamaları Öğretimi) tanımları sayılabilir. Bütün bu tanımlar aynı anlama gelen ifadelerdir. Bu nedenle bunlar arasında farklı anlamlara gerek yoktur. Genelde CBI (Computer-Based Instruction) bilgisayarlı öğretim yerine kullanılmakta ve yukarıdaki tüm tanımları kapsamaktadır (İpek, 2001: 17).

Bilgisayar destekli öğretim, öğrencilerin programlı öğrenme materyalleri ile bilgisayar kullanarak etkileşimde bulunduğu; diğer bir deyişle, bilgisayar programları aracılığıyla öğrenmeyi gerçekleştirdiği, öğrenmelerini izleyip kendi kendini değerlendirebildiği bir öğretim biçimidir (Senemoğlu, 2007: 435)

Öğrencinin karşılıklı etkileşim yoluyla eksiklerini ve performansını tanınmasını, dönütler alarak kendi öğrenmesini kontrol altına almasını; grafik, ses, animasyon ve şekiller yardımıyla derse karşı daha ilgili olmasını sağlamak amacıyla eğitim-öğretim sürecinde, bilgisayardan yararlanma yöntemine kısaca BDÖ diyebiliriz (Baki, 2002: 11).

Bilgisayar Destekli Öğretim kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemi olup öğretim sürecinde bilgisayarın seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir öğe olarak kullanılmalıdır. Bilgisayar Destekli Öğretim’de bilgisayar, öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı öğretim sürecini ve öğrenme motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Uşun, 2000: 50-52).

Bilgisayar destekli öğretim; bilgisayarların öğretme-öğrenme sürecinde yardımcı araç olarak kullanılması ya da bilgisayarların öğretim sürecine bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir araç olarak girmesidir. Bir başka deyişle öğrenme materyallerinin öğrenciye bilgisayarlar aracılığıyla

verilmesidir. Bilgisayarlar bu amaçla kullanıldığında, öğretim sisteminin kitap, arkadaş, öğretmen gibi diğer bileşenlerinin yerine geçmez. Burada önemli olarak bilinmesi gereken ise; bilgisayarın kitap, laboratuvar, film vb. eğitim araçları gibi öğretmene yardımcı bir araç olmasıdır (Aşkar ve Erden, 1986: 21).

2.2.3. Bilgisayar Destekli Öğretimin Amaçları

Barker ve Yeates (1985 :63) bilgisayar destekli öğretimin amaçlarını şöyle belirtmişlerdir:

- Geleneksel öğretim yöntemlerini daha etkili hale getirmek,
- Öğrenme sürecini hızlandırmak,
- Zengin bir materyal sağlamak,
- Ucuz ve etkili öğretimi gerçekleştirmek,
- Gereksinmeye dayalı öğretimi gerçekleştirmek,
- Telafi edici öğretimi sağlamak,
- Öğretimde sürekli olarak niteliğin artmasını sağlamak,

Yukarıda belirtilen amaçlar, bilgisayarın bu yaklaşımda, öğretim sistemini tamamlayıcı ve güçlendirici olarak kullanıldığını göstermektedir. Yukarıdaki amaçlar genel olarak öğretim ile ilgili olarak oluşturulmuştur.

Demirel vd. (2002)'e göre ise BDÖ'nün öğrenciler için hedeflenen genel amaçları şöyledir:

- Öğrencinin motivasyonunu (öğrenme güdüsünü) artırmak,
- Öğrencinin bilimsel düşünme yeteneğini geliştirmek,
- Grup çalışmalarını desteklemek,
- Öğretme yöntemlerini genişletmek,
- Öğrencinin kendi kendine öğrenme yeteneklerini geliştirmek,
- Öğrencide ileri düzeyde düşünme becerisinin geliştirilmesini desteklemek,
- Mantık yolu ile problemlere çözüm bulmayı desteklemek,
- Hipotez kurmaya cesaretlendirmek.

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında bilgisayarlı öğretimin;

- Etkileşimli ve bireysel öğrenme sunması,
- Öğrencilere tekrar olanağı sağlaması,
- Sınıf ortamında güç olan öğretim yöntemlerinin kullanılabilmesi,
- Bilgisayarların renk, ses, grafik olanaklarından yararlanılması,
- Öğrencileri düşünmeye ve araştırmaya yönlendirmesi,
- Bireyde özgüven duygusunu arttırması bakımından faydalı olduğu söylenebilir.

Bilgisayar destekli eğitimin başlıca amaçları şu şekilde özetlenebilir:

Eğitim ve öğretimde verimi yükselterek, daha etkin bir öğretim sağlamak, geleneksel eğitim ve öğretim yöntemlerini değiştirmek, onları daha verimli ve etkili kılmak, eğitim ve öğretimi, ilgi çekici ve zevkli duruma getirmek, öğretmenlerin,

eğitim-öğretim sırasında daha fazla materyal kullanmasını sağlamak, verilerin depolanması ve gerektiğinde kullanılmasını sağlamak, soyutu somutlaştırarak, daha kolay öğrenilmesini sağlamak, öğretmene zaman kazandırarak, ders dışı faaliyetlerini kolaylaştırmak, çağın gerektirdiği teknolojiyi öğrencilere kavratmak, öğrenme sürecini hızlandırmak, gereksinmeye dayalı öğretimi gerçekteştirmek, telafi edici öğretimi sağlamak ve bireysel öğretimi gerçekteştirmek (Koşar, 2002: 124).

2.2.4. Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamaları

Bilgisayar destekli öğretimin uygulama biçimleri, sahip olunan donanım ve yazılım olanaklarına, öğretilcek konunun özelliklerine, öğrenim amaçlarına ve uygulama yapılacak grubun özelliklerine göre değişebilmektedir.

Bilgisayar destekli öğretimin kullanım biçimleriyle ilgili açıklamaları Uşun (2000) şu şekilde özetlemiştir:

1. Öğretmen konuyu sınıfta anlattıktan sonra, konuyu anlamayan, başarısız olan öğrencilere konuyu tekrar etme fırsatı verir.
2. Öğretmen konuyu sınıfta anlattıktan sonra değerlendirmeyi bilgisayarla yapabilir.
3. Öğretmen konuyu anlattıktan sonra alıştırma, uygulama, değerlendirme çalışmalarını bilgisayar yardımıyla yapabilir.
4. Konu bilgisayar yardımıyla anlatılıp öğrenme eksiklikleri tartışma yolu ile giderilir. Bu yöntemde öğretmen “danışman” rolünü üstlenir.

Eğitimde bilgisayarların kullanılmasında önemli rolü olan bilgisayarla öğrenme-öğretme uygulamalarının başlıca türleri:

Öğretim Amaçlı Uygulamalar

Öğretim amaçlı ders yazılımlarını kullanan öğrenciler, bilgisayar başında kendi hızları ve yetenekleri doğrultusunda konuyu öğrenmektedirler. Bilgisayar destekli öğretimde, herhangi bir derste bir konu, önceden hazırlanmış olan yazılımlarla öğretilir (Tandoğan ve Akkoyunlu, 1998: 25).

Bilgisayarlar bu uygulamada belirli ders içeriğini öğrenciye sunmakta kullanılmaktadır. Bu uygulama bir anlamda özenle oluşturulmuş ders kitaplarına benzer. Amaç yeni bir bilgiyi öğrencilere sunmaktır. İyi hazırlanmış bir uygulamada yeni kavramlar anlamlı parçalara ayrılır ve öğrencilerin kavramları anlayıp anlamadığı sık sık kontrol edilir. Bu tür uygulamalarda öğrencilere dönüt verilmesi ve değişik çözüm yolları önerilmesi çok önemlidir. Aksi takdirde bu uygulamaların ders kitaplarından tek farkı, öğretim materyalinin bilgisayar ekranından yansıtılması olacaktır.

Tekrar ve Alıştırma Amaçlı Uygulamalar

Önceden öğrenciye verilmiş olan temel kavramların yeniden ele alınmasını sağlar. Açıklamaları, kuralları, ilkeleri, çizelgeleri, terimleri, değişik yapı ve aşamada çok sayıda alıştırma içerir. Bu uygulamada bilgisayar, öğretmene

yardımcı bir ortam olarak hizmet verir. Alıştırma amaçlı uygulamaların en önemli sınırlılığı yeni kavramların öğretilmesinde yetersiz kalmasıdır (Çömek, 2003: 55).

Benzeşim Amaçlı Uygulamalar

Uzmanlar benzeşim programlarını “gerçeklerden süzölmüş çalışma ve analiz amaçlarıyla basite indirgenmiş bir fiziksel ya da sosyal sürecin çalışan modeli” olarak tanımlarlar. Öğretim teorileri açısından bakıldığında benzeşim programları, öğrenciye yeni bilgi kazandırmakla birlikte var olan bilgileriyle yeni öğrendiği bilgiler arasında ilişki kurmasını da sağlamaktadır. Böylece öğrenci öğrendiği bilgileri yorumlayarak uzun süreli belleğe depolama imkânı bulur (Şahin ve Yıldırım, 1999: 67).

Simölasyonları öğretilenin “ne” ve “nasıl” olması durumuna göre iki ana gruba ayırmak mümkündür. Bir şey hakkında bilgi veren simölasyonlar, fiziksel ve tekrarlayan simölasyonlar olarak adlandırılan iki alt gruba ayrılırken, bir şeyin nasıl yapılacağını öğreten simölasyonlar ise yöntemsel ve durumsal simölasyonlar olarak iki alt grup oluşturur. Eğitsel simölasyondan kastedilenin ne olduğunu anlamak ve ortak bir terminoloji geliştirmek açısından simölasyonları türlerine ayırmak yararlı olmakla beraber, çoğu zaman bir simölasyonu tek bir tür kapsamında düşünmek mümkün olmamaktadır. Bu tür simölasyonlar için birden çok simölasyon türünün sentezinden oluşmuştur demek mümkündür (Alessi ve Trollip, 2001: 23).

Oyun Amaçlı Uygulamalar

Oyun formatını kullanarak öğrencilerin ders konularını öğrenmelerini sağlayan ya da problem çözme yeteneklerini geliştiren yazılımlardır (Sarıçayır, 2007: 51).

Öğrenciye yarışma duygusu verir. Alıştırma ve yineleme konusunda belirleyici bir görev üstlenir. Öğrencinin el becerilerini artırırken zekasını kıvraklaştırır ve reflekslerini hızlandırır. Eğitsel oyun amaçlı uygulamalarda bilgisayar daha çok bir yargı, bir yarışmacı ve sayı hakemi görevini üstlenir. Öğrenci ise becerisini ortaya koyar, stratejileri öğrenir ve seçenekleri değerlendirir (Gemici vd., 2001: 255).

Eğitsel oyunları diğer oyunlardan ayıran en temel özellik, hazırlandığı konu alanına göre bazı formal bilgilerinin taşımasıdır. Oyun sırasında öğrenci hoşça vakit geçirirken, bu informal etkinlik sırasında formal bilgiler de öğrenilir (Sarıçayır, 2007: 51).

Eğitsel oyun amaçlı uygulamalar, daha çok matematik ve dille ilgili derslerde sayı, tanımlama, gruplama, heceleme gibi oyunlar aracılığıyla yoğun olarak kullanılmaktadır. Eğitimciler, eğitsel oyunların, bilgisayar okur-yazarlığının gelişmesinde faydalı bir amaç için hizmet edebileceğini ancak bu oyunların tek başına kullanılmaması ve diğer çalışmaların tamamlanmasında bir yardımcı olarak yararlanılması gerektiğini savunmaktadırlar (Erişen ve Çeliköz, 2007: 129).

Eğitsel oyunların avantajları ise aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Öğrenci normal zamandan daha fazla çalışabilir,
 - Oyunlarla, kavramlar ve ilkeler daha kolay öğrenilebilir,
 - Öğrencilerin karar verme ve analitik düşünme becerilerini geliştirir,
 - İletişim becerilerini artırır,
 - Sanal gerçeklik desteği ile bazı devinimsel becerilerin gelişmesini sağlar
- (Sarıçayır, 2007: 51).

Başvuru Kaynağı Amaçlı Uygulamalar

Gelişen teknolojiler sayesinde bilgisayar bir ansiklopedi hatta kütüphane konumuna gelmiştir. Yeni yazılımlar ve çoklu ortamlar teknolojisi sayesinde görüntü zenginliği, hareket ve ses özellikleriyle donanan bilgisayarlardan başvuru kaynağı olarak yararlanmak olasıdır. Örneğin Kurtuluş Savaşı CD'si aracılığıyla Kurtuluş Savaşında yer alan askerlerin kıyafetleri, kullandıkları silah türlerine kadar bilgiler alınabilir. Okulların tüm yapacağı uygun donanım ve yazılımları sağlamak böylece öğrencilere bir başvuru merkezi oluşturmaktır (İpek, 2001: 19).

2.2.5. Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları

Günümüzde gelişmiş ülkeler eğitimin kalitesinin yükseltilmesinden dolayı bilgisayar destekli öğretim yöntemine çok fazla önem vermektedirler. Bilgisayar destekli öğretimin eğitim sistemine olan olumlu etkilerini şöyle sıralayabiliriz: (İşman, 2008: 441)

- Bilgisayar destekli öğretim, etkileşimli çalışmayı destekler. Öyle ki, geleneksel öğretim metotlarının uygulandığı normal sınıflarda, öğretim faaliyetleri içinde, sınıftaki öğrencilerin tümünü birden aktif tutmak mümkün değildir. Oysa bilgisayar destekli öğretim yönteminde her öğrenci, öğrenme faaliyetleri içindeki her bir adım için bilgisayarın yönelteceği sorulara cevap vermesi gerektiği ve ancak konu üzerinde düşünerek sonraki adımlara geçebileceği için sürekli aktif olmak zorundadır.
- Geleneksel öğretimin sakıncalı taraflarından biri sınıftaki tüm öğrencilerin aynı hızla çalışmalarının beklenmesidir. Hâlbuki aynı sınıfta bulunan öğrenciler öğretilen ders ve konulara göre farklı yeteneklerde olabilmektedirler. Öğretmen ise konuları işlerken orta halli bir öğrencinin öğrenme ve çalışma hızına göre dersin işleniş hızını ayarlar. Bilgisayar destekli eğitimde ise her öğrenci kendi kavrama hızına göre dersin akışını ayarlayabilmektedir.
- Normal sınıflarda, konularla ilgili sorulabilecek bazı sorular, konuların bazı bölümleri, bir grup öğrenci için ayrıntılı olarak açıklanması üzerinde tartışılması gerekirken diğer bir grup öğrenci için gerek olmayabilir. Bilgisayar destekli eğitimde ise sürekli etkileşimli bir öğrenim faaliyeti içinde olan öğrenci istediği anda istediği soruların cevaplarını alabilir ya da istediği konuların tekrarını hemen sağlayabilir. Böylece öğrenme daha kalıcı ve sağlam gerçekleşmiş olur.
- Bazı deney ve çalışmaları laboratuvar ortamında deneysel olarak incelenebilmesi tehlikeli ya da pahalı olduğundan ya da başka nedenlerle mümkün değildir. Bilgisayar destekli eğitimde ise bilgisayara kolaylıkla

uygulanabilen benzeşim yöntemleri ile bu tür deneyler öğrencilere kolaylıkla gösterilebilmektedir.

- Bilgisayar destekli eğitimde öğretmenden öğretmene değişen öğretim niteliği yüksek bir düzeye çıkartılabilmektedir. Öğretmenlerin derslerindeki kullandıkları öğretim yöntemleri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklılıklar bilgisayar destekli öğretim ile en az düzeye indirilmektedir.
- Bilgisayar destekli eğitim sayesinde konular daha hızlı ve sistematik bir şekilde öğretildiğinden müfredat daha kısa bir sürede tamamlanabilmektedir.
- Kişisel yapısından ya da sınıftaki ortamda mevcut başarısını ortaya koyamayan ve bundan etkilenerek başarısızlığa sürüklenebilecek öğrencilerin bilgisayar destekli öğretim ortamında başarılı olabilecekleri yapılan çalışmalar sonucunda gözlenmiştir.
- Öğrenciler bilgisayar ortamında çalışırken sayısal problem çözümüne yönelik matematik, fizik vb. derslerde işlem yükünden kurtularak doğrudan problem çözümüne yönelecektir.
- Bilgisayar destekli öğretimde çizimler, resimler, şekiller, sorular ve öteki gereçler öğrencilere sırası geldikçe sunulmaktadır. Ekrandaki bu görüntüleme renk ve ses faktöründen yararlanılmakta, böylece öğrencilerin dersi izlerken hayal kurup başka şeyler düşünmeleri önlenerek dikkat düzeyleri oldukça yüksek tutulabilmektedir.
- Bilgisayar destekli öğretimde öğrenme küçük birimlerle sağlandığından, başarıda bu birimler üzerinde sınanarak adım adım gerçekleştirilebilmektedir.
- Öğrenci ile ilgili kişisel bilgiler ile istatistiksel bilgiler aynı ortamda saklanabilmektedir.

- Öğretimi güçlendirebilmek için destekleyici öğretim birimlerinden ve bilgisayar destekli öğretim dışında kalan diğer öğretim olanaklarından da yararlanılabilmektedir.
- Bilgisayar destekli öğretim, öğretmeni dersi tekrar etme ödev düzeltme v.b. rutin görevlerden kurtararak ona öğrencilerle daha yakından ilgilenme ve verimli çalışma zamanı kazandırmaktadır.

Yıldırım (1999: 62), Bilgisayar Destekli Öğretimin yararlarını şöylebilir:

Öğrenme Hızı

BDÖ' in sunduğu en önemli fayda, belki de, öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına uygun olarak konuyu işlemeleri ve gerek duyduklarında aynı konuya tekrar çalışma olanağı bulabilmeleridir. Özellikle yavaş öğrenen öğrenciler için BDÖ uygulamaları, bu öğrencilerin düzeyine ulaşılmasında önemli bir avantaj sağlamaktadır. Diğer taraftan, öğrenilecek konuyu hali hazırda bilen ya da sınıftaki diğer öğrencilere oranla daha hızlı öğrenen öğrenciler ise, diğer öğrencileri beklemeden bir sonraki konuya geçebilirler.

Katılımcı Öğrenme

Her ne kadar BDÖ uygulamaları öğrencilerin kendi kendilerine ve kendi öğrenme hızlarına uygun öğrenme ortamları sunsa da, grup çalışmasını destekleyebilmesi açısından da etkin materyallerdir. Birçok BDÖ yazılımı, öğrencinin verdiği cevaplar doğrultusunda dersi sunar ya da öğrenciye belli

aralıklarla dönüt sağlar. Bu yüzden, BDÖ ortamındaki her öğrenci aktif şekilde derse katılır ve öğrenciye dersteki performansını gösterebilme imkânı vermesi ve dönüt sağlayabilmesi, öğrencinin derse katılımını sürekli hale getirir.

Öğretimsel Etkinliklerin Çeşitliliği

Diğer materyallerle karşılaştırıldığında, görsel – işitsel öğelerin en etkin kullanılabildiği ortam BDÖ ortamıdır. Öğretim ortamının farklı etkinliklerle zenginleştirilmesi, öğrencinin başarıya ulaşmasında önemli bir etkidir. İşte bu bakımdandır ki, BDÖ ortamları, sağladıkları öğretimsel etkinliklerin niteliği ve niceliği açısından en etkin ortamlardır.

Öğrenci Etkinliklerinin ve Performansının İzlenebilmesi

BDÖ ortamındaki bir öğrencinin bir konu üzerinde harcadığı zaman ve gösterdiği performans, bilgisayar tarafından kayıt edilebilir ve istendiği zaman öğretmenin kullanımına sunulabilir. Öğrenci performansı hakkındaki bu bilgiler, öğretmenin öğrencileri gözlemlemesi ve onları ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmesi bakımından oldukça önemlidir. Klasik öğrenme ortamlarında, öğretmenin her öğrencinin performansını gözlemlemesi ve buna bağlı olarak öğrenciyi yönlendirmesi oldukça zordur. Özellikle kalabalık sınıflarda öğretmenin bu etkinlikleri başarması neredeyse imkânsızdır. Bu bakımdan, bilgisayar destekli eğitim ortamının sunduğu bu özellik, öğretim etkinliğinin geliştirilmesi için önemli bir unsurdur. Bunun yanında, bilgisayarın kaydedip saklayabildiği bu bilgiler, okul yönetimi için de önemlidir. Bu bilgilerin erişilebilir ve saklanabilir olması, eğitim

programlarının ve öğretim etkinliklerinin geliştirilmesi ve okul – aile işbirliğinin geliştirilmesinde okul yönetimi için büyük önem taşımaktadır.

Zamandan ve Ortamdan Bağımsızlık

Klasik öğretim ortamlarındaki öğrenciler, belli konuları belli zaman dilimleri içinde öğrenmeli ve belirlenmiş öğretimsel etkinlikler yine belirli zaman dilimleri içinde gerçekleştirilmelidir. Diğer taraftan, BDÖ ortamındaki bir öğrenci istediği öğretimsel etkinlikleri istediği zaman, ders saati dışında kalan zamanlarda da uygulayabilir ya da tekrar edilebilir. Hatta bu etkinlikleri evinde, bilgisayar başında uygulama şansı bulabilir.

Demirel vd. (2002: 118), Bilgisayar Destekli Öğretimin yararlarını şöyle sıralar:

- Bilgisayarlar, öğrencilerin aktif bir şekilde öğrenme sürecine girmelerini sağlar. Aslında bütün öğrenmelerin aktif olduğu düşünülebilir. Zira öğrenci, hangi yöntemle olursa olsun (düz anlatım, kitap okuma veya bilgisayar destekli öğretim vb.) öğrenmek için bir düşünme sürecinden geçmek zorundadır. Ancak aktivitenin türü ve düzeyi kullanılan yönteme göre değişecektir. BDE, öğrenme sürecinde öğrencinin aktif ilgisini özellikle teşvik eder. BDE’de sunulan her bilgiden sonra öğrenciden yanıtlar istenir ve öğrencinin verdiği yanıtın doğru olup olmadığını bilgisayar kendisine hemen bildirir.
- Bilgisayarlar (renkli grafikler, sesler, hareketli resimler, canlandırmalar, video gösterileri ve kullanıcıya geri bildirimler vb. sayesinde) öğretime çeşitlilik,

canlılık ve kaliteyi getirir. Bilgisayarların gelişmiş grafik ve ses yetenekleri sayesinde görsel ve işitsel öğrenme ortamları hazırlamak kolaylaşır. Metinler, resimler, hareketlilik ve ses vb. hem bir derse çeşitlilik kazandırır hem de derse ilgiyi çeker. Bu yolla aynı zamanda öğrencilere değişik alternatifler de sunulmuş olur. Öğrenme çok boyutludur.

- Bilgisayarlar, hızlı ve yavaş öğrencilerin kendi hızları doğrultusunda konuları öğrenmelerine olanak sağlar. Hızlı öğrenen bir öğrenci, hızı kesilmeden programı baştan sona gözden geçirebilir. Yavaş öğrenen bir öğrenci ise, anlayamadığı bölümleri yeniden gözden geçirilebilir ve konuyu iyice öğrenene kadar bilgisayarın başında kalabilir. Ayrıca, öğretmen ve öğrenci arasında doğrudan bir temas olmadığından öğrencinin bilgiyi aldığı kişiyi arzu ettiği gibi hayal etme şansı doğabilir. Olası psikolojik uyumsuzluklar yaşanmaz. Böylece sınıf ortamında oluşan motivasyon farklılıklarından kaynaklanan sorunlar ortadan kalkabilir.
- Bilgisayarların sabırları sonsuzdur ve her öğrenciye istediği kadar tekrar olanağı verir. Öğrenci bir dersi dilediği kadar tekrarlayabilir. Bu da, daha derin ve kalıcı öğrenmelere olanak sağlar. Bu durum aynı zamanda öğrencide özgüven duygusunu da geliştirebilir. Özellikle sınıf ortamında yavaş öğrenen bir öğrenci istediği kadar tekrar yaparak konuyu öğrenebilir ve bunu bizzat kendisi başardığı için de kendisine olan güveni artar. Bilgisayar kullanımı matematik tabanlı derslere olan ilgiyi artırabilir. Tablolar, grafikler kolayca oluşturulabilir. Normalde sıkıcı bulunan konulara ilgi duyulabilir.

- Bilgisayarlar esnektir. Öğrenciler ders saatlerini kendi gereksinim ve olanaklarına göre ayarlayabilirler. Öğrenci zamanını planlama becerisini bu arada kazanmış olur.
- Öğrenciler herhangi bir konuda yanlış bir iş yaptıklarında hemen mesaj vererek doğruyu bulma yönünde uyarıcı ve yol göstericidir. Bilgisayarların tepki hızı yüksektir ve buna bağlı olarak öğrenme hızlanır. Bilgisayarlar, hızlı ve doğru geri bildirimler vererek, öğrencilerin kısa zamanda ve doğru öğrenmelerini sağlarlar. Eğitim Psikolojisi bulgularına göre bir yanlışın önlenmesinin en iyi çaresi onu yapıldığı anda ortaya çıkarmak ve doğrusunu göstermektir. Bilgisayarda öğrenci çok hızlı bir geri besleme alır. Bu da hataların tekrarlanmasını önler.
- Bilgisayar programları kullanıcıya testler uygulayarak, kullanıcının bildiği konuları atlayarak bir sonraki konuya geçmesine olanak sağlar.
- Bazı bilgisayar programları kullanıcı ile ilgili bir takım bilgileri kaydeder. Böyle bir durumda her öğrenci kendisi hakkında, hem de öğretmen öğrencinin başarı durumu hakkında bilgi edinebilir.
- Bilgisayarlar, öğretmenlere öğrenci sorunlarıyla daha çok ilgilenebilme ve işlerini daha iyi ve verimli yapabilme olanağı sağlamaktadır.
- Bilgisayarlar güvenlidir. Öğrenciler deneyler yaparak neden – sonuç ilişkilerini görebilirler. Deneyleri bilgisayarlarla yapmak hem güvenlidir hem de gerçek deneyde yapılacak harcamaların yapılmamasıyla israf önlenmiş olunur. Bilgisayarlar normalde dünyada yapılması zor ya da sınıf ortamında yapılması imkânsız olan deneyleri zaman kaybı olmadan üstelik çok ucuza mal ederek yapabilme olanağı sağlar.

- Bilgisayarlar daima kullanıma hazır durumdadır. Yeter ki kullanıcı hazır olsun. Bilgisayarlar yorulmaz, sıkılmaz, dinlenmek için araya (teneffüse) ihtiyaç duymaz, tatile gitmez ve sabırlıdır. Bu yüzden de bazen bir insandan daha iyi bir öğretici olabilir.
- Bilgisayarlar ders konularında kavramları ve yetenekleri öğretmeleri yanında, öğrencilere bilgisayar okuryazarlığını da öğretir.

Bilgisayar Destekli Öğretimin en önemli yararlarından bazılarını şu başlıklar altında verilebilir (Sarıtaş, 2007: 127):

Kendi Kontrolünde İlerleme

BDÖ yazılımları ve bilgisayarlar öğrencilere kendi yetenekleri ve kapasiteleri çerçevesinde öğrenim gördükleri bir konu üzerinde ilerleme imkânı sağlar.

Aktif Öğrenme

Öğrenciler öğrenim sürecinde aktif olarak katılmak zorundadırlar. Çünkü öğrenmek için bazı süreçleri sıra ile yerine getirmeleri gerekmektedir. Öğrencinin bulduğu cevaba bilgisayar anında doğru ya da yanlış olarak karşılık vermekte onlara doğruları bulmakta ilave bilgi ve materyallerle yardımcı olmaktadır. BDÖ sürecinde, geleneksel sınıflarda olduğu gibi öğrenciler pasif dinleyici konumunda değildirler.

Çeşitlilik

Bilgisayarlar, eğitimi renkli grafikleri ses ve değişik dönüt mesajları ile ilginç hale getirmektedir. Yazılar, resimler, hareketler ve sesler, zor olan konulara özel

öğretim yöntemleri ile çeşitlilik ve ilginçlik kazandırmakta ve öğrenimi kolaylaştırmaktadır. Çoklu sunum yöntemleri ile öğrencilerin dikkatinin bir noktaya toplanması sağlanmaktadır.

Kayıtların Saklanması

Bilgisayarların kayıt tutma yetenekleri sayesinde öğrencilerin öğretmenler tarafından takip edilmesi kolaylaşmaktadır. Bir öğrencinin bir yazılımda harcadığı zaman, sunulan materyal miktarı, testten elde ettiği puan, sorulan sorular, doğru ve yanlış cevapların yüzdesi gibi bilgilerin tutulması son derece kolaydır.

Esneklik

BDÖ yazılımları öğrenciyi periyodik olarak kontrol etmekte, sonuçlara bağlı olarak sürekli doğru bildiği bir konuyu atlaması veya bir göz gezdirmesine olanak sağlamaktadır.

Zaman Sınırsızlığı

Bilgisayarlar her zaman kullanıcıların hizmetine hazır durumdadır. Bilgisayarlar hiçbir zaman yorulmaz ve bir molaya da ihtiyaç duymaz. Dolayısıyla 7 gün 24 saat öğrencinin hizmetindedir.

2.2.6. Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları

Bilgisayarın yararlarının yanında aşağıdaki belirtilen sınırlılıkları da bulunmaktadır (Sarıtaş, 2007: 129);

İnsan Kalitesinin (Sosyal Gelişim) Eksikliği

Bilgisayarlar çok fazla zaman harcamamıza sebep olmakta ve çocukların sosyal gelişimine ve insanlar ile ilişkilerinde tahribatlara neden olmaktadır. Dolayısıyla BDÖ yazılımlarına dayalı eğitim öğrencilerin zamanlarını daha fazla bilgisayar başında geçirmelerine neden olmaktadır. Bu da sosyal gelişimi engellemektedir.

Maliyetinin Fazla Olması

Bilgisayar fiyatlarının düşeceği yönündeki beklentiler boşa çıkmıştır. Bugün bilgisayar fiyatları 700–3000 \$ arasında değişmektedir. Bu fiyattaki bir aracı satın almak, Türkiye’deki insanların ekonomik şartları dikkate alındığında birçok kişi için mümkün değildir. Okullara en az 20 bilgisayarlı laboratuvarların kurulması da bilgisayarların maliyetinin yüksekliği yüzünden zorlaşmaktadır. Sadece bilgisayarları laboratuvarlara koymakla da işin bitmediğini unutmamak gerekir. Nitekim öğrencilerin evinde de bilgisayarlarının bulunması gerekir. Yazılımların da maliyetinin çok yüksek olduğu gerçektir. Bütün bu ekonomik imkânsızlıklar eğitimsel açıdan olumsuzluğa sebep olmaktadır.

Bilgisayarların Uyum Problemi

Değişik şirketler tarafından üretilen bilgisayarların, uyum problemi yaşadığı ortadadır. Bir bilgisayar için üretilen yazılım ne yazık ki diğer bilgisayarda kullanılamamaktadır. Yazılımların izin alınmaksızın kopya edilmesi, özel şirketleri, uzman programcıları kaliteli yazılımlar üretmekten uzak tutmaktadır.

Bilgisayar Kullanıcılarının Bilgisayarlarla İlgili Yüksek Beklentileri

Bilgisayarların öğretim ortamında kullanılmasıyla harikalar yaratılacağını, tüm problemlerin çözüleceğini, daha az çalışmayla çok iş yapılacağını düşünen, öğrenmenin ve öğretmenin daha kolaylaşacağını düşünen öğretmenler ve öğrenciler, düşüncelerinin gerçekleşmediğini görünce bilgisayara karşı olumsuz tutumlar oluşturabilmektedir.

Ülkemizde problem, bilgisayar ile ilgili cihazları ve ürünleri temin etmekten ziyade onları kullanabilecek insanları eğitmek ve eğitim yazılımlarının oluşturulması güçlüğüdür. Bir makine olarak bir şey ifade etmeyen bilgisayar, ancak zeki ve becerikli öğretmenlerin ve eğitimcilerin elinde faydalı olabilen bir eğitim aracıdır. Bilgisayarın sınırlı özel hedefleri gerçekleştirmeye yöneltilmesi bilgisayar programlarının birçoğu bilişsel hedefleri gerçekleştirmek için hazırlanmıştır. Duyuşsal, psikomotor ve kişisel becerilere yönelik programlar daha da çok çaba, zaman ve ekonomik yük getirdiğinden ilgi görmemektedir. Bilişsel hedeflerle ilgili olanları da bilgi ve kavrama gibi düşük düzeyleri gerçekleştirmeye yöneliktirler.

Program Üretiminin Külfetli Olması

Bilgisayarda tasarlanan öğretim materyalleri, çoğunlukla yüksek düzeyde uzmanlardan oluşan bir ekibin yorucu çalışmasını gerektirmektedir.

Yaratıcılığa İmkân Veren Bilgisayar Programlarının Az Üretilmesi

Öte yandan bilgisayarda üretilen programlar bugün için yaratıcılığı göz ardı etmektedir. Bilgisayarlar, programların komutlarını yerine getirmektedir. Bu programlar onları yöneltmektedir. Programları da kişiler veya ekipler üretmektedir. Bu programlara verilen bazı yaratıcı ve orijinal cevaplar programlayıcı tarafından düşünülmediğinden böyle bir ihtimale yer verilmeyecek ve yüklenmeyecektir. Dolayısıyla bilgisayar da bu cevapları yanlış kabul edecektir. Bu durum yaratıcılığı engellemektedir.

Bilgisayarın Yeniliğinin Sönmesi

Guthrie'nin öğrenme kuramına göre yeni şeyler dikkati daha fazla çekmekte ve kolay öğrenilmektedir. Bilgisayarların, ilk yıllarındaki ilgi çekiciliğini yavaş yavaş kaybettiği öne sürülmektedir. Kişiler, artık evde, devlet dairelerinde, bankalarda, bürolarda ve okullarda bilgisayarı her an görmektedirler. İnsanlar, artık bilgisayarlara aşına olmakta, böylece yenilik uyarısının eskidiği, motivasyonun da düştüğü söylenmektedir.

Sağlık Sorunları

Bilgisayar birtakım sağlık problemleri doğurmaktadır. Bilgisayarların çevreye radyasyon saçtığı bilinmektedir, yakından kullanıldığı için de sorun daha da büyümeaktadır. Her ne kadar düşük radyasyonlu ekranlar ve radyasyonu engelleyecek filtreler icat edilmişse de radyasyonu tam olarak engelleyecek teknikler daha geliştirilememiştir.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları Hakkındaki Diğer Görüşler

Demirel (2000), bilgisayarın öğretimde kullanımının sınırlılığını üç ana başlık altında toplamıştır:

- Eğitim yöneticileri ve öğretmenler için kabul edilmiş yöntemlerden ağır teknolojik esasları nedeniyle antipati ve çekingenlik uyandıran ve ilgililerin çoğunun çok az deneyime sahip olduğu, görelî olarak denenmemiş yeni bir yöntemle geçiş gerekliliği ilk sınırlılık olarak sıralanmaktadır.
- Eğitim dünyasının profesyonelleri ile bilgisayarlar ya da bilgisayar programcıları arasında yeterli koordinasyonun kurulamamış olması, böylece öğretim programları bilgi tabanının yeterli kalitede olmaması hatta çoğunlukla yetersiz olması, yazılmış programların yalnızca yazılım için seçilen bilgisayarla çalışabiliyor olması ve bilgisayar kullanıcılarına yardımcı olacak çok az sayıda uzmanın olması diğer sınırlılık olarak görülmektedir.
- Bilgisayarın, hazır paket programlarının pahalılığı ve hazırlanacak programların pahalıya mal olması da bir diğer sınırlılıktır.

Rıza (1997: 385) ise bilgisayar destekli eğitimin sınırlılıkları için şunları sıralamaktadır:

Bilgisayar pahalı bir araçtır, kullanılan yazılımlar birbirine uymayabilir, kullanıcılarının yüksek beklentilerini karşılayamayabilir. Bilgisayar programlarının birçoğu bilişsel hedefleri gerçekleştirmek için hazırlanmıştır. Duyuşsal, psikomotor ve kişisel becerilere yönelik programlar daha çok çaba, zaman ve ekonomik yük getirdiğinden ilgi görmemektedir. Bilgisayarda üretilen programlar bugün için yaratıcılığı göz ardı etmektedir. Bilgisayar, temelinde bireysel bir araçtır. Yüz yüze veya diğerleri ile eğitime genellikle az zaman ayrılmaktadır. Yaşlılar yetişme şartları gereği bilgisayarla yeterince ilgilenememektedirler; vazgeçilemeyen yılların alışkanlığı ile daha ziyade kitap okumaya eğilim göstermektedirler. Bilgisayarlar, saçtıkları radyasyonla sağlık sorunlarına yol açmaktadırlar.

Gelişmekte olan ülkelerde eğitimde bilgisayar kullanımında karşılaşılan bazı güçlükler şunlardır:

- Bu ülkelerde yazılım ve donanım daha pahalı olduğu için “ekonomik problemler” bilgisayarlı eğitim politikasında önemli rol oynamaktadır. Bilgisayarlı eğitimin uygulanabilmesi ve tüm yurtda yaygınlaştırılabilmesi için güçlü bir ekonomiye sahip olmak gereklidir.
- Bu ülkelerdeki bilgisayarların verimlilik derecesini değerlendirmek oldukça güçtür. Fakat bu ülkelerde bilgisayar, diğer öğrenme ve öğretme materyallerine göre daha verimli olabilir. Gelişmekte olan ülkeler ekonomik

yönden güçlü olmadığı için bilgisayarın ne kadar verimli olduğunu ölçmek güçtür.

- Bu ülkelerde bilgisayarların eğitimde kullanılmalarının maliyeti çok fazla endişe yaratmadığından, bu konuda yapılmış çok fazla ampirik araştırma bulunmamaktadır. Bilgisayarların eğitime katkılarının, eğitimin kalitesi bakımından getirdiği faydaların maliyetine göre bir analizi yapılmalıdır.
- Bilgisayarlı eğitim politikalarının planlanması ve uygulanması oldukça güç seçimler gerektirir. Gelişmekte olan ülkelerde bu güçlüklerin üstesinde gelmek daha zordur. Bunun için zamanlama ve planlama iyi yapılmalıdır. Bilgisayarlı eğitime geçmeden önce gerekli insan gücü planlaması yapılmalı, öğretmenler bu konuda hizmet içi eğitimden geçirilmelidir. Alt yapıyı oluşturmadan bilgisayarlı eğitime geçmek faydalı olmak yerine büyük zararlara yol açabilir.
- Bu ülkelerde fayda maliyetinin analizi yapılmaksızın bilgisayarlı eğitime geçilmesi hiçbir anlam taşımayacak ve etkili sonuç vermeyecektir. Bilgisayarlı eğitimde elde edilen fayda maliyetini geçtiğinde fayda yerine zarar vereceğinden maliyet ve fayda analizi iyi yapılmalıdır.
- Bu ülkelerde bilgisayarlar, bilgisayar ile ilgili konuların öğretimi gerekli olduğu ya da var olan sistemin etkisiz olduğu yerlerde öğrenme aracı olarak kullanılmaya başlamaktadır (Uşun, 2000: 212).

Şahin ve Yıldırım (1999: 64) ise bilgisayar destekli öğretimin sınırlılıklarını şöyle sıralıyor:

- Öğrencilerin sosyo-psikolojik gelişmelerini engellemesi; bazı uzmanlara göre, bilgisayarların öğretimi bireyselleştirebilmesi, öğrencinin sınıf içinde arkadaşları ve öğretmenleriyle olan etkileşimini azaltmaktadır. Öğrenci bilgisayarı ile baş başa kalmakta diğer arkadaşlarıyla etkileşimde bulunamamaktadır. Bu da bireyselliği körükleyici, bencilliğe yol açıcı olabilir.
- Özel donanım ve beceri gerektirmesi; her şeyden önce bir eğitim yazılımını kullanılabilmesi için mutlaka gerekli donanımın bulunması gerekir. Sınıfların ya da okulların Bilgisayar Destekli Öğretim için gerekli donanıma erişimi bazen zor ya da pahalı bir süreç olabilir. Yazılımların sürekli yenilenmesi ek bir maliyettir.
- Eğitim programını desteklememesi; öğretimde kullanılan her materyalin, eğitim programını destekleyici ve programda belirlenen amaç ve hedefleri öğrenciye kazandırıcı nitelikte olması gerekir. Bu tip yazılım ve programların sürekli yenilenmesi, geliştirilmesi gerekebilir.
- Öğretimsel niteliğinin zayıf olması; program uygunluğunun yanında, eğitim yazılımlarının öğretimsel olarak da etkin öğrenme ortamlarını öğrenciye sunabilmesi gerekir. Yazılımlar ise genellikle eğitimciler tarafından yapılmadığından sorunlarla karşılaşılabilmektedir.

İşman (2008) ise “eğer bilgisayarların kullanımı etkili bir şekilde planlanmamış ise bir takım olumsuz yönler ortaya çıkabilir. Bunlardan birincisi, öğrenciler arası sosyal ilişkiler gelişmeyebilir. İkincisi, bazen çok paralar harcayarak alınan bilgisayarlar kullanılmadan kenarda durabilir ve bu da harcanan paraların israf

olmasına neden olur. Son olarak bazen bir bilgisayarda yapılan çalışmalar diğerk bir bilgisayarda açılmayabilir. Bunun için okuldaki tüm bilgisayarlarda aynı yazılım programı kullanılmasına dikkat edilmelidir” açıklamasıyla bilgisayarların kısıtlılıklarını belirtmektedir.

2.3. Yabancı Dil Öğretimi

Değişen dünya şartları, ülkelerin birbirine giderek daha fazla açılmaları, hızlanan uluslar arası siyasi, ticari ve kültürel ilişkiler, artan bilimsel ve teknolojik buluşlar ve bunların ülkelerarası etkileri; insanların ulusal sınırları aşan boyutlarda iletişim kurmalarını zorunlu hale getirmiştir (Abacıoğlu, 2002: 11).

Yaşayan diller arasında hangisinin öğrenileceği ya da öğretiliceği konusunda yapılan tartışmalarda ölçüt öğretilcek dilin ulusunun ekonomi, bilim, teknoloji, askeri alanlardaki üstünlüğü olmuştur. Bir dilin başkalarınınca öğrenilebilmesi için, o dilin üstün bir bilim, uygarlık ve kültür dili olması gerekir (Demircan, 1988: 13).

Ülkemizde “Niçin yabancı dil öğreniyoruz?” sorusunu Göktürk (1983: 102) şu şekilde açıklamaktadır: “Ülkemizde yabancı dil öğretimi çağdaşlaşma, uygarlaşma atılımlarının vazgeçilmez bir zorunluluğu olarak ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Türk düşüncesini, bilimini, sanatını, yapıcılığını çağdaş uygarlık düzeyine çıkarabilmek bu alanlarda dünya dillerindeki en son ürünlerin kaynaktan izlenebilmesiyle olur ancak. Çağdaş bir Türk kültürü de böyle kurulabilir. Gerek orta öğretimde gerek yüksek öğretimde yabancı dilin amacı bu olmalıdır”.

Hengirmen (1992: 105), yabancı dilin dünyadaki gelişmeleri, bilim ve tekniği izlemeyi ve insanın dünya ile iletişimini sağladığının vurgulayarak kültürel çalışmayı ön plana koymaktadır. Yüzyıllardan beri yabancıların Türkleri yanlış algıladıklarını ve bu yanlış algılamaları düzeltmenin ve dünya ülkelerinde imajımızı düzeltmenin etkili yolunun, dilimizi ve kültürümüzü tanıtmak olduğunu belirterek bunun için de yabancı dil öğrenmenin gerekli olduğunu savunmaktadır.

Dünya çapında gerçekleşen gelişme ve değişimler kişiyi ve dolayısıyla da kişinin hayat tarzını etkilemektedir. Dolayısıyla kişi etrafında olup bitenden haberdar ve bunlarla sürekli bir etkileşim içindedir. Bu gelişmeler mesafe olarak kişiye ne kadar uzak olursa olsun örneğin bilgisayar, televizyon gibi kitle iletişim araçları ile kişinin dünyasına girerir. Bu durumun doğal sonucu olarak “küreselleşme” olgusu ortaya çıkmıştır. Küreselleşmenin doğal sonucu olarak da insanların diğer uluslarla iletişim kurabilmesi için küresel dil kavramı ortaya çıkmıştır. Küresel olan dil de hiç kuşkusuz İngilizcedir (Karakoyun, 2008: 2).

Küreselleşen bu dünyada, İngilizce her geçen gün önemi artırmaktadır. Birçok iş kolunda İngilizce bilen çalışanlar tercih edilmektedir. İngilizce, dünyadaki insanların ortak iletişim aracı haline dönüşmektedir.

İngilizce, 60'tan fazla ülkede resmi veya yarı resmi dil olarak kullanılmaktadır. Kitapların, gazetelerin, havaalanları ve hava kontrol noktalarının, uluslararası ticari ve bilimsel konferansların, bilimin, teknolojinin, tıbbın,

diplomasinin ve spor dünyasının kullanım dili İngilizcedir. Bilim adamlarının üçte ikisi bilimsel yazılarını İngilizce yazmaktadırlar (Bulut, 2003: 9).

Bu sebeplerle, İngilizce öğretimi, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, özellikle de son çeyreğinde, Türkiye’de bir seferberliğe dönüşmüştür. Ortaöğretim öğrencileri, üniversite öğrencileri, devlet memurları, özel sektör çalışanları, ilkökul öğrencileri hatta anaokulu çocukları yabancı dil öğrenmek için yoğun çaba içerisindedirler. Daha 1970’lerde İngilizce öğretim yapan lise sayısı yirmiye bulmazken, bu gün bu okulların sayıları yüzlerle ifade edilebilmektedir (Sezer, 1987: 2).

Ülkemizde okutulan yabancı diller içerisinde İngilizce birinci sırayı almaktadır ve bu doğrultuda, eğitim sistemi içerisinde İngilizce öğretimi ile ilgili yeni düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu düzenlemelerin temelini, sekiz yıllık eğitime geçiş reformu oluşturmaktadır. Bu reformla birlikte ayrı bir boyut kazanan İngilizce öğretim politikalarının şekillenmesinde en büyük rolü, küreselleşme süreciyle İngilizceye duyulan gereksinim ve Avrupa Birliği eğitim ve dil politikaları üstlenmektedir (Bulut, 2003: 13).

2.4. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Yabancı dil öğretimi, günümüzde üzerinde önemle durulan bir konudur. Yabancı dil öğretim yöntemlerindeki değişimler, tarih boyunca öğrencilerin ihtiyaçlarına göre belirlenmiştir (Richards ve Rodgers, 1986: 1).

Yabancı dil öğretiminde, hangi öğretim yönteminin amaca ulaşmakta daha etkili olduğu ve hangi öğretim yöntemi ile daha iyi değerlendirme yapılabildiği kesin belli olmamakla birlikte, birçok öğretim yöntemi kullanılmaktadır (Freeman, 1986: 1).

Bu yöntemlerden bazıları şu şekilde sıralanabilir:

2.4.1. Dilbilgisi Çeviri Yöntemi (Grammar Translation Method)

Bu yönteme göre, yabancı dil öğretimi, öğretilmesi hedeflenen dilden ana dile çeviri yaparak gerçekleştirilir. Özellikle dilbilgisi çevirileri, öğretilmesi hedeflenen dilin dilbilgisi kurallarını ayrıntılı bir şekilde incelemenin bir yöntemidir (Richards ve Rodgers, 1986: 3).

Sınıflarda özellikle ana dille öğretim yapılan bu yöntemde yeni sözcükler liste halinde öğretilir. Öğrencilerin sözcük dağarcıklarının geliştirilmesi önemli bir konudur. Sözcük öğretimi daha çok metine dayalı olup, bu metinden seçilen sözcükler liste halinde öğrencilere ezberletilir. Okuma ve yazma yetenekleri, dil öğretiminde öğrenilmesi gereken ana yetenekler olarak görülmektedir (Celce ve McIntosh, 1979: 3).

Sınıfta, öğretmen ve öğrencilerin rolleri oldukça gelenekseldir. Öğretmen sınıfta otoriterdir, öğrenciler onun söylediği şeyleri yaparlar. Sınıfta genellikle öğrencinin ana dili kullanılır (Freeman, 1986: 12).

2.4.2. Düzvarım Yöntemi (Direct Method)

Bu yöntem, dil bilgisi çeviri yöntemine karşı bir tepki olarak 1950'lerde ortaya çıkmış, dünyada ve Türkiye'de çok yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Bu yönteme göre; görerek öğrenme ve örneklendirme oldukça önemlidir (Demirel, 1990: 33).

Bu yöntemin ana kuralı, hiçbir zaman öğrencilerin kendi dillerine çeviri yapmalarına izin verilmemesidir. Bu yöntemi kullanan öğretmenlerin amacı, öğrencilerin hedef dilde nasıl iletişim sağlayacaklarını öğrenmelerine yardımcı olmaktır. Bunun için öğrenciler, öncelikle hedef dilde düşünmeyi öğrenmelidirler (Freeman, 1986: 24).

Sadece günlük hayatta kullanılan sözcüklerin ve cümlelerin öğretildiği bu yöntemde, sözlü iletişim becerileri, öğretmen ve öğrenci arasında soru-cevap tekniği kullanılarak öğretilir. Yeni sözcükler, liste halinde öğrencilere ezberletilmez (Richards ve Rodgers, 1986: 10).

2.4.3. İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method)

Bu yöntemin yabancı dil öğretiminde sözel becerilere ağırlık verdiği ve bunun sonucu olarak öğrencide mükemmel bir dinleme ve konuşma alışkanlığı kazandırdığı belirtilmektedir. Sınıfta yabancı dil konuşma zorunluluğu getirdiği için, yabancı dili kendi kurallarıyla ve açıklamalarıyla öğretilir. Dil bilgisi, cümle içinde

öğretilir. Doğal olarak, bu yöntemle yabancı dil öğrenenler, diğer yöntemlerle öğrenenlere göre daha iyi konuşabilirler (Demirel, 1990: 38).

Bu yöntemi kullanan öğretmenler, öğrencilerin düşünmek için durmadan, otomatik olarak hedef dili kullanmalarını isterler. Öğretmen, bir orkestra şefi gibidir; öğrencileri yönetir, kontrol eder ve onlara model olur (Freeman, 1986: 43).

Dil bilgisi yapıları, ard arda ve tek seferde öğretilir. Öğretilmesi hedeflenen yeni kavramlar, önce diyalog içinde açıklanır. Yeni sözcükler, metin içinde öğretilir (Celce ve McIntosh, 1979: 4).

2.4.4. Sessiz Yöntem (Silent Way)

Bu yöntemin genel amacı, hedef dilde akıcı konuşmayı kazandırmaktır. Bunun için telaffuza çok önem verilir. Öğretmen çok fazla model olmamasına rağmen, etkinliklerin çoğunu yönetir. Bu yöntemde, öğrencileri cesaretlendirmek ve kendilerini ifade etmelerini sağlamak son derece önemlidir (Richards ve Rodgers, 1986: 106).

Bu yönteme göre, öğrenciler dili, düşüncelerini ve hislerini ifade edebilmek için kullanırlar. Bunun için kendilerine güvenleri geliştirilmelidir. Öğretmen, sınıfta aktif olmasına rağmen genelde sessizdir, genellikle ipucu vermek için konuşur. Bu yöntemde, öğrencilerin birbirleri ile iletişimleri desteklenir. Öğrencilerin farklı seviyelerde öğrenebilecekleri düşünülür ve öğrenciler kendi yanlışlarını kendileri düzeltirler (Freeman, 1986: 62).

2.4.5. Telkin Yöntemi (Suggestopedia)

Bu yöntemde asıl amaç, öğretilen konuların ezberlenmesi değil anlaşılmasıdır. Aynı zamanda iletişim becerisinin geliştirilmesini amaçlar. Sınıfta soru-cevap şeklinde tartışma ortamları yaratılır (Richards ve Rodgers, 1986: 148).

Bu yöntemin kullanıldığı bir sınıfta, öğrencilerin kendilerini rahat hissedecekleri bir ortam hazırlanması önemlidir. Rahat sandalyeler, loş ışık ve müzik, ortamı rahatlaştırmak için kullanılır. Dil bilgisi kurallarının yazıldığı posterler sınıfa asılır ve bunlar birkaç haftada bir değiştirilir. Dersin başında öğrenciler kendilerine hedef dilde bir isim seçerler ve derse yeni kimlikleriyle devam ederler. Hedef dilde diyaloglarla çalışılır ve bu diyaloglar öğrencinin ana diline çevrilir. Sözcük öğretimi ve hedef dilde konuşma yeteneği öğretimi üzerinde durulur (Freeman, 1986: 81).

2.4.6. Grupla Dil Öğretimi Yöntemi (Community Language Learning)

Grupla Dil Öğretim yönteminde, öğrenme sürecinin merkezinde öğrenciler vardır ve bu yöntemle ders islenirken öğrenciler sınıfta bir çember oluşturarak otururlar. Sınıf öğretmeni bu çemberin dışında kalır. Her öğrenci için ya da 3-4 öğrenci için bir öğrenci danışman-öğrenci olarak seçilir. Böylece öğrenciler, danışman öğrencilerle kendi anladıkları biçimde rahat iletişim kurma sansına sahip olurlar (Demirel, 1990: 51).

Bu yöntem genellikle sözlü iletişimi geliştirmek için kullanılır. Öğrenciler, diğer öğrencilerden ve öğretmenlerinden oluşan topluluğun bir parçası olurlar ve topluluk üyeleriyle iletişim halinde olarak hedef dili öğrenirler. Öğretmen, öğrencilerin öğrenebilecekleri güvenli bir ortam sağlamaktan sorumludur (Richards ve Rodgers, 1986: 122).

Bu yöntemde öğretmen, danışman gibidir. Öğrenciler grup çalışması yaparken istedikleri konuda tartışma yapabilirler, hatta isterlerse bu tartışmayı ana dillerinde de yapabilirler. Öğretmen ana dildeki konuşmaları hedef dile çevirerek öğrencilere söylemek istedikleri şeyleri açıklamalarında yardımcı olur. Bu çeviriler daha sonra yeniden kullanılmak üzere kaydedilir. Öğretmen-öğrenci iletişimi, derse ve zamana göre değişir. Öğrenciler, hem diğer öğrencilerle, hem de öğretmenleriyle iletişim içinde öğrenirler (Freeman, 1986: 100).

2.4.7. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)

Bu yöntemde yabancı dil öğretimi emir kipleriyle baslar. Bu tür alıştırmalar fiziksel tepkiyi gerektirir. Diyaloglar yoluyla konuşma öğretimi çalışmaları sonuna doğru yapılır. Öğrenci, öğretmen tarafından verilen emirlere fiziksel tepki yoluyla cevap verir. Öğrencilerden hem bireysel, hem de toptan tepkide bulunmaları beklenir. Bu yöntemde öğretmen yönetmen, öğrencilerde oyunculardır (Demirel, 1990: 52).

Tüm Fiziksel Tepki yöntemi; “Başka bir dili hareketlerle öğrenmek” olarak tanımlanabilir. Bu yöntemin uygulandığı bir ders üç aşamada gerçekleşir; (1)

öğrenme-öğretme (2) uygulama (3) değerlendirme. Bu yöntem için en uygun öğrenci sayısı 8'dir. Öğrenci sayısı 10'dan fazla olduğu zaman kendilerine sıra gelmesini beklerlerken öğrencilerin dikkatleri dağılabilir (Silver vd., 2003: 3).

2.4.8. Seçmeci Yöntem (Eclectic Method)

Seçmeci Yöntem diğer yöntemlerin ışığında oluşmuş, adından da anlaşılacağı gibi yöntemler karması ya da yöntem zenginliği anlamında kullanılmaktadır. Sınıf içi etkinliklerinde her yöntemin iyi tarafının değişik eğitim durumlarında kullanılması esasına dayanır. Bu yöntemde, dört temel beceriye de eşit derecede önem verilir, öğretmen öğretim sırasında hedef dili kullanır, ancak gerektiğinde ana dile de yer verebilir ve tüm yöntemlerin en etkili ve yararlı kısımlarını seçerek amacı doğrultusunda kullanır. Sözcük öğretiminde her sözcük anlamlı cümleler içinde öğretilir (Figen, 2004: 79).

2.4.9. İletişimci Yöntem (Communicative Approach)

İletişimci Yöntemin amacı, öğrencilerin iletişimde yeterli olmalarını sağlamaktır. Öğretmen, öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştırıcıdır. Öğrenciler, hedef dilde iletişimi, iletişim kurarak öğrenirler. Öğretmen merkezli yaklaşımlara göre, öğretmen daha az baskındır ancak sınıfın yöneticisidir (Freeman, 1986: 131).

Yabancı dil öğrenenlerin gereksinimleri, öğrendikleri dili anlamak ve kendilerini ifade edebilmektir. Toplumsal ilişkilerin sağlanması ve toplumsal değerlerin toplumların birinden diğerine aktarılabilmesi için, iletişim gerekmektedir.

Bu nedenle öğretmenin rolü çok önemlidir. Öğretmen, hem öğrencileri yönetici hem de öğrencilere rehberlik edici konumdadır (Richards ve Rodgers, 1986: 73).

İletişimci yöntemde, öğrenci için anlamlı olan sözlü ve yazılı iletişim etkinliklerine ağırlık verilir. Bu yöntemde öğretim, öğrenci merkezlidir. Öğretim etkinlikleri daha çok karşılıklı diyalog, grup çalışması, benzetim, problem çözme ve eğitsel oyunlarla öğretime dayanır. Öğretilmesi hedeflenen dilde yazılmış ve günlük iletişimde kullanılan özgün materyaller öğretim için kullanılır. Öğretmenin hem ana dilde hem de öğretilmesi hedeflenen dilde yeterli olması beklenir. Öğretmenin rolü, öğrencilere amaçlarına uygun bir şekilde iletişim kurmalarına yardımcı olmaktır (Demirel, 1990: 46).

Bu yöntemde oyunla öğretim oldukça önemlidir; çünkü bu yöntemin kullanıldığı sınıflar, öğrencilerin kendilerini rahat hissetmelerinin sağlandığı ve kendilerini ifade edebilme olanağı buldukları bir ortamdır. Öğrencilere kendilerini ifade edebilmeleri için fırsatlar verilir (Freeman, 1986: 129).

Bunların dışında, son yıllarda sıkça ön plana çıkan bilgisayar destekli yabancı dil öğretimi de yabancı dil öğretiminde bir başka yöntem olarak açıklanabilir.

2.5. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi

Yabancı dil öğretiminin gelişiminde yabancı dil öğretim yöntemlerinin de etkisiyle, eğitim teknolojisinin değişik uygulamaları yer almıştır. Örneğin; düzvarım yönteminde sözcüklerin öğretiminde görsel araçlara fazlasıyla yer verilmiştir. Daha

sonraları ortaya çıkan kulak dil alışkanlığı yönteminde ise teyp ve dil laboratuvarlarının kullanımı önem kazanmıştır. Yabancı dil öğretiminde son yıllarda geçerliliğini koruyan iletişimci yaklaşımda ise öğrencilerin amaçlanan yabancı dili grup çalışması, benzetimler ve eğitici oyunlarla öğrenmesi planlanmıştır. Bu gelişim açısından bakıldığında, bilgisayarların yabancı dil öğretiminde kullanılmaya başlanılmasının kaçınılmazlığı ortaya çıkacaktır. Çünkü bilgisayarlar, göze ve kulağa hitap edebilen, grup çalışmasına ve bireysel öğrenime olanak sağlayan araçlardır (Odabaşı, 1997: 17).

Bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin etkili şekilde yapılabilmesi için Amerika Birleşik Devletleri'nde üniversitelerin yanı sıra kimi özel kuruluşların ve ünlü yayınevlerinin bilgisayar yazılımları üretmek için birimler kurduklarını ve bu birimlerde yabancı dil eğitiminde uzman kişilerle dilbilimcilerin çalıştıkları gözlenmektedir. Bunlardan en etkili olanlardan bazıları Washington D.C.'deki Uygulamalı Dilbilim Merkezi (Center for Applied Linguistics) ile Amerikan Dil Akademisi (American Language Academy)'dir (Balkanlı, 2003: 54).

Basılı, sesli ve görüntülü ortamların tek başına üstlendiği işlevleri bir arada toplayan etkileşimli bilgisayar teknolojisinin, kasetçalar ve video gibi elektronik ortamlarla karşılaştırıldığında, yabancı dil eğitiminde çok çeşitli üstünlükleri olduğu görülmektedir. Bilgisayar ortamında ses ve videokasetleri de yer alabilmektedir. Bunun yanı sıra, metin oluşturma programından faydalanılarak metin hazırlanabilmekte; gerekli görülen sözcükler, cümleler ya da metinler daha sonra kullanılmak üzere kaydedilebilmektedir. Uzak mesafelerde bulunanlar, e-mektup

kanalı ile bilgi alış verişinde bulunabilmekte, alan veya ülke bilgisine yönelik görüntülü bilgiye internet üzerinden ulaşabilmektedir (Yılmaz, 2004: 16).

Son zamanlarda yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin üstünlüklerinden yabancı dil eğitiminde yararlanma eğilimi, bilgisayar ve internetin yaşamda yerini aldığı döneme rastlamaktadır. Bu ilerlemelerle birlikte ihtiyaç duyulan donanım ve yazılımların kolay elde edilebilir olması günümüzde bu değişime olumlu katkıda bulunmuştur. Bilgisayar ve internetin yabancı dil eğitiminde sunduğu olanaklar son yıllarda yabancı dil eğitimcileri tarafından büyük ilgiyle izlenmekte ve yabancı dil eğitimi alanında yürütülen çalışmalar artık daha çok yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma konusunda yoğunlaşmaktadır (Kartal, 2002: 4).

Bilgisayar teknolojisinin yabancı dil eğitiminde önemli olanaklar sunduğu görülmektedir. Bunlar; bilgiyi çok hızlı işleyebilmesi, kaydetme kapasitesinin geniş olması ve etkileşimli olma özelliği nedeni ile farklı öğrenme ve alıştırmaları yanıtlama yolları sunması, öğrenme sürecinde bulunan bireye konuyu, alıştırmayı tipini ve zorluk derecesini belirleme olanağı sağlamasıdır (Yılmaz, 2004: 18).

Bilgisayarla öğrencinin etkileşiminde yabancı dil öğretimi açısından en önemli özelliklerden birisi de bilgisayarın her zaman doğru ve düzgün ifadeler bulmasıdır. Oysa insan insana iletişimde çoğu kez düzgün cümlelerden çok devrik cümleler kullanılmaktadır. Çünkü kişinin derdini açık şekilde anlatması esas olduğundan yabancı dil yanlışlıkları pek önemli görülmemekte, hatta çoğu kez hoşgörü ile karşılanmaktadır. Günümüzde de yabancı dil öğretiminde moda olan

iletişimci yaklaşımı benimseyenler karşılıklı iletişim kurulmasında dil yanlışlıkları üzerinde fazla durulmamasını savunmaktadırlar. Oysa bilgisayarla iletişimde eğer programlar doğru dzenlenmiş ise her zaman doğru ve dözgün cümlelerin kullanılması esas olmaktadır. Devrik cümle yapılarının ileriki aşamalarda öğretilmesi yararlı olabilir. Bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminde bilgisayarla öğrencinin iletişim kurmasının bir yararı da öğrencinin sınıf içinde yapacağı dil yanlışlıklarından dolayı gülünç duruma düşme korkusundan arınmış olmasıdır. Öğretim bireyselleştiği için öğrencinin böyle bir etki altında kalması söz konusu olmamaktadır (Balkanlı, 2003: 54).

Bilgisayarla etkileşim içerisinde olan öğrencinin başarısız olması düşünülmemektedir. Çünkü öğrencinin bir yabancı dil öğrenmesi, öğrenme hızına ve kapasitesine göre ayarlanmaktadır. Programlı öğrenme olarak bilinen bu yaklaşımla öğrenciye önce bilgi sunulur ve öğrencinin bu bilgiyi belli bir hızda öğrenmesi istenir. Daha doğrusu yanıt gelirse cesaretlendirici bir iki sözcükle pekiştiren verilir ve öğrenme işlemine devam etmesi istenir. Yanlış yanıt verirse tamamlayıcı ek bilgi verilerek o bilginin tam olarak öğrenilmesi sağlanır. Öğrenme öğretim süreci bu şekilde devam eder. Bilgisayarla öğrenci arasındaki bu tür etkileşimin yollarının sağlanmasına karşın yabancı dil öğrenimi ve öğretimini açısından kimi engeller de ortaya çıkmaktadır. Özellikle toplumsal bir sistem olarak dili ele aldığımızda ve insan insana iletişim kurmada dilin ve düşüncenin yeri boşlukta kalmakta ve bu boşluğun bilgisayarla doldurulması asla mümkün görülmemektedir (Balkanlı, 2003: 55).

Son yıllarda dikkat çeken bilgisayar destekli yabancı dil öğretim yöntemlerinden olan Dyned programı hem Türkiye’de hem de yurt dışında tercih edilen bir programdır.

2.6. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretiminde Dyned

Günümüzde uluslararası iletişim dili olan İngilizceyi konuşmak, anlamak ve bu dilde iletişim kurabilmek bir gerekliliktir. Ancak, İngilizce öğrenmek geliştirilmesi gereken bir beceridir ve klasik eğitim yöntemleri yeterince etkili olmamaktadır. Diğer taraftan, bilgisayarların yaygınlaşması, internetin artık hayatımızın bir parçası olması ve yeni teknolojilerin yardımı ile uzaktan eğitim teknolojileri gelişmiş ve İngilizce eğitiminde yeni olanaklar doğmuştur.

Dyned, Milli Eğitim Bakanlığına kurulan ana sunucu bilgisayarlar üzerinden öğrencilerin İngilizce öğrenmelerini sağlayan bir eğitim aracıdır. Dyned İngilizce Dil Eğitim Sistemi ilköğretimin 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında uygulanan İngilizce derslerini desteklemek amacıyla kurulmuştur. Ayrıca, öğrencilere, okul veya evlerinde bilgisayarları başında çalışma imkânı sunmakta, öğrencilerin çalışmalarının sonuçlarının öğretmenleri tarafından izlenmesi ve onlara rehberlik edilmesine olanak sağlamaktadır. Sistem, kullanıcıların kurulum CD’sini bilgisayara kurmasının ardından kullanıcı adı ve şifre girilmesi ile kullanılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde kurulan sunuculara öğrencilerin çalışmaları kaydedilecektir. Bu suretle öğretmenler ve yöneticilerce öğrencilerin çalışmaları izlenebilecek ve dönüt sağlanabilecektir. Öğrencilerin çalışmaları esnasında bilgisayarlarında kurulum CD’sinin takılı olması veya kesintisiz İnternet bağlantısı kurmaları gerekmektedir.

Kurulum yapıldıktan sonra çalışmalar 15 güne kadar, Milli Eğitim Bakanlığı sunucularına aktarılmaktadır. Ayrıca, sistem öğrenciye çalışma performansı hakkında “tutor” yazılımı vasıtasıyla geri bildirim sağlamaktadır. Bilgisayar destekli interaktif bir sistem olan Dyned yazılımlarının kullanımı ile öğrencilerin öğrenme süreçlerine katkı yapılması sağlanacaktır. Öğrenme stilleri farklı olan öğrencilerin çoklu zekâ kuramı çerçevesinde birçok duyu organına hitap eden bu tür yazılımların kullanılması ile öğrenme kalıcı ve anlamlı olacaktır. Ayrıca dil bilgisi ağırlıklı bir dil eğitimi değil, okuma, yazma, dinleme, konuşma temelinde dil eğitimi sağlamaya yönelik bu yazılım sayesinde öğrencilerin İngilizceyi tam olarak öğrenmesi amaçlanmaktadır. (Mebides, 2009).

Dyned, dil eğitimini bilgisayarlar üzerine taşıyan ve bireylerin kendi kendilerine İngilizce öğrenmelerini sağlayan bir eğitim sistemidir. Bilgisayarları başında çalışan kullanıcılar Dyned yazılımları ve öğretmenleri tarafından izlenerek yönlendirilmekte ve geleneksel sınıf içi eğitim sisteminden **2 – 3 misli daha verimli** bir eğitim yapılabilmektedir. Dyned eğitim sistemine yeni giren kullanıcılara kendi bilgisayarları üzerinde bir **Yerleştirme Sınavı (Placement Test)** verilmektedir. Bu sınav başlangıç düzeyi sorularla başlayıp, verilen yanıtlara göre soruları zorlaştırmakta ve kullanıcının sorulara cevap veremeyeceği düzeye gelmesi ile sonucu belirlemektedir. Sınav sonucunda kullanıcının düzeyine uygun Dyned eğitim yazılımları ve bu yazılımlara hangi düzeyden başlayacağı belirlenmektedir (Dyned, 2006).

Dyned İngilizce dil eğitimi programı Dünya'nın en geniş eğitim içeriğine sahip programdır. Her yaş ve her düzeydeki kullanıcının her türlü gereksinimini karşılayan eğitim yazılımları bulunmaktadır. Kullanıcılar tüm yazılımlardan faydalanabilirler, ancak en verimli eğitimi alabilmeleri için kişiye özel bir eğitim paketi önerisi öğretmenler tarafından sunulmaktadır.

Kullanıcıların çalışmaları sırasında Dyned'in **Kayıt Yöneticisi** (*Records Manager*) sistemi ile aşağıdaki aktiviteler yapılabilmektedir:

1. Kullanıcıların çalışma ve davranışlarının adım adım izlenmesi,
2. Kullanıcıların kendi çalışmalarını denetleyebilmeleri,
3. Kullanıcıların daha başarılı olabilmeleri için öğretmenler tarafından kontrol edilmesi ve yönlendirilmesi
4. Kullanıcıların birey veya sınıf olarak yaptıkları çalışmalar hakkında rakamsal tablolar ve yazılı raporların otomatik olarak hazırlanması sağlanmaktadır.

Dyned programlarına özgü bir özellik olan **Düzye Ayarlama**TM (*Shuffler*TM) sistemi, yazılımın hızı ve zorluk derecesini kullanıcının çalıştığı konudaki becerisine göre ayarlamaktadır. Bu özellik sayesinde kullanıcıların gereksinimleri yazılım tarafından birebir karşılanmakta ve her kullanıcının kendi hedefine yönelik çalışması sayesinde daha kısa zamanda başarı elde edilmektedir.

Tamamlama Yüzdesi (*Completion Percentage*) ile öğrencinin her dersi tanımlanan öğrenme hedefine oranlı olarak ne kadar tamamladığı izlenmektedir. Bu

sistem sayesinde beceri kazanmak için gerekli olan tekrarlar yeterince yaptırılmaktadır. Kullanıcılar, eğitimleri tarafından belirlenen tamamlama yüzdesine erişmeden beceri sınavlarına giremezler.

Beceri Sınavları ile kullanıcıların çalıştıkları konularda ilerlemeleri ve başarıları bilgisayar tarafından değerlendirilir. Sınavların zamanlaması ve sorular kullanıcıya göre düzenlenmekte ve sınav tekrar edildiğinde sorular değiştirilmektedir.

Kullanıcılar, **Çalışma Kayıtları** (*Study Records*) ile kendi çalışmalarını denetleyebilirler. Çalışma kayıtlarında, her konuda ve konuyu her tekrarlarında çalışma sürelerini, tüm çalışmalarının tarih ve saatlerini, sorulara doğru cevap verip vermediklerini, çalışmalarına göre yazılımdaki düzey değişimlerini, çalışmalarının tamamlanma yüzdesini ve test sonuçlarını görebilirler.

Dyned'in **Tutor** yazılımı ise kullanıcılara çalışmalarındaki davranışları hakkında yazılı bir rapor vermekte ve daha verimli bir çalışma için yapılması gerekenleri belirtmektedir.

Eğitmenler, **Kayıt Yöneticisi** ile kullanıcıların çalışmalarını izleyebilirler ve kullanıcıların Çalışma Kayıtları bölümünde gördüklerine ilave olarak; çalışmalarındaki davranışlarını (tekrar, altyazı veya tercüme kullanımı, mikrofon ve kulaklık kullanımı, sözlük kullanımı, kendi sesini dinleme ve konuşmasının anlaşılabilirliği) ve en son ne zaman çalıştığını görebilirler. Ayrıca sınıf ortalamalarına

göre kullanıcıların durumunu inceleyebilir, sınıflar ve kullanıcılar hakkında yazılı rapor alabilirler.

Dyned İngilizce Dil Eğitimi Sistemleri, Destek yazılımları, eğitim yazılımları ve Dyned öğretmenleri'nden oluşan üçlü bir sistemdir. Destek yazılımları kullanıcıların çalışmalarının bilgisayar tarafından izlenmesini ve yönlendirilmesini, eğitim yazılımları İngilizce dilinin en iyi şekilde öğrenilmesini ve öğretmenler ise kullanıcıların en doğru yöntemlerle çalışmasını ve dilin kişiselleştirilmesini sağlarlar. Dyned eğitim sistemi bu üç unsurun birlikte kullanılması sayesinde Dünya'nın en başarılı eğitim sistemlerinden birisi olmuştur.

Klasik sınıf içi eğitimle bilgisayar destekli yabancı dil eğitimi karşılaştırıldığı zaman her öğrencinin karşı karşıya kaldığı bireysel eğitim süreci bilgisayar destekli eğitim ile çok üst seviyelere çıkar. Bunun ana nedeni her öğrenci bir öğretmen diye düşünebileceğimiz bilgisayarın başına geçtiği zaman öğrenci dersin sonuna kadar öğretmeniyle baş başadır ve karşı karşıya kaldığı problem çözme, analiz yapma, sentezleme oranı ve cevap vermek zorunda olduğu soru oranı klasik sınıf içi eğitimiyle karşılaştırıldığında fark açık olarak görülebilmektedir.

Dyned programının en önemli özelliklerinden birisi de öğrenciyi sürekli aktif halde bulunmaya zorlamasıdır. Bunu yaparken öğrencinin seviyesini sürekli kontrol eder, iletişimseldir (Interactive) ve öğrencinin doğruyu kendi mantığıyla bulmasına yardımcı olur.

Öğrenci bilgisayarı başında kaldığı süre içinde yaptığı her davranış sistem tarafından kayda alınarak öğretmenleri tarafından öğrencinin değerlendirmesinde yardımcı olur. Öğrencinin herhangi bir soruya yanlış bir cevap vermesi durumunda öğrenciye cevabın yanlış olduğuyla ilgili görsel, işitsel ya da yazılı bir komutla cevabını yenilemesi istenir. Eğer öğrenci hatasında ısrar ederse program öğrenciye ‘bugün bu kadar yeter’ der ve öğrencinin başka bir programa devam etmesini ister. Ayrıca öğrencinin cevaplandıkları doğru ve yanlış oranına göre soru zorluk seviyesini ayarlar ve öğrencinin moralinin bozulmasına yol açacak bir duruma getirmez.

Dyned aynı zamanda eğlencelidir çünkü her zaman farklı sorular ve durumlarla ve karakterlerle karşılaşır. Zaman zaman şarkılar ve oyunlar da oynanabilir ve bunun tamamı yabancı dil eğitimi kapsamı içindedir. Dyned, hemen hemen bütün yabancı dil öğrencilerinin büyük sorunu durumundaki aksan, diksiyon ve tonlama ile ilgili problemlerini de çözmeye yönelik donatılara sahiptir. Sahip olduğu görsel ve işitsel yeterlilikler bunu mümkün kılmaktadır (Dyned, 2006).

2.6.1. Yetişkinler İçin Dyned Eğitim Yazılımları

New Dynamic English: Temel dil kavramlarını dinleme ve konuşma becerileri ile pekiştirerek, fikir yürütme, özetleme ve tartışma seviyesinde bir dil bilgisi ve kelime bilgisi edinilmesine yardımcı olan ana yazılımdır.

The Lost Secret: BBC'nin hazırladığı bu yazılım, New Dynamic English yazılımında öğrendiğiniz kavramları pekiştirip kelime haznenizi geliştirmenizi ve öğrendiklerinizi günlük yaşamda kullanılmasını sağlar.

Advanced Listening: Stanford Üniversitesi profesörlerinin iş hayatı ile ilgili veya akademik konularda yaptıkları sunumlardan hareketle öğrencileri tartışma ortamına katan, soru cevaplarla ilişki kurularak dinleme becerilerini geliştiren bir yazılımdır.

Dynamic Business English: Çalışanların tanışma, konuşma, toplantı yapma ve sözlü sunum becerilerini geliştirerek, kendileri, şirketleri, ürün ve hizmetleri hakkında etkili iletişimde bulunmasını sağlayan bir yazılımdır.

Functioning in Business: Üst düzey iş İngilizcesi, toplantı teknikleri, telefon konuşmaları ve iş görüşmeleri üzerine yoğunlaşmış bir destek yazılımdır. İş hayatında kullanılan sözcük ve deyimleri öğretir.

English by The Numbers: Tüm sayısal ve grafiklerle ilgili kavramları en basitinden en karmaşığına (toplama çıkarmadan en karmaşık grafiklere) kadar öğreten yazılımdır. Telefon konuşması ve sunum teknikleri üzerinde yoğunlaşır.

Hospitality English: Turizm endüstrisi için geliştirilmiş iletişim kavramları ve kelime bilgisine odaklanan bir eğitim yazılımıdır. Karşılıklı iletişimde kullanılan

soru sorma, istekte bulunma, öneri yapma, onaylama, reddetme işlevleri için gerekli dili öğretir.

Clear Speech Works: Kullanıcının telaffuz ve aksanını en doğru vurgulamalarla anlaşılabilir kılmaya ve iletişim aksaklıklarını gidermeye yönelik bir yazılımdır. Kullanıcıların anadil alışkanlıklarını dikkate alarak eğitim verir.

Test Mountain: İleri düzeyde İngilizce bilenleri TOEFL ve TOEIC gibi “*proficiency*” sınavlarına hazırlayan sınav çalışma yazılımıdır. Sınav tekniklerini öğreten alıştırmalar vasıtası ile öğrencileri “*proficiency*” sınavlarına hazırlar (Dyner, 2006).

2.6.2. Çocuklar İçin Dyner Eğitim Yazılımları

Let's Go: Oxford University Press'in 4–10 yaş grubu çocuklar için yayınladığı İngilizce Eğitim kitapları serisinden hareketle tasarlanan yazılım, çizgi karakterlerin eğlenceli anlatımları ile sağlam bir İngilizce alt yapısı oluşturur.

First English: İngilizce dil eğitimine yeni başlamış 10–17 arası öğrenciler için geliştirilmiştir. Bu yazılım öğrencileri ders konularını kullanarak İngilizce eğitimi veren *English for Success* yazılımını kullanmaya hazırlar.

English For Success: Özellikle 10–17 yaş arası gençler için tasarlanmıştır. Öğrencilere matematik, fen ve tarih gibi derslerde ve okulda kullanacakları İngilizceyi, ilgili konularda yoğunlaşarak öğretir.

Dynamic Classics: Klasik edebiyattan seçkin hikâyeler kullanarak, kelime ve temel dil bilgisi öğretmenin yanı sıra okuma, anlama ve düşünme becerilerinin de gelişmesini sağlar.

New Dynamic English: Temel dil kavramlarını dinleme ve konuşma becerileri ile pekiştirerek, fikir yürütme, özetleme ve tartışma seviyesinde bir dilbilgisi ve kelime bilgisi edinilmesine yardımcı olan ana yazılımdır.

The Lost Secret: BBC'nin hazırladığı bu yazılım, New Dynamic English yazılımında öğrenilen kavramlar pekiştirip kelime haznesinin geliştirilmesini ve öğrenilenlerin günlük yaşamda kullanılmasını sağlar.

English by The Numbers: Tüm sayısal ve grafiklerle ilgili kavramları en basitinden en karmaşığına (toplama çıkarmadan en karmaşık grafiklere) kadar öğreten yazılımdır. Telefon konuşması ve sunum teknikleri üzerinde yoğunlaşır.

Clear Speech Works: Kullanıcının telaffuz ve aksanını en doğru vurgulamalarla anlaşılabilir kılmaya ve iletişim aksaklıklarını gidermeye yönelik bir yazılımdır. Kullanıcıların anadil alışkanlıklarını dikkate alarak eğitim verir.

Advanced Listening: Stanford Üniversitesi profesörlerinin iş hayatı ile ilgili veya akademik konularda yaptıkları sunumlardan hareketle öğrencileri tartışma ortamına katan, soru cevaplarla ilişki kurularak dinleme becerilerini geliştiren bir yazılımdır.

Test Mountain: İleri düzeyde İngilizce bilenleri TOEFL ve TOEIC gibi “*proficiency*” sınavlarına hazırlayan sınav çalışma yazılımıdır. Sınav tekniklerini öğreten alıştırmalar vasıtası ile öğrencileri “*proficiency*” sınavlarına hazırlar (Dyner, 2006).

2.6.3. First English Yazılımı

Bu yazılım öğrencileri 6. sınıfta, ders konularını kullanarak İngilizce eğitimi veren “English For Success” yazılımını kullanmaya hazırlar. First English, genel amaçlı İngilizce dili kullanımı için gerekli olan cümle yapılarının ve kelimelerin yanı sıra, okul yaşamında ve sınıfta kullanılan İngilizce iletişim diline de odaklanır. Yazılımdaki karakterler Judy, Shawn, Maria ve Ken okul ortamında iletişim senaryolarını canlandırarak yazılımı daha ilginç hale getirmektedirler. Yazılımdaki üniteler alfabe ile başlayıp harf-ses ilişkisiyle devam ederek okuma becerisini de geliştirmektedir. Daha sonraki ünitelerde dinleme, konuşma, gramer, kelime bilgisi ve okuma becerileri sürekli pekiştirilmektedir. Tüm yazılım boyunca mevcut olan görsel destekler ve sözlük desteği dili daha kolay anlaşılır hale getirmektedir. Etkileşimli çalışmalar ve sınavlar öğrencilerin İngilizceyi hızlı ama doğal bir ortamda öğrenmesini sağlar. Beceri sınavları, hem öğrencinin motivasyonunun artmasını sağlar, hem de öğretmene öğrencinin çalışmasını izlemek ve gerekli yönlendirmeyi yapmak için yardımcı olur. Yazılımda öğrenci çalışma kayıtları, Dyner Kayıt Yöneticisi ve yazılım içine yerleştirilmiş Danışman (Tutor) kullanılarak izlenmektedir. Yazılımdaki her ünite kısa bir konu anlatımı ve ardından anlama sorularının olduğu dinleme çalışması ile başlar. Ardından gramer, akıcı konuşma ve yazma becerilerinin geliştirildiği çeşitli çalışmalar gelir. Dyner yazılımları özel

etkileşim sistemi sayesinde öğrencinin kendi hızına uygun olarak çalışmasını sağlar. Öğrenciler gereksinim duyduğu zaman tekrar ve ses kaydı, ses-kaydını dinleme, sözlük, dinlediği metni yazılı olarak okuma, dinlediği metnin çevirisini okuma ve beceri sınavları gibi öğrenmeyi kolaylaştıran araçlardan yararlanmaktadır (Mebides, 2009)

Düzy

8 üniteden oluşan First English, ilköğretim 4. sınıfta başlangıç düzeyinde 1, 2, 3 ve 4. ünitelerde alfabe ile başlar, harf-ses ilişkisiyle devam ederek okuma becerisini de geliştirir. Başlangıçtan ‘orta-öncesi’ düzye geçişin gerçekleştiği ilköğretim 5. sınıfta ise 5, 6, 7 ve 8. ünitelerle dinleme, konuşma, gramer, kelime bilgisi ve okuma becerileri sürekli pekiştirilir. Beceri sınavları öğrencinin ilerlemesini değerlendirmek ve bir sonraki üniteye geçmeye hazır olma durumlarını tespit etmek için yararlıdır. Öğrenci yazılımda çalışmaya başlayınca, Kayıt Yöneticisi her öğrencinin çalışmalarını değerlendirecek ve gerekli yönlendirmeyi yapacaktır. Belli dersleri ve beceri sınavlarını öğretmen Kayıt Yöneticisi’ni kullanarak kilitleyebilir ve böylece öğrencinin çalışırken izleyeceği yolu kontrol edebilir.

Ders Organizasyonu

Öğrencinin düzeyine ve ana diline bağlı olarak çalışma süreleri değişecektir. Ancak, her ünite üzerinde en az 7 – 8 saat çalışmak gereklidir. Sıklıkla yapılan tekrarlar başarı için önemlidir. Her üniteye odak noktası farklı olan 5 ders vardır:

Dinleme (Listening) bölümündeki dersler farklı bölümlere ayrılmıştır. Her bölüm dilin ana kavramlarını tanıtırken yoğun dinleme ve konuşma alıştırmaları yapmaya olanak sağlamaktadır. Öğrenciler kendi konuşmalarını ana dili İngilizce olan konuşmacılarla karşılaştırma olanağı bulurlar. Öğrenciler ‘anlama’ odaklı “Wh (soru edatlı bilgi soruları)-” ve “Evet-Hayır” soruları ile içeriğe giderek daha iyi odaklanırlar. Örnek konular arasında isim, milliyet, ana diller, ülkeler, yaş, yer/konum ve yönler sıralanabilir. Bu derslerin zorluk düzeyi Düzey Ayarlayıcı ile öğrencinin ilerlemesine uygun olarak yazılım tarafından zorlaştırılır.

Karşılıklı Konuşma (Dialog) bölümündeki dersler okul ortamında ve öğrencinin yaşına uygun karşılıklı konuşma alıştırmalarını içerir. Her derste ‘anlama’ soruları ve sözlük destekli iki veya daha fazla karşılıklı konuşma vardır. Bu bölümde ilginç karakterler sayesinde İngilizce dilinin işlevsel kullanım örnekleri görülmektedir.

Kelime Bilgisi (Vocabulary) bölümündeki dersler bir okul düzeninde önemli olan nesnelere ve eylemlerle ilgili kelime bilgisini geliştirir. Her kelime bilgisi dersi, anlama alıştırmaları içeren birkaç bölüm ve tüm bölümleri kapsayan değerlendirmeye tabi bir sınav içermektedir.

Grammer (Grammar) bölümündeki dersler dinleme, karşılıklı konuşma ve kelime bilgisi bölümlerindeki temel İngilizce dil bilgisi kurallarına odaklanır. Sınav biçimindeki gramer odağı alıştırmaları sayesinde öğrenciler İngilizce dil bilgilerini geliştirirler.

Harfler ve Sayılar (Letters & Numbers) bölümündeki dersler okuma ve kelime kullanma becerilerini geliştirir. Alfabe, ses bilgisi, sayılar, zaman ve takvim dili işlenen örnek konular arasında yer alır. Her ders bir sınav içerir.

Düzyey Ayarlama™ ve Tamamlama Yüzdesi

Öğrencinin soruları cevaplamasına ve alıştırmaları tamamlamasına göre “Düzyey Ayarlayıcısı” 0.0 ile 3.0 değerleri arasında yükselir veya alçalır ve dersin kapsamı ve zorluk derecesi bilgisayar tarafından ayarlanır. First English yazılımının bazı derslerinde öğrencinin düzeyi yükseldikçe karşısına ilave cümle yapıları ve anlama soruları çıkarılmaktadır. Düzyey Ayarlama 2.0 veya üstüne ulaşınca öğrencinin çalışması sırasında o derse ait en üst düzeydeki alıştırmalar da açılmış demektir. Tamamlama Yüzdesi Öğrenci Kayıtları bölümünde gösterilmektedir. Ayrıca, bilgisayar faresi ana menü ekranındaki öğrenci kayıtları simgesi üzerine getirilince, ünite butonu altında görünen çubuk çizimi ile de oransal olarak gösterilmektedir. Çubuk çizim öğrencinin her dersi ne kadar etkin çalıştığını ve pratik yaptığını göstermektedir. Öğrencinin her ders için öncelikle %80, daha sonra %100 Tamamlama Yüzdesine ulaşması gerekmektedir. Böylece, öğrenci gerekli tekrar ve ses kaydını yaparak ‘anlama ve alıştırma’ düzeyinden ‘yeterlilik’ düzeyine geçecektir. Bu aşamalar öğrencinin dili kalıcı olarak öğrenmesini sağlamaktadır. Tamamlama Yüzdesi, öğrencilerin iletişimde yeterli düzyeye ulaşmalarını sağlamak amacıyla, cümle tekrarı, cümle ses kayıt girişimi, ses tanıma girişimi, sözlük kullanımı, düzey ayarlayıcı ve doğru yanıtlanan soruların sayısı gibi alıştırmaların tamamlama hedeflerini belirler.

Tutor (Danışman)

Pek çok öğrenci bir alıştırmayı anladığında onu bir daha yapmama eğilimindedir. Ancak, bir dili öğrenmek edinilecek bir beceri olarak düşünölmeli, sadece gramer kurallarının ve kelime bilgisinin ‘anlaşılması’ olarak düşünölmemelidir. İletişimde yeterlilik ve dilin otomatikleşmesi için tekrar, anlama, yoğun tekrarlama, yeniden inceleme ve yerleştirici tekrar evrelerinin belli bir süre boyunca yinelenmesi gereklidir. Dyned yazılımında bulunan Tutor, her sınıf ve her öğrenci için tamamlama yüzdesi, çalışma sıklığı, sınav sonuç seviyesi ve ses kaydetme gibi yazılım özelliklerinin sonuçlarına göre öğrencilerin çalışma verilerini inceleyerek geliştirme önerilerinde bulunur. Dyned’in Tutor yazılımı kullanıcılara çalışmaları sırasındaki davranışları hakkında yazılı bir rapor ve not vererek daha verimli bir öğrenim için yapılması gerekenleri belirtmektedir.

Kapsam ve Sıralama

Her ünite de, yeni konu işlenirken daha önce öğrenilen bilgiler de tekrar edilmekte ve bir sarmal gibi genişleyen bir yaklaşımla dil çalışılmaktadır. Dil içeriği hem kavramsal hem fonksiyoneldir; gramer ve dil bilgisi kalıplar ve cümleler halinde ve öğrenciye bir anlam ifade eden zengin bir bağlamda sunulmaktadır. Tekrarın her derste önemli bir rolü vardır; anahtar gramer yapıları ders boyunca tekrar edilerek dilin anlamı açıkça belli olur. Öğretilmesi zor olan dil kavramları daha fazla tekrar edilir ve öğrencinin anlayacağı şekilde geliştirilir (Mebides, 2009).

2.6.4. English For Success Yazılımı

English For Success yazılımı 11 ile 17 yaşlar arasındaki öğrenciler için özel olarak geliştirilmiş birçoklu ortam programıdır. English For Success öğrencileri okulda ve matematik, fen ve tarih gibi ders konularında İngilizce dilini kullanmaya hazırlar. Çizgi karakterler Tina, Alex ve arkadaşları okul ortamında birbiriyle etkileşimde bulunarak programı ilginç ve pratik hale getirmektedirler. Genel amaçlı İngilizce dili kullanımı için gerekli cümle yapılarının ve kelimelerin yanı sıra, English for Success iki önemli gereksinimi de karşılamaktadır. Öncelikle, öğrencilerin okul ortamında ders programları, öğretmenleri, ödevleri ve etkinlikleri hakkında konuşabilmeleri için gereken İngilizce altyapısını hazırlar. Ayrıca, öğrencilerin önemli konulara ilişkin açıklama ve soruları anlamalarını sağlar. Bu amaçla, programda rakamlar ve işlemler, kesirler, basit geometrik şekiller, maddenin farklı halleri, hareket, güç, yerçekimi, dünya coğrafyası, nicel kıyaslamalar ve tarihi kişilerin yaşamları gibi konular işlenmektedir. English For Success işlenen ders konularında öğrencinin ana dilinde temel bilgiye sahip olduğunu varsaymaktadır. Bu temel bilgi kullanılarak, farklı konularda derse katılmak için gerekli olan İngilizce söz dizimi ve kelime bilgisi öğretilir ve geliştirilir. Tüm yazılım boyunca mevcut olan görsel destekler ve sözlük desteği dili daha kolay anlaşılır hale getirmektedir. Etkileşimli çalışmalar ve sınavlar öğrencilerin İngilizce'yi hızlı ama doğal bir ortamda öğrenmesini sağlar. Beceri Sınavları, hem öğrencinin motivasyonunun artmasını sağlar, hem de öğretmene öğrencinin çalışmasını izlemek ve gerekli yönlendirmeyi yapmak için yardımcı olur. Yazılımda öğrenci çalışma kayıtları, DynEd Kayıt Yöneticisi ve yazılım içine yerleştirilmiş Danışman (Tutor) kullanılarak izlenmektedir. Yazılımdaki her ünite kısa bir konu anlatımı ve ardından

anlama sorularının olduğu dinleme çalışması ile başlar. Ardından gramer, akıcı konuşma ve yazma becerilerinin geliştirildiği çeşitli çalışmalar gelir. Dyned yazılımları özel etkileşim sistemi sayesinde öğrencinin kendi hızına uygun olarak çalışmasını sağlar. Öğrenciler gereksinim duyduğu zaman tekrar ve ses kaydı, ses kaydını dinleme, ses tanıma, sözlük, dinlediği metni yazılı olarak okuma, dinlediği metnin çevirisini okuma ve beceri sınavları gibi öğrenmeyi kolaylaştıran araçlardan yararlanmaktadır (Mebides, 2009).

Düzey

7 üniteden oluşan English For Success yazılımında 1 ve 2. üniteler 6. sınıf, 3, 4 ve 5. üniteler 7. sınıf, 6 ve 7. üniteler de 8. sınıf düzeyinde dil eğitimi içeriğine sahiptir. Dersler, öğretilen dile ortam oluşturacak ve anlam katacak kavram ve temalar doğrultusunda oluşturulmuştur. Yazılımın her ünitesi kısa bir konu anlatımı ve ardından anlama sorularını içeren dinleme çalışması ile başlar ve ardından gramer, akıcı konuşma ve yazma becerilerinin geliştirildiği çeşitli çalışmalar gelir. Beceri sınavları öğrencinin ilerlemesini değerlendirmek ve bir sonraki üniteye geçmeye hazır olma durumlarını tespit etmek için yararlıdır. Öğrenci yazılımda çalışmaya başlayınca, Kayıt Yöneticisi her öğrencinin çalışmalarını değerlendirecek ve gerekli yönlendirmeyi yapacaktır. Belli dersleri ve beceri sınavlarını öğretmen Kayıt Yöneticisi'ni kullanarak kilitleyebilir ve böylece öğrencinin çalışırken izleyeceği yolu kontrol edebilir.

Ders Organizasyonu

Öğrencinin düzeyine ve ana diline bağlı olarak çalışma süreleri değişecektir. Ancak, her ünite üzerinde en az 10 – 12 saat çalışmak gereklidir. Sıklıkla yapılan tekrarlar başarı için önemlidir. Her üniteye odak noktası farklı olan 5 ders vardır:

Ön Çalışma (Warm Up): Günlük hayatta kullanılan kelime ve gramer bilgisini pekiştirir. Örnek konular arasında mevsimler, hava, ulaşım, kişi ve nesne tanımları ve meslekler yer alır. Dersin gramer odağı bölümü, öğrenciye derste kullanılan kilit yapılar ile ilgili çalışma yaptırmaktadır. Öğrencinin başarı düzeyi arttıkça derslerin içeriği zenginleşmektedir.

Okul Yaşamı (School Life): Okulda ve çevresinde kullanılan İngilizce konuşma becerilerini geliştirir. Başlıca karakterler 16 yaşında Tina adında bir kız ve 13 yaşındaki erkek kardeşi Alex'tir. Ortam, farklı geçmişlerden gelen öğrencilerin olduğu uluslararası bir okuldur. Ayrıca, bazı derslerde okul yemek menüsü, okul haritası ve ders programı gibi özel konular da vardır. Daha sonraki derslerde gramer odağı bölümü vardır.

Ders Konuları (School Subjects): Matematik, fen, tarih, İngilizce gibi farklı müfredat konularında kullanılan İngilizce bilgisini geliştirir. Konular ile ilgili kelime bilgisi, gramer ve dil kullanım becerilerini, örnekleme, sınıflandırma, kıyaslama, numaralandırma ve soru sorma çalışmaları ile pekiştirir. Anahtar kelimeler ve gramer her konu ortamında geliştirilip tekrar edilir. Öğrenciler ödev ve sınavlarda kullanılan açıklama, kıyaslama, sınıflandırma, örnek verme ve soru sorma dilini

anlamayı öğrenirler. Bu dersler, genel anlamayı ölçen bir sınavın da olduğu pek çok bölümden oluşmaktadır.

Dünya Konuşma Kartları (World Talk Cards): Meslekler, hava durumu ve iş dünyası gibi genel konularda İngilizce dil bilgisini geliştirir. İngilizce dili, oyun benzeri bir sistem çerçevesinde soru cevap yöntemi ile öğretilir ve yoğun gramer alıştırmaları yaptırılır.

Konuşma (Speaking Up): Öğrencilerin ses tanıma teknolojisini kullanarak alıştırmaları ve kendilerini dinleyerek ana dili İngilizce olan konuşmacılarla kıyaslama yaptıkları bölümdür. Bu alıştırmalar sayesinde kelime bilgisi, gramer ve cümleler tekrarlanarak kullanımda akıcılık sağlanır.

Düzey Ayarlama™ ve Tamamlama Yüzdesi

Öğrencinin soruları cevaplamasına ve alıştırmaları tamamlamasına göre “Düzey Ayarlayıcısı” 0.0 ile 3.0 değerleri arasında yükselir veya alçalır ve dersin kapsamı ve zorluk derecesi bilgisayar tarafından ayarlanır. English for Success yazılımının bazı derslerinde öğrencinin düzeyi yükseldikçe karşısına ilave cümle yapıları ve anlama soruları çıkarılmaktadır. Düzey Ayarlama 2.0 veya üstüne ulaşınca öğrencinin çalışması sırasında o derse ait en üst düzeydeki alıştırmalar da açılmış demektir. Tamamlama Yüzdesi Öğrenci Kayıtları Bölümünde gösterilmektedir. Ayrıca, bilgisayar faresi ana menü ekranındaki öğrenci kayıtları simgesi üzerine getirilince, ünite butonu altında görünen çubuk çizimi ile de oransal olarak gösterilmektedir. Çubuk çizimi öğrencinin her dersi ne kadar etkin çalıştığını

ve pratik yaptığını göstermektedir. Öğrencinin her ders için öncelikle %80 daha sonra %100 Tamamlama Yüzdesine ulaşması gerekmektedir. Böylece, öğrenci gerekli tekrar ve ses kaydını yaparak ‘anlama ve alıştırma’ düzeyinden ‘yeterlilik’ düzeyine geçecektir. Bu aşamalar öğrencinin dili kalıcı olarak öğrenmesini sağlamaktadır. Tamamlama Yüzdesi, öğrencilerin iletişimde yeterli düzeye ulaşmalarını sağlamak amacıyla, cümle tekrarı, cümle ses kayıt girişimi, ses tanıma girişimi, sözlük kullanımı, düzey ayarlayıcı ve doğru yanıtlanan soruların sayısı gibi alıştırmaların tamamlama hedeflerini belirler.

Tutor (Danışman)

Pek çok öğrenci bir alıştırmayı anladığında onu bir daha yapmama eğilimindedir. Ancak, bir dili öğrenmek edinilecek bir beceri olarak düşünölmeli, sadece gramer kurallarının ve kelime bilgisinin anlaşılması olarak düşünölmemelidir. İletişimde yeterlilik ve dilin otomatikleşmesi için tekrar, anlama, yoğun tekrarlama, yeniden inceleme ve yerleştirici tekrar evrelerinin belli bir süre boyunca yinelenmesi gereklidir. Dyned yazılımında bulunan Tutor, her sınıf ve her öğrenci için tamamlama yüzdesi, çalışma sıklığı, sınav sonuç seviyesi ve ses kaydetme gibi yazılım özelliklerinin sonuçlarına göre öğrencilerin çalışma verilerini inceleyerek geliştirme önerilerinde bulunur. Dyned’in Tutor yazılımı kullanıcılara çalışmalarını sırasındaki davranışları hakkında yazılı bir rapor ve not vererek daha verimli bir öğrenim için yapılması gerekenleri belirtmektedir.

Kapsam ve Sıralama

Her ünite de, yeni konu işlenirken daha önce öğrenilen bilgiler de tekrar edilmekte ve bir sarmal gibi genişleyen bir yaklaşımla dil çalışılmaktadır. Dil içeriği hem kavramsal hem fonksiyoneldir; gramer ve dil bilgisi kalıplar ve cümleler halinde ve öğrenciye bir anlam ifade eden zengin bir bağlamda sunulmaktadır. Tekrarın her derste önemli bir rolü vardır; anahtar gramer yapıları ders boyunca tekrar edilerek dilin anlamı açıkça belli olur. Öğretilmesi zor olan dil kavramları daha fazla tekrar edilir ve öğrencinin anlayacağı şekilde geliştirilir (Mebides, 2009).

2.7. İlgili Araştırmalar

2.7.1. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

Odabaşı (1997), yabancı dilde dil bilgisi öğreniminde önceden öğrenilmiş olan dil bilgisi yapılarının pekiştirilmesi söz konusu olduğunda, bilgisayar destekli dil öğrenim yönteminin geleneksel dil öğrenim yöntemine göre öğrencinin dil bilgisi başarısına etkisini ortaya koymak amacıyla yaptığı araştırmasında örneklem olarak 1993 – 1994 öğretim yılı ikinci yarısında Eskişehir Özel Çağdaş Lisesi ortaokul birinci sınıfındaki 38 öğrenciyi belirlemiştir. Deneysel olarak alanda gerçekleştirilen bu araştırmanın denekleri Anadolu Lisesi giriş puanları, hazırlık sınıfı İngilizce ders geçme notları, doğum tarihleri ve cinsiyetleri göz önüne alınarak denkleştirilmiştir. Araştırmanın denencelerinde deney grubu ile kontrol grubunun başarıları arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark olduğu; bilgisayar destekli yabancı dil öğrenim yönteminin geleneksel yöntemle kıyasla daha kalıcı olduğu öne sürülmüştür.

Fakat bu araştırmanın sonucunda deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir farkın olmadığı ve bilgisayar destekli yabancı dil öğrenimi yöntemi ile geleneksel öğrenim yöntemi arasında kalıcılık açısından anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Uluser İnan (1997) “Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin İngilizce Öğretiminde Etkililiği” başlıklı çalışmasında İngilizce öğretimi açısından bilgisayar destekli öğretim yönteminin etkililiğini ele almış ve cinsiyet, evinde bilgisayar olup olmama durumu, evinde İngilizce konuşan birinin olup olmadığı, anne-babanın eğitim durumu, özel İngilizce dersi alıp almadığı değişkenlerinin başarıya etkilerini araştırmıştır. Bu çalışmada evren, Üsküdar Anadolu Lisesi olarak belirlenmiştir ve aynı öğretmenin derse girdiği iki şube örneklem olarak seçilmiştir. Rastgele olarak deney ve kontrol grubu olarak belirlenen şubelerden her birine farklı öğretim yöntemi uygulanmıştır. Araştırmada iki amaç göze çarpmaktadır. Birinci amaç; İngilizce öğrenme başarısının bilgisayar destekli öğretim yöntemi ve geleneksel öğretim yöntemine göre değişip değişmediğini tespit etmektir. Zekâ puanları ve ön test başarı ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmayan deney ve kontrol gruplarını son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Bu fark bilgisayar destekli öğretim yönteminin kullanıldığı deney grubu lehinedir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin kullanıldığı kontrol grubunun başarı ortalamasının ise azaldığı tespit edilmiştir. İkinci amaç; denetim odağı özelliği ile İngilizce başarısı arasındaki ilişkinin geleneksel ve bilgisayar destekli öğretim yöntemlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını saptamaktır. Araştırma sonuçlarına göre deney ve kontrol grupları içerisindeki öğrencilerin denetim odağı ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı

bir fark yoktur. Deney ve kontrol gruplarını oluşturan öğrenciler, denetim odakları açısından hemen hemen eşittir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubunda denetim odakları puanları arasında negatif bir ilişki bulunmuştur.

“Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarısına İngilizce ve Bilgisayara Yönelik Tutumlarına Olan Etkisi” isimli araştırmasında Aytürk (1999), İngilizce öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile geleneksel yöntemleri karşılaştırarak öğrenci başarısını ve öğrencilerin bilgisayar ve İngilizceye yönelik olan tutumları üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma modeli olarak Aytürk kontrol gruplu ön test ve son test deneysel araştırma modelini kullanmıştır. Örneklemi deney grubu 20 ve kontrol grubu 20 olmak üzere 1998 – 1999 eğitim öğretim yılının birinci döneminde Hasanoğlan Atatürk Anadolu Öğretmen Lisesi hazırlık sınıfı öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma neticesinde İngilizce öğretiminde geleneksel eğitim alan öğrencilerin başarısı bilgisayar destekli öğretim alan öğrencilerin başarısından daha düşüktür. Bilgisayar destekli öğretim yapılan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumları geleneksel öğretim yapılan öğrencilerin bilgisayara yönelik tutumlarından daha olumludur. Bilgisayar destekli öğretim uygulanan öğrencilerin İngilizce dersine yönelik olan tutumları geleneksel öğretim metodu uygulanan öğrencilerin İngilizce dersine ilişkin tutumlarından daha olumludur. Araştırmada İngilizceye ilişkin tutum ile İngilizce dersi başarısı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Redfield ve Campbell (1999)’ın yaptığı ”Bilgisayar Destekli Dil Öğrenim Yöntem Yaklaşımları; Öğrencilerin Kendi Seçimlerine Karşı Karışık Sınıflar ” adlı

çalışmalarında Bilgisayar Destekli Dil Öğrenim Yöntem programının öğrencilerin İngilizce yeterliliğini geliştirmede etkili bir yol olduğu kanıtlanmıştır. Araştırma yabancı dil olarak İngilizce dersi alan ilköğretim ikinci kademe 197 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma kendi kendilerine “Side by Side” adı verilen kitabın bilgisayar temelli ilk 20 kısmı birinci gruba uygulanmıştır. Öğretmen sadece koordinatör konumunda kalmıştır ve aktif bir rolü yoktur. Karışık grupta ise öğrenciler materyal kullanmak zorundadır. Araştırma sonunda öğrencilere 50 maddelik çoktan seçmeli bir test uygulanmıştır. Çalışma sonunda, öğrencilerin kendi kendilerine organize ettikleri program İngilizce seviyelerini yükseltmiştir. Ayrıca bilgisayar destekli dil öğrenim programının materyallerinin, en etkili biçimde kendi kendilerine organize ettikleri programda kullanıldığını kanıtlamıştır.

Çevik (2001), yabancı dil öğretiminde önceden öğrenilmiş olan dil bilgisi yapılarının pekiştirilmesinde bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin öğrenci başarısına etkisini ortaya koymayı amaçladığı “Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi” isimli araştırmada 1999 – 2000 eğitim öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi yabancı diller eğitimi bölümü Alman dili eğitimi anabilim dalında öğrenim gören 30 öğrenci örneklemini oluşturmuştur. Araştırma sonucunda yazar bilgisayar destekli dil öğretimi uygulamasının öğrencilerin başarısına katkı sağladığı ve bilgisayar destekli öğretim sonrasında öğrencilerin öğrendiklerinin daha kalıcı olduğu bulgularına ulaşmıştır.

Uzunboylu (2002) ”Web destekli İngilizce öğretiminin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi” adlı araştırma yapmıştır. Araştırmasını KKTC Lapta Yavuzlar

Lisesinde öğrenim gören lise birinci sınıf öğrencileriyle gerçekleştirmiştir. A şubesi 29 öğrenciyle kontrol grubu, B şubesi 29 öğrencisiyle deney grubu ve C şubesi 30 öğrencisiyle A ve B şubesinde olup da araştırmaya katılmak istemeyen öğrencilerin geçeceği şube olarak belirlenmiştir. Araştırma ile ilgili elde edilen verilerin analizinde ilişkisiz örneklem t testi, ilişkili örneklem t testi ve kovaryans analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına dayalı olarak, İngilizce dil bilgisi alıştırma çalışmalarını web destekli olarak yapan deney grubu deneklerinin İngilizce dil bilgisi başarısı, geleneksel öğretim yöntemiyle yapan kontrol grubu deneklerine göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Ateş (2005)'in “Bilgisayar destekli İngilizce öğretiminin ortaöğretim hazırlık öğrencilerinin İngilizceye ve bilgisayara yönelik tutumları üzerindeki etkililiği” adlı çalışmasıyla ortaöğretim hazırlık öğrencilerinin bilgisayar destekli İngilizce öğretimi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini 20 kız 10 erkek olmak üzere toplam 30 öğrenci oluşturmaktadır. Veri çözümlemesi için; ortalama, standart sapma, t testi, varyans çözümlemesi, pearson korelasyon katsayısı, frekans ve yüzde teknikleri oluşturmaktadır. Edinilen araştırma bulgularına göre, bilgisayar destekli İngilizce öğretimi sonrası, öğrencilerin bilgisayara ve İngilizceye yönelik tutum puanları, anlamlı ölçüde artış göstermiştir. Öğrenci görüşlerine göre, bilgisayar öğretmene yardımcı bir araç olarak İngilizcenin daha iyi ve hızlı anlaşılmasını sağlamıştır.

Shimoyama (2005), yabancı dil olarak İngilizce dersleri alan 201 üst sınıf ortaokul öğrencisini kapsayan araştırmasında “Bilgisayar destekli dil öğretim ortamı

öğrencilere ne katkı sağlar?” sorusunu irdelemiştir. Araştırmanın örnekleme haftada bir zorunlu bilgisayar destekli dil öğretimi dersi alan öğrencilerden oluşmuştur. Bu derste öğrenciler çoğunlukla belirlenmiş CD-ROM materyali üzerinde bireysel olarak çalışmışlardır. Bu CD-ROM materyali esas olarak öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek, konuşma becerilerini pratik etmek ve gramer bilgisini dinleme ve konuşma aktiviteleri vasıtasıyla öğrenmek ve kullanmak üzere yazılan “New Dynamic English” yazılımıdır. Bu çalışmada araştırmacı öğrencilerin inanç ve tutumlarını tanımlamayı ve bilgisayar destekli dil öğrenimi ortamının öğrencilere ne sağladığı üzerinde düşünmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda, 53 maddelik bir anketten araştırmanın amacına yönelik olan 16 madde seçilmiş ve bu anketle öğrencilerin kanı ve tutumları ile ilgili veriler toplanmış, bu veriler küme analizi (cluster analysis) ile analiz edilmiş, öğrenciler anlayışlarına göre gruplandırılmış ve her bir gruptaki öğrenci açısından bilgisayar destekli dil öğreniminin etkililiği ortaya konulmuştur. Birinci gruptaki öğrenciler İngilizceyi sevmemekte ve ne İngilizce konuşmayı öğrenebileceklerini ne de geleneksel sınıf ortamında sıkı bir pratik yapabileceklerini düşünmektedirler. İkinci gruptakiler İngilizce konuşmanın önemli olduğunu düşünmekte fakat bilgisayar destekli dil öğrenimi ortamında konuşma ve dinlemeyi sıkı bir şekilde pratik ederken geleneksel sınıfta sıkı çalışmamakta olanlardan oluşmuştur. Üçüncü grup ise İngilizceyi sevenler ve iyi bir İngilizce konuşmacısı olma konusunda güçlü inançlara sahip olup, geleneksel gramer pratiğinden yoksun oldukları düşünülen fakat gerçekten de dinleme ve konuşma pratiği yapan öğrencileri kapsamaktadır. Dördüncü grup öğrenciler ise İngilizceyi sevenler, iyi bir İngilizce konuşmacısı oldukları konusunda güçlü inançları olan ve gerçekten dinleme ve konuşma pratiği yapanlardan oluşmuştur. Bu gruptaki

öğrenciler diğer insanlarla konuşma hususunda çekingendirler. Araştırma sonuçları göstermiştir ki bilgisayar destekli dil öğrenim ortamı birinci ve ikinci gruptaki gibi dezavantajlı durumda olan öğrencilerin bireysel çalışmaları konusunda birçok fırsat sağlayabilir. Aynı zamanda araştırma sonuçlarına göre bilgisayar destekli dil öğrenimi ortamı konuşmakta çekingen olan birinci, ikinci ve dördüncü gruptaki öğrencilere yardımcı olabilir ve onları İngilizce konuşma ile meşgul olma hakkında cesaretlendirebilir.

Kızılırmak (2008)'ın yaptığı "İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşleri" adlı çalışmanın evrenini Isparta ilinde görev yapan İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Verileri toplamak amacıyla görüş formu geliştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerin tamamı bilgisayar teknolojisine gereksinim duymakta, gerekliliğini kabul etmekte ve BDE'ye ilişkin olumlu görüş göstermektedirler sonucuna varılmıştır.

Kocaman(2008)'ın yapmış olduğu "İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin öğretim yazılımlarını kullanma düzeyleri" adlı çalışmada Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretiminin bir ögesi olan öğretim yazılımlarına değinilmiş ve Burdur ili ilköğretim okulu İngilizce öğretmenlerinin öğretim yazılımı kullanma düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Burdur ili 11 ilçe merkezinde 28 ilköğretim okulunda görev yapan 35 İngilizce öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda İngilizce öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli

Yabancı Dil Öğrenimi uygulamalarına yönelik tutum ve görüşleri olumlu olarak belirlenmiştir.

Şimşek (2008)'in yaptığı “Bilgisayar destekli İngilizce telaffuz materyalinin tasarımı, uygulanması ve değerlendirilmesi” adlı araştırma Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler ve İngilizce öğretmenleri üzerinde; 3 deney grubu ve 1 kontrol grubuyla gerçekleştirilmiştir. Veriler öğrenci ve alan uzmanlarından geliştirilen gözlem formu, anket ve yapılan mülakatlarla toplanmıştır. Çalışmada nitel ve nicel veri toplama araçları bir arada kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, geliştirilen bilgisayar destekli İngilizce telaffuz öğretim materyaliyle telaffuz öğretimi yapılan deney grubu öğrencilerinin telaffuz becerileri diğer kontrol ve deney grubu öğrencilerine göre anlamlı ölçüde artış göstermiştir.

Özerol (2009), ilköğretim okullarındaki İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli dil öğrenimine karşı algıları isimli çalışmasında Adana ve Hatay illerinde farklı ilköğretim okullarında görev yapan ve derslerinde bilgisayarı kullanan 60 İngilizce öğretmenine betimsel bir çalışma uygulamıştır. Örneklemini oluşturan öğretmenlerden 48 tanesi Adana'dan 12 tanesi ise Hatay'dan seçilmiştir. Bunlardan gönüllü olan 21 öğretmenle mülakat yapılmıştır. Bu çalışmada katılımcıların bilgisayar destekli dil öğrenimine karşı algılarını ortaya koymak için, veri toplama aracı olarak anket ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. Araştırmacı bu çalışmasında başlıca altı soruya cevap aramıştır. Bunlar: 1- İlköğretim İngilizce öğretmenleri bilgisayar yeterliklerini nasıl algılamaktadırlar? 2- İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli dil öğretimine yönelik avantajları nedir? 3-

İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin BDDÖ'ye yönelik dezavantajları ve sınırlılıkları nedir? 4- İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin BDDÖ'ye yönelik genel algıları nedir? 5- İlköğretim İngilizce öğretmenleri BDDÖ metodunu derslerine nasıl uygulamaktadırlar? 6- İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin BDDÖ metodunun daha etkili uygulanması için önerileri nelerdir? Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya dâhil edilen öğretmenler tamamıyla bilgisayar yeterliliğine sahip olmamalarına rağmen bilgisayar destekli dil öğrenimine karşı olumlu algılara sahiptirler. Bilgisayar destekli dil öğreniminin avantajlarının farkındadırlar ve derslerinde bunu kullanmak istemektedirler. Bu amaç doğrultusunda da bazı öğretmenler kendi olanaklarını kullanmaktadırlar. Uygulama aşamasında ise öğretmenler donanım, yazılım, materyal, teknik destek ve öğretmen eğitimi eksikliği gibi birtakım dezavantaj ve sınırlılıklarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Yine araştırma sonuçlarına göre öğretmenler ilköğretim sınıflarında bilgisayar destekli dil öğrenim metodunun daha etkili kullanılabilmesi için bir takım öneriler ortaya koymaktadırlar. Bunlar; BDDÖ materyalleri ve öğretmen eğitiminin sağlanması, dil sınıfları veya dil laboratuvarlarının oluşturulması, müfredatın değiştirilmesi, İngilizce ders saati sayısının artırılması, kalabalık sınıfların azaltılması, destek merkezinin kurulması ve BDDÖ için daha fazla mali bütçe sağlanması olarak sıralanabilir.

2.7.2. Dyned ile İlgili Araştırmalar

Bingham ve Larson (2006) “Japonya’da üniversite İngilizce derslerinde başlıca unsur olarak bilgisayar destekli dil öğretiminin kullanılması” isimli araştırmalarında Dyned’in New Dynamic Education yazılımının kullanılmasının İngilizce dil becerilerini geliştirip geliştirmeyeceğini incelemişlerdir. Bu çalışmada

Miyazaki de bir edebiyat fakültesinde öğrenim gören 3 sınıftaki 140 ikinci sınıf öğrencisi değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Öğrencilerin en az dört modüle ilerlemeleri için bilgisayar laboratuvarında en az 36 saat ve sınıf çalışması haricinde de ilave 2-3 saat çalışma ortamı düşünülmüştür. Bir sonraki modüle geçmek için ‘mastery test’ puanının yüzde seksen veya daha üstü olması istenmiştir. Bu sayede veri analizi için Dyned yazılımının kayıt yönetim sistemi (records manager system) kullanılmıştır. Oniki haftalık oturumdan sonra yazarlar toplam çalışma sürelerini, her bir modül için ortalama ‘mastery’ test puanlarını, modül düzeyindeki ortalama artışı ve kurs öncesi (pre-course) ve kurs sonrası (post-course) yerleştirme testleri (placement tests) sonuçlarındaki değişiklikleri analiz etmişlerdir. Bu çalışmada bilgisayar destekli dil öğretiminin başlıca unsur olarak kullanılmasının bütün İngilizce becerilerini geliştirmekte faydalı olduğu sonucu elde edilmiştir.

Dyned İngilizce dil eğitimi sisteminin resmi ilköğretim okullarında uygulanmasıyla ilgili ilk denebilecek araştırma Şengel, Baltacı-Göktalay ve Öncü’nün (2009) yapmış olduğu çalışmadır. “4 ila 8’inci sınıf öğrencileri İngilizce derslerinde bilgisayar destekli dil öğrenimi yazılımı olan Dyned’i kullanmaya hazır mı?” isimli bu çalışmada öğrencilerin Dyned’ i kullanmaları için bilgisayar teknolojisine hazır bulunuşluk düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 2008 – 2009 eğitim öğretim yılında Bursa’da Dyned kullanan rastgele seçilmiş 9 ilköğretim okulundan 1316 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma Bursa da ilköğretim okullarındaki öğrencilerin internet erişimine sahip olduklarını ve bilgisayarın nasıl kullanılacağını bildiklerini göstermiştir. 4 ve 5’inci sınıf öğrencileri arasında bilgisayar okuryazarlığı hakkında farklar olduğu ortaya çıkmıştır. 4’üncü sınıf

öğrencilerinin bilgisayar okuryazarlık seviyeleri diğer sınıflarla karşılaştırıldığında daha düşüktür. Bunun sebebi ilk olarak bilgisayar derslerinin 4'üncü sınıfta başlamasıdır. Araştırma için rastgele seçilen 9 okul arasında bir karşılaştırma yapıldığında il merkezi dışındaki okulda bilgisayar laboratuvarı olmaması ve öğrencilere bilgisayar derslerinin verilmemesi önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Buna ilaveten araştırmaya katılan Bursa'ya bağlı köy okullarında da bilgisayar okuryazarlık seviyesi oldukça düşük olarak bulunmuştur. İl merkezi dışındaki okulda bilgisayar dersleri olmamasına rağmen köy okullarından daha yüksek bir bilgisayar okuryazarlık durumu tespit edilmiştir. Bunun sebebinin ise öğrencilerin evlerinde bilgisayara sahip olmaları, bilgisayarda ödev yapmaları ve ailelerinin bilgisayarın nasıl kullanılacağını bilmesi olarak tespit edilmiştir.

Baş ve Kuzucu (2009) "Bilgisayar destekli dil öğrenim metodu ve Dyned dil programının İngilizce sınıflarında öğrencilerin başarı seviyesi ve derse karşı tutumları üzerindeki etkileri" isimli araştırmalarında 6. sınıf öğrencileri üzerinde çalışmışlardır. Bu araştırma 2008 – 2009 eğitim öğretim yılında Niğde'de Karatlı Şehit Şahin Yılmaz İlköğretim Okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya iki farklı sınıftan 60 öğrenci dâhil edilmiştir. Örnekleme teşkil eden bu öğrenci grubuna ön test ve son test uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre deney grubu ile kontrol grubu arasında önemli bir fark ortaya çıkmıştır. Araştırma bulguları arasında buna ilaveten Dyned Dil Öğrenim Programıyla desteklenen bilgisayar destekli dil öğrenim metodunun öğrencilerin başarı seviyelerinin olumlu yönde gelişiminde daha etkili olduğu sonucu vardır. Buna göre Dyned Dil Öğrenim Programı ile eğitim öğretim yapılan öğrenciler geleneksel öğretim metodlarıyla eğitim öğretim yapanlara göre

daha başarılı, daha yüksek motivasyona sahip ve öğrendiklerini hatırlamaları, zihinde tutmaları daha iyidir.

Dyned programının uygulanabilme etkililiği hakkında öğrenci görüşleri adlı çalışmada Ucur (2010) , resmi ilköğretim okullarında uygulamaya konulan Dyned İngilizce Dil Eğitim Programının Safranbolu ilçe merkezindeki ilköğretim okullarında uygulanabilme etkililiğini belirlemek amacıyla öğrenci görüşlerini alınmaya çalışılmıştır. Bu amaçla araştırmacı tarafından hazırlanan 2'si demografik olmak üzere 33 sorudan oluşan 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır. Bu anket Safranbolu ilçe merkezindeki 10 ilköğretim okulu arasından SBS puanları dikkate alınarak belirlenen 3 okulda, her okulda 5, 6, 7 ve 8'inci sınıflara her sınıf için 50, toplam 600 öğrenciye uygulanmıştır. Yapılan faktör analizi neticesinde öğrenciler uygulama gerekliliğini en önemli faktör olarak belirlemişlerdir. Ancak uygulama verimliliği ve uygulama desteği için olumlu görüş sıralamada geri planda kalmıştır. Netice olarak öğrencilerin uygulamanın gerekli olduğu yönündeki genel görüşlerine rağmen uygulamanın etkililiği açısından bakıldığında bir olumsuzluk ortaya çıkmıştır.

Baz (2010) Bilgisayar destekli yabancı dil eğitim yazılımı olan Dyned programının öğretmen ve öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi adlı çalışmasını 2009–2010 öğretim yılında Adana ili Kozan ilçesinde 10 ilköğretim okulunda yürütmüştür. Çalışmanın örneklemi 522 öğrenci ve 7 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlere üçlü likert tipi anket, öğrencilere ise beşli dereceli ölçek uygulanmıştır. Uygulanan anketler öğretmenler tarafından öğretim tasarımının

değerlendirilmesi ve öğrencilerin eğitim yazılımına olan görüşlerinin değerlendirilmesi şeklindedir. Araştırma sonunda öğretmenler açısından yazılımın kısmen yeterli niteliklere sahip olduğu, öğrencilerin ise kararsız bir duruma sahip oldukları saptanmıştır.

Teachers' attitudes towards the "dyned" in primary education in Turkey: From the 4th to 8th grades adlı çalışmasında Yiğit (2010), Türkiye'de 4. sınıftan 8. sınıfa kadar ilköğretim öğretmenlerinin "dyned" e karşı tutumlarını araştırmıştır. Türkiye'nin 10 farklı ilinde farklı ilköğretim okullarında görev yapan ve derslerinde bilgisayar destekli dil eğitim programı olan "DynEd"i kullanan 121 İngilizce öğretmenine betimsel bir çalışma uygulanmıştır. Bu çalışmada katılımcıların tutumunu öğrenmek için gereken veri anket ile elde edilmiştir. Anketin sonuçlarını desteklemek ve öğretmenlerin DynEd'i kullanmaktan çekinmesine neden olan faktörleri (eğer varsa) saptamak içinse görüşme teknikleri kullanılmıştır. Anketler SPSS 11.5 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Veriler istatistiksel metotlar olan frekans, yüzde ve regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Görüşme verileri nitel veri içerik çözümlemesi analiz tekniği kullanılarak, benzer noktaların kodlanması ile analiz edilmişlerdir. Bu çalışmanın sonuçları İngilizce öğretmenlerin DynEd'e tutumlarının az miktarda olumlu olduğunu ama bilgisayar destekli dil eğitimine ise oldukça olumlu tutum sergilediklerini ortaya koymuştur. Regresyon analizi bilgisayar bilgisinin DynEd'e olan tutumlar üstünde hiçbir etkisinin olmadığını göstermiştir. Elde edilen sonuçlar donanım eksikliği (bilgisayar sayısı, mikrofon, kulaklık vb.), internet bağlantı problemi, yoğun müfredat, kalabalık sınıflar, sunucu eksikliği,

teknik ve idari destek yetersizliği gibi bazı faktörlerin öğretmenlerin DynEd'i kullanmaktan çekinmesine neden olduğunu ortaya çıkarmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem ile veri toplama araçları ve teknikleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma var olan bir durumu değerlendirmeyi amaçladığı için betimsel nitelikte bir araştırma olup, tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve ordadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2008: 77).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin genellenmek istendiği alan yani araştırma evreni; Kırşehir il/ilçe merkez ve köylerindeki ilköğretim okullarıdır. Araştırmada örnekleme gidilmeyip, evreni oluşturan tüm okullarda görevli İngilizce öğretmenleri çalışma grubu olarak ele alınmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu

Kırşehir il/ilçe merkez ve köylerinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapmakta olan toplam 83 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Bu öğretmenlerin 32'si bay 51'i ise bayandır. Kıdemlerine göre 1-5 yıl arası 39, 6-10 yıl arası 31, 11-15 yıl arası 11, 16 yıl ve üstü 2 öğretmen araştırma kapsamındadır. Bu öğretmenlerden 62'si merkez okulda 21'i ise köy okulunda görev yapmaktadır.

Araştırmaya dahil edilen öğretmenler okullarının kadrolu öğretmeni olduklarından, ücretli veya görevlendirme olarak çalışan öğretmenler araştırmaya dahil edilmemiştir. Bu sebepten, ulaşıp değerlendirmeye alınan toplam öğretmen sayısı 83'tür.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen“ Bilgisayar Destekli Eğitimde, Dyned Yazılımının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri” anketi (EK 1) ile elde edilmiştir. Anket formu, kişisel bilgilerin yer aldığı birinci bölüm, Dyned programının kullanılması ile ilgili maddelerden oluşan ikinci bölüm ve kullanıcıların programa ilişkin görüşlerinin alındığı üçüncü bölüm olmak üzere üç bölümden oluşturulmuştur.

Ölçeğin birinci bölümünde bağımlı değişkeni etkileyebileceği düşünülen bağımsız değişkenler belirlenmiştir. Cinsiyet, kıdem ve görev yapılan okulun bulunduğu yerleşim yeri kişisel bilgileri oluşturmuştur.

İkinci bölümde, İngilizce öğretmenlerinin Dyned yazılımını kullanabilme durumlarını belirlemek amaçlı sorular sorulmuştur. Cevaba göre; kullanılıyorsa sıklığı, kullanılmıyorsa nedenlerini oluşturan boyutlar oluşturulmuştur.

Üçüncü bölümde ise 5'li likert tipi ölçek boyutları “ kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum(2), kararsızım(3), katılıyorum(4), kesinlikle katılıyorum(5)” oluşturulmuştur. İngilizce öğretmenlerine Dyned yazılımı ile ilgili sorular sunulmuş, bunlara katılım düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Veri toplama aracının geliştirilmesi aşamasında, alan yazın taraması yapılarak 39 soru maddesi oluşturulmuştur. Ayrıca öğretmenlerin Dyned hakkındaki genel görüşleri ve programda karşılaştıkları sorunlar 2 açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Anketin kapsam geçerliliği için araştırma grubu dışındaki 10 İngilizce öğretmenine anket ulaştırılarak maddelerin konu ile ilişkisi, kapsamı, örnekleme ve anlatım açıklığı gibi boyutlardan incelenmesi istenmiştir. Daha sonra elde edilen görüşler doğrultusunda işlemeyen maddeler elenerek 3. bölüm 35 maddelik forma dönüştürülmüştür. Ayrıca, ölçeğin 2. bölümünde Dyned'in kullanılma durumu araştırılırken 2.2.b “Cevabınız hayır ise nedeni nedir?” kısmı öğretmenlerden elde edilen görüşler doğrultusunda oluşturulmuştur. Tasarlanan bu maddeler için dört uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Bu uzmanların ikisi eğitim bilimleri, diğer ikisi ise İngilizce alanında uzmandır. Uzmanların yaptığı değerlendirmeler görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994) formülü;

$$\text{Güvenirlik} = \text{Görüş birliği} / \text{Görüş ayrılığı} + \text{Görüş ayrılığı}$$

kullanılarak hesaplanmıştır.

Buna göre ölçme aracından 3 maddenin çıkarılması düşünülmüştür. Fakat bu maddelerden birinin başka bir kategoride değerlendirilmesi uygun görülmüştür. 4 madde ise değiştirilmiştir. Son durumda 33 madde üzerinden güvenilirlik değeri “88,6” olarak hesaplanmıştır.

Sonuç olarak, ölçme aracının Miles ve Huberman’a göre tutarlı sonuçlar vereceği gösterilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Bu araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan anketin öğretmenlere uygulanabilmesi için Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğüne izin yazısı ile birlikte anket formu verilerek, örnekleme alınan okullarda anketin uygulanması ile ilgili onay alınmıştır.

Anketin uygulanmasına 2011–2012 öğretim yılının ikinci yarısında başlanmıştır. Öğretmenlerden, dağıtılan anketi bir hafta içerisinde cevaplandırmaları istenmiş, bazı öğretmenlerde bu süre iki-üç haftaya kadar uzatılmıştır. Araştırma kapsamında kullanılan ankette yer alan soruların; frekans ve yüzdeler dağılımları bulunarak; bulgular bölümünde tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

Hesaplanan ortalama değerlerin yorumlanmasında kullanılan değerlendirme ölçeğinde grup değer aralığının tespitinde;

a = Ranj / Yapılacak Grup Sayısı

formülü kullanılmıştır (Taşdemir, 2003: 303). Buna göre değerlendirme ölçeği şöyledir;

Tablo 3.1. Ölçme ve Değerlendirme Araç ve Yöntemlerini Belirleme Ölçeği Maddelerin Puanlandırılması

Verilen Ağırlık			
Olumlu Maddeler	Olumsuz Maddeler	Nitelik Grupları	Sınırı
5	1	Kesinlikle Katılıyorum	4.20-5.00
4	2	Katılıyorum	3.40-4.19
3	3	Kararsızım	2.60-3.39
2	4	Katılmıyorum	1.80-2.59
1	5	Kesinlikle Katılmıyorum	1.00-1.79

Araştırmanın ikinci aşamasında; anket ile toplanan bağımsız değişkenlere göre Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Ölçeğinin toplam ve alt boyut puanlarının farklılıklarını belirlemek üzere hipotez testleri yapılmıştır. Bu aşamada 33 maddelik ölçek 4 uzman görüşüne dayalı olarak “Uygulama Zorluğu(Uz), Uygulama Kolaylığı(Uk), Faydalılık(F) ve Zararlılık(Z)” şeklinde gruplandırılarak açıklanmıştır. Bağımsız değişkenlerin dört kategoriden oluştuğu ve dağılımların normal olduğu durumlarda iki gruplu değişkenlerin analizinde hipotez testi olarak ilişkisiz grup “t” testi kullanılmıştır.

Bağımsız değişkenin ikiden daha fazla kategoriye ayrıldığı durumlarda ölçeğin toplam ve alt boyut toplam puanlarının bağımsız değişkenlere göre anlamlı fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek üzere tek yönlü varyans analizi(ANOVA) yapılmıştır. Bu işlemlerde ilk etapta tüm alt boyutlara göre kategorik değişkenlerin aritmetik ortalamaları, standart sapmaları ve standart hataları bulunmuştur. Daha sonra puan varyanslarının homojenliğini saptamak üzere Levene istatistik değerleri bulunmuştur. Son olarak yine anlamlı fark olduğu durumlarda, kategoriler arasındaki farklılıkları saptamak üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara (post hoc) geçilmiştir. Varyanslar homojen olduğunda scheffe testi kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen tüm sonuçlar çift yönlü olarak sınılanmış ve anlamlılık düzeyi en az ,05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS 20.0 paket program ile yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular incelenmiş ve yorumlar yapılmıştır. Bulgular, İngilizce öğretmenlerinin Dyned programının çeşitli boyutlarına “Uygulama Zorluğu (Uz), Uygulama Kolaylığı (Uk), Faydalılık (F) ve Zararlılık (Z)” ilişkin görüşlerini değerlendirmeye yöneliktir.

4.1. Genel Duruma İlişkin Bulgular

Tablo 4.1. İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	51	61,4
Erkek	32	38,6
Toplam	83	100

İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzdelerik dağılımlar Tablo 4.1.’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 61,4’ ünü kadın, % 38,6’ sını ise erkek öğretmenler oluşturmuştur.

Tabloya göre, frekans ve yüzdelerik bakımından kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla olduğu görölmüştür.

Tablo 4.2. İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Dağılımları

Mesleki Kıdem	f	%
1-5 yıl	39	47,0
6-10 yıl	31	37,3
11-15 yıl	11	13,3
16 yıl ve üstü	2	2,4
Toplam	83	100

Öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre frekans ve yüzdelerik dağılımlar Tablo 4.2’ de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 47,0’ ını mesleki kidedi 1–5 yıl arasında olan öğretmenler oluşturmuştur. Bunu % 37,3 ile kidedi 6–10 yıl arasında olan öğretmenler izlemiştir. Bunun ardından % 13,3’ ünü 11–15 yıl arasındaki öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise % 2,4 ile kidedi 16 yıl ve daha üstü olan öğretmenler bulunmaktadır. Buna göre grubun daha çok genç öğretmenler tarafından oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 4.3. İngilizce Öğretmenlerinin Çalıştıkları Okulun Yerleşim Yerine Göre Dağılımları

Okulun Yerleşim Yeri	f	%
Merkez Okulu	62	74,7
Köy Okulu	21	25,3
Toplam	83	100

Öğretmenlerin çalışmakta olduğu yerleşim yerine göre frekans ve yüzdeler dağılımlar Tablo 4.3’ te sunulmuştur. Araştırma grubundaki öğretmenlerin % 74,7’ si şehir merkezinde çalışırken % 25,3’ ü ise köylerde görev almaktadır. Bu durumdan merkez okullarda çalışan İngilizce öğretmeni sayısının köy okullarında çalışmakta olan İngilizce öğretmenleri sayısına göre oldukça fazla olduğu sonucu görülmektedir.

4.2. Dyned Programını Kullanma Durumuna İlişkin Bulgular

Bu bölümde İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanıp kullanmadıkları ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4.4. Dyned Programını Kullanabilen ve Kullanamayan İngilizce Öğretmenlerine İlişkin Dağılım

Kullanabilme Durumu	f	%
Evet (Kullanabilen)	31	37,3
Hayır (Kullanamayan)	52	62,7
Toplam	83	100

Öğretmenlerin Dyned programını kullanabilme ve kullanamama durumlarına göre frekans ve yüzdeler dağılımlar Tablo 4.4’ te sunulmuştur. Araştırma grubundaki öğretmenlerin % 37’ si Dyned programını kullanabilirken % 63’ ü ise Dyned programını kullanamamaktadır. Bu durumdan Dyned programını kullanamayan öğretmen sayısının Dyned programını kullanabilen öğretmen sayısına göre oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 4.5. Dyned Programını Kullanabilen İngilizce Öğretmenlerinin Kullanabilme Sıklıklarına Göre Dağılımı

Kullanım Sıklığı	f	%
Nadiren	13	42
Ara sıra	13	42
Çoğunlukla	4	13
Her zaman	1	3
Toplam	31	100,0

Dyned programını kullanabilen İngilizce öğretmenlerin programı kullanabilme derecelerinin frekans ve yüzdelik dağılımları Tablo 4.5.' te sunulmuştur. Araştırma grubundaki öğretmenlerin % 42' si Dyned programını nadiren kullanabilirken, % 42' si Dyned programını ara sıra kullanabilmektedir. %13' lük bir kısım ise çoğunlukla kullanırken % 3' lük bir kısım ise her zaman Dyned programını kullanmaktadır. Bu durumdan Dyned programını kullanabilen öğretmenlerin çoğunluğunun programı kullanmayı daha çok nadiren veya ara sıra tercih ettikleri sonucu çıkmaktadır.

Tablo 4.6. Dyned Programını Kullanamayan İngilizce Öğretmenlerinin Kullanamama Nedenlerine İlişkin Dağılım

Kullanılmama Nedenleri	f	%
Kullanacak yeterlikte değilim	2	1,7
Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum	14	11,7

Tablo 4.6.’nin devamı		f	%
Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum		10	8,4
Okulda yazılımı kullanacak gerekli donanım yok		37	31,1
Öğrencinin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok		37	31,1
DİĞERLERİ	Teknik yetersizlikler	5	4,2
	Zaman yetersizliği	12	10,1
	Yazılımın uygulamasının zor olması	2	1,7
TOPLAM		119	100

Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin kullanamama nedenlerine ilişkin frekans ve yüzdelerik dağılımı Tablo 4.6.’ da verilmiştir. 83 İngilizce öğretmenin bulunduğu örnekleme toplam 119 kişi çıkmasının sebebi bir öğretmenin birden fazla maddeyi işaretleyebilmesidir. Sonuçlara göre ilk sırada “okulda yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” (% 31,1) ve “Öğrencinin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” görüşleri yer almıştır (% 31,1). Bu görüşleri “Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum” (%11,7), “Zaman yetersizliği” (% 10,1) ve “Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum” (% 8,4) görüşleri takip etmektedir. Diğer görüşler fazla tercih edilmemekle birlikte sırasıyla; “Teknik yetersizlikler” (% 4,2), “Kullanacak yeterlikte değilim” (% 1,7) ve “Yazılımın uygulamasının zor olması” (% 1,7) şeklindedir.

Belirtilen 4.7, 4.8, 4.9, 4.10 ve 4.11. Tablolarda Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin ilgili görüşler üzerinde tek tek frekans ve yüzdelerik dağılımları verilmiştir.

Tablo 4.7. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Kullanacak yeterlikte değilim” Görüşüne Yönelik Dağılım

Kullanacak Yeterlikte Değilim	f	%
Evet	2	2,4

Tablo 4.7. bulgularına göre, Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin % 2,4’ü “kullanacak yeterlikte değilim” görüşünü benimsemiştir.

Tablo 4.8. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum” Görüşüne Yönelik Dağılım

Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum	f	%
Evet	14	16,9

Tablo 4.8. bulgularına göre, Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin % 16,9’u programı kullanmamalarının nedenini programın uygun ve kullanışlı olmamasına bağlamaktadır.

Tablo 4.9. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum” Görüşüne Yönelik Dağılım

Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum	f	%
Evet	10	12,0

Tablo 4.9. bulgularına göre, Dyned Programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin % 12,0'si Dyned programının öğrencilere katkı sağlamayacağı görüşündedir.

Tablo 4.10. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Okulda yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” Görüşüne Yönelik Dağılım

Okulda yazılımı kullanacak gerekli donanım yok	f	%
Evet	37	44,6

Tablo 4.10. bulgularına göre, Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerin % 44,6' sı okulda yazılımı kullanabilecek gerekli donanımın olmadığını düşünmektedir.

Tablo 4.11. Dyned Programını Kullanamayan Öğretmenlerin “Öğrencinin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” Görüşüne Yönelik Dağılım

Öğrencinin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok	f	%
Evet	37	44,6

Tablo 4.11. bulgularına göre, Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin % 44,6' sı öğrencilerin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanımın olmadığını düşünmektedir.

4.3. Dyned Yazılımı Hakkında Bulgular

Bu bölümde oluşturulan faktörler boyutundan bulgular analiz edilerek açıklanmıştır.

Dyned programına yönelik araştırma 4 faktöre (alt ölçeğe) ayrılmıştır. Faktörler, şu şekilde kısaltılmıştır:

FAKTÖR 1: Uygulama Zorluğu (Uz)

FAKTÖR 2: Uygulama Kolaylığı (Uk)

FAKTÖR 3: Faydalılık (F)

FAKTÖR 4: Zararlılık (Z)

Tablo 4.12. Faktörleri Oluşturan Ölçek Maddelerin Ölçekteki Numarası

Faktörler	Maddeler	Madde Sayısı
Faktör 1	2, 4, 5, 6, 7, 8	6
Faktör 2	9, 32, 33	3
Faktör 3	1, 3, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31	22
Faktör 4	15, 17	2
Toplam Ölçek	Bütün Maddeler	33

Tablo 4.12.' de Faktörleri oluşturan ölçek maddelerinin ölçekteki numaraları ve hangi Faktörün kaç maddeden oluştuğu gösterilmiştir. Bu tabloya göre, Faktör 1,

6 maddeden, Faktör 2, 3 maddeden, Faktör 3, 22 maddeden ve Faktör 4, 2 maddeden oluşmuştur.

Tablo 4.13. Faktörleri Oluşturan Maddelere İlişkin Bulgular

FAKTÖRLER	f	\bar{x}	SD
Faktör 1	6	2,5929	,53002
Faktör 2	3	2,5513	,86121
Faktör 3	22	3,3750	,71092
Faktör 4	2	2,8317	,82028
Toplam Ölçek	33	3,1250	,56716

Faktörleri oluşturan maddelere ilişkin “f, \bar{x} ve SD” değerler Tablo 4.13.’te verilmiştir. Buna tabloya göre, Faktör 1 ($\bar{x}=2,5929$) ve Faktör 2 ($\bar{x}=2,5513$)’de İngilizce öğretmenleri “katılmıyorum” görüşündedir. Fakat Faktör 3 ($\bar{x}=3,3750$), Faktör 4 ($\bar{x}=2,8317$) ve Toplam ölçekte ($\bar{x}=3,1250$) ise İngilizce öğretmenleri “kararsızım” görüşünü desteklemişlerdir.

İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Ölçeğinin toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları Tablo 4.14’te verilmiştir.

Tablo 4.14. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
FAKTÖR1	Gruplar arası	,211	3	,070	,253	,859
	Grup içi	21,976	79	,278		
	Toplam	22,187	82			
FAKTÖR2	Gruplar arası	2,744	3	,915	1,173	,326
	Grup içi	61,607	79	,780		
	Toplam	64,351	82			
FAKTÖR3	Gruplar arası	,946	3	,315	,600	,617
	Grup içi	41,510	79	,525		
	Toplam	42,456	82			
FAKTÖR4	Gruplar arası	2,521	3	,840	1,217	,309
	Grup içi	54,533	79	,690		
	Toplam	57,054	82			
TOPLAM	Gruplar arası	,657	3	,219	,665	,576
ÖLÇEK	Grup içi	25,999	79	,329		
	Toplam	26,656	82			

$p < 0,05$

Yapılan ANOVA sonucuna göre Faktör 1 ($p=0,859$), Faktör 2 ($p=0,326$), Faktör 3 ($p=0,617$) ve Faktör 4 ($p=0,309$) olarak bulunmuştur. Ayrıca toplam ölçek de ($p=0,576$) bulunmuştur.

Yapılan analizler sonucunda hem ölçeğin toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir. İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdemleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli eğitimde Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri de değişmemektedir.

Tablo 4.14. bulgularına göre, mesleki kıdem boyutu İngilizce öğretmenlerinin görüşleri açısından anlamlı bir fark oluşturmamaktadır.

ANOVA tekniğinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların elde edildiği alt boyutlarda hesaplanan bu farklılık kümülatif bir farklılıktır. Tablo 4.14. bulgularına göre yapılan analiz sonucunda mesleki kıdem değişkenine göre İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinde bir farklılık çıkmamıştır. Ancak alt boyutlarda küçük farklılıkların olabileceği düşünülmüştür ve bu kümülatif farklılığın herhangi ikili karşılaştırmalardan kaynaklandığını belirlemek üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara geçilmiştir. Tablo 4.14' te varyans homojenliğinin olduğu saptandığı için tamamlayıcı hesaplardan scheffe testi kullanılmıştır.

İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Ölçeğinin toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü tamamlayıcı hesaplardan Scheffe testi sonuçları Tablo 4.15' te verilmiştir.

Tablo 4.15. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Mesleki Kıdem	Mesleki Kıdem	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	SE	p
FAKTÖR1	1-5 yıl	6-10 yıl	,00813	,12691	1,000
		11-15 yıl	-,13947	,18006	,896
		16 +	,07265	,38239	,998
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,00813	,12691	1,000
		11-15 yıl	-,14761	,18510	,888
		16 +	,06452	,38479	,999
	11-15 yıl	1-5 yıl	,13947	,18006	,896
		6-10 yıl	,14761	,18510	,888
		16 +	,22212	,40543	,965
	16 yıl ve üstü(+)	1-5 yıl	-,07265	,38239	,998
		6-10 yıl	-,06452	,38479	,999
		11-15 yıl	-,21212	,40543	,965
FAKTÖR2	1-5 yıl	6-10 yıl	,41376	,21249	,539
		11-15 yıl	,12510	,30148	,982
		16 +	,86752	,64025	,609
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,31376	,21249	,539
		11-15 yıl	-,18866	,30992	,946
		16 +	,55376	,64426	,864

Tablo. 4.15.' in devamı

	11-15 yıl	1-5 yıl	-,12510	,30148	,982
		6-10 yıl	,18866	,30992	,946
		16 +	,74242	,67883	,754
	16 yıl	1-5 yıl	-,86752	,64025	,609
	ve üstü	6-10 yıl	-,55376	,64426	,864
		11-15 yıl	-,74242	,67883	,754
FAKTÖR3	1-5 yıl	6-10 yıl	,21577	,17442	,676
		11-15 yıl	,06834	,24447	,994
		16 +	-,17133	,52554	,991
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,21577	,17442	,676
		11-15 yıl	-,14743	,25440	,953
		16 +	-,38710	,52884	,911
	11-15 yıl	1-5 yıl	-,06834	,24747	,994
		6-10 yıl	,14743	,25440	,953
		16 +	-,23976	,55722	,980
	16 yıl	1-5 yıl	,17133	,52554	,991
	ve üstü	6-10 yıl	,38710	,52884	,911
		11-15 yıl	,23967	,55722	,980
FAKTÖR4	1-5 yıl	6-10 yıl	,16873	,19992	,870
		11-15 yıl	-,38112	,28364	,616
		16 +	-,15385	,60273	,996
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,16873	,19992	,870

Tablo 4.15.’ in devamı

		11-15 yıl	-,54985	,29158	,321
		16 +	-,32258	,60615	,963
	11-15 yıl	1-5 yıl	,38112	,28364	,616
		6-10 yıl	,54985	,29158	,321
		16 +	,22727	,63867	,988
	16 yıl	1-5 yıl	,15385	,60237	,996
	ve üstü	6-10 yıl	,32258	,60615	,963
		11-15 yıl	-,22727	,63867	,988
TOPLAM	1-5 yıl	6-10 yıl	,18407	,13804	,622
ÖLÇEK		11-15 yıl	,00848	,19585	1,000
		16 +	-,03147	,41592	1,000
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,18407	,13804	,622
		11-15 yıl	-,17560	,20133	,859
		16 +	-,21554	,41853	,966
	11-15 yıl	1-5 yıl	-,00848	,19585	1,000
		6-10 yıl	,17560	,20133	,859
		16 +	-,03994	,44099	1,000
	16 yıl	1-5 yıl	,03147	,41592	1,000
	ve üstü	6-10 yıl	,21554	,41853	,966
		11-15 yıl	,03994	,44099	1,000

P < 0,05

Tablo 4.15.'e göre, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimde Dyned programı uygulamasının İngilizce dersini desteklemesi hakkındaki görüşleriyle mesleki kıdemleri arasında $p>0,05$ olduğundan 0,05 anlamlılık düzeyinde anlamlı bir farklılığının olmadığı söylenebilir. Buradan öğretmenlerin değişik sürelerde görev yapmış olmalarına rağmen Dyned ile İngilizce öğretimi konusunda belirgin olarak görüşlerinin değişmediği sonucu çıkmaktadır.

Tablo 4.16' da İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Ölçeğinin Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan bağımsız "t" testi sonuçları yer almıştır.

Tablo 4.16. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre "t" Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SD	SE	df	t	p
FAKTÖR1	Erkek	32	2,6146	,57023	,10080	81	,390	,698
	Kadın	51	2,5686	,12349	,06879		,377	,708
FAKTÖR2	Erkek	32	2,6771	,84448	,14928	81	1,067	,289
	Kadın	51	2,4641	,90940	,12734		1,086	,281
FAKTÖR3	Erkek	32	3,4986	,73579	,13007	81	1,197	,235
	Kadın	51	3,3048	,70619	,09889		1,186	,240
FAKTÖR4	Erkek	32	2,8750	,98374	,17390	81	,324	,747
	Kadın	51	2,8137	,73458	,10286		,303	,763

Tablo 4.16.’nın devamı

TOPLAM	Erkek	32	3,2254	,58522	,10345	81	1,253	,214
ÖLÇEK	Kadın	51	3,0648	,55735	,07804		1,239	,220

$p < 0,05$

Tablo 4.16.’ya göre; uygulama zorluğuna bayan öğretmenler ($\bar{x} = 2,5686$) katılmıyorken, erkek öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,6146$) kararsız olduğu görülmüştür. Fakat bağımsız t testi sonucunda $p=0,698$ ($p>0,05$) olduğundan erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Uygulama kolaylığına bayan öğretmenler ($\bar{x} = 2,4641$) katılmıyorken, erkek öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,6771$) kararsız olduğu görülmüştür. Fakat bağımsız t testi sonucunda $p=0,289$ ($p>0,05$) olduğundan erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Faydalılığa bayan öğretmenler ($\bar{x} = 3,3048$) katılıyorken, erkek öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,4986$) kesinlikle katıldığı görülmüştür. Fakat bağımsız t testi sonucunda $p=0,235$ ($p>0,05$) olduğundan erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Zararlılığa karşı ise hem bayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,8137$) hem de erkek öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,8750$) kararsız olduğu görülmüştür ve bağımsız t testi

sonucunda $p=0,747$ ($p>0,05$) olduğundan erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Toplam ölçeğe göre ise hem bayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,0648$) hem de erkek öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,2254$) kararsız olduğu görülmüştür. Bağımsız t testi sonucunda $p=0,214$ ($p>0,05$) olduğundan erkek ve bayan öğretmenler arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Dyned programını kullanma durumuna ilişkin öğretmen görüşleri bakımından cinsiyet değişkeni anlamlı bir fark oluşturmamıştır. Dolayısıyla, her dört faktörde ve test toplamında İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimle Dyned programının ilköğretim İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermemiştir.

Tablo 4.17' de İngilizce öğretmenlerinin yerleşim yeri değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Ölçeğinin Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan bağımsız "t" testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.17. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Yerleşim Yeri Değişkenine Göre “t” Testi Sonuçları

Ölçekler	Yerleşim Yeri	N	\bar{x}	SD	SE	t	df	p
FAKTÖR1	Merkez	62	2,5753	,50289	,06387	-,332	81	,741
	Köy	21	2,6190	,58009	,12659	-,309		
FAKTÖR2	Merkez	62	2,5376	,92596	,11760	-,150	81	,881
	Köy	21	2,5714	,77562	,16925	-,164		
FAKTÖR3	Merkez	62	3,3871	,73384	,09320	,164	81	,870
	Köy	21	3,3571	,69253	,15112	,169		
FAKTÖR4	Merkez	62	2,8468	,85693	,10883	,176	81	,861
	Köy	21	2,8095	,78224	,17070	,184		
TOPLAM	Merkez	62	3,1295	,57515	,07304	,077	81	,939
ÖLÇEK	Köy	21	3,1183	,56901	,12417	,078		

p < 0,05

Tablo 4.17.’ye göre; uygulama zorluğuna merkezde çalışan öğretmenler ($\bar{x} = 2,5753$) katılmıyorken, köy öğretmenlerinin ($\bar{x} = 2,6190$) kararsız olduğu görülmüştür. Fakat bağımsız t testi sonucunda p=0,741 (p>0,05) olduğundan merkez okulu ve köy okulu öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Uygulama kolaylığına hem merkezde çalışan öğretmenler ($\bar{x} = 2,5376$) hem de köy öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,5714$) katılmadığı görülmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,881$ ($p>0,05$) olduğundan merkez okulu ve köy okulu öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Faydalılığa karşı hem merkezde çalışan öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,3871$) hem de köy öğretmenlerinin ($\bar{x} = 3,3571$) kararsız olduğu görülmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,870$ ($p>0,05$) olduğundan merkez okulu ve köy okulu öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Zararlılığa karşı hem merkezde çalışan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,8468$) hem de köy öğretmenlerinin ($\bar{x} = 2,8095$) kararsız olduğu görülmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,861$ ($p>0,05$) olduğundan merkez okulu ve köy okulu öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Toplam ölçeğe göre hem merkezde çalışan öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,1295$) hem de köy öğretmenlerinin ($\bar{x} = 3,1183$) kararsız olduğu görülmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,939$ ($p>0,05$) olduğundan merkez okulu ve köy okulu öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, her dört faktörde ve test toplamında İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimle Dyned programının ilköğretim İngilizce

dersini desteklemesine ilişkin görüşleri yerleşim yeri değişkenine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 4.18.' de İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanabilme değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Ölçeğinin Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan bağımsız “t” testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.18. İngilizce Öğretmenlerinin Dyned Programını Kullanabilme Değişkenine Göre “t” Testi Sonuçları

Ölçekler	Dyned	N	\bar{x}	SD	SE	t	df	p
Programını Kullanabilme								
FAKTÖR1	Evet	31	2,5806	,41022	,07368	-,077	81	,939
	Hayır	52	2,5897	,57967	,08039	-,083		
FAKTÖR2	Evet	31	2,7849	,90900	,16326	1,927	81	,057
	Hayır	52	2,4038	,84878	,11770	1,894		
FAKTÖR3	Evet	31	3,4824	,67824	,12182	1,006	81	,317
	Hayır	52	3,3182	,74271	,10299	1,029		
FAKTÖR4	Evet	31	2,8871	,81353	,14611	,417	81	,677
	Hayır	52	2,8077	,85267	,11824	,422		
TOPLAM	Evet	31	3,2190	,54985	,09876	1,141	81	,257
ÖLÇEK	Hayır	52	3,0717	,58014	,08045	1,156		

p < 0,05

Tablo 4.18.'e göre; uygulama zorluğuna hem Dyned programını kullanan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,5806$) hem de Dyned programını kullanmayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,5897$) katılmadıkları görölmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,939$ ($p>0,05$) olduğundan Dyned programını kullanan ve kullanmayan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Uygulama kolaylığına Dyned programını kullanan öğretmenler ($\bar{x} = 2,7849$) kararsızken, Dyned programını kullanmayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,4038$) katılmadıkları görölmüştür. Fakat, bağımsız t testi sonucunda $p=0,057$ ($p>0,05$) olduğundan Dyned programını kullanan ve kullanmayan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Faydalılığa Dyned programını kullanan öğretmenler ($\bar{x} = 3,4824$) ile katılıyorken, Dyned programını kullanmayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,3182$) kararsız olduğü görölmüştür. Fakat bağımsız t testi sonucunda $p=0,317$ ($p>0,05$) olduğundan Dyned programını kullanan ve kullanmayan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Zararlılığa karşı hem Dyned programını kullanan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,8871$) hem de Dyned programını kullanmayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 2,8077$) kararsız oldukları görölmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,677$ ($p>0,05$) olduğundan

Dyned programını kullanan ve kullanmayan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Toplam ölçeğe göre hem Dyned programını kullanan öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,2190$) hem de Dyned programını kullanmayan öğretmenlerin ($\bar{x} = 3,0717$) kararsız oldukları görülmüştür ve bağımsız t testi sonucunda $p=0,257$ ($p>0,05$) olduğundan Dyned programını kullanan ve kullanmayan öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılığın görünmediği saptanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda 0,05 güvenilirlik düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir. Dolayısıyla, her iki faktörde ve test toplamında İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimle, Dyned programının ilköğretim İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri Dyned programını kullanabilme değişkenine göre farklılık göstermemiştir. Bu durumda Dyned programını kullanan İngilizce öğretmenleri ile kullanmayan İngilizce öğretmenleri arasında programı kullanma parametresine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklığı değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Ölçeğinin toplam ve alt ölçek puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları Tablo 4.19' da verilmiştir.

Tablo 4.19. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Dyned Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Ölçekler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
FAKTÖR1	Gruplar arası	,891	3	,297	1,039	,391
	Grup içi	7,720	27	,286		
	Toplam	8,611	30			
FAKTÖR2	Gruplar arası	4,409	3	1,470	1,703	,190
	Grup içi	23,304	27	,863		
	Toplam	27,713	30			
FAKTÖR3	Gruplar arası	3,798	3	1,266	3,403	,032
	Grup içi	10,044	27	,372		
	Toplam	13,841	30			
FAKTÖR4	Gruplar arası	1,480	3	,493	,699	,561
	Grup içi	19,063	27	,706		
	Toplam	20,543	30			
TOPLAM	Gruplar arası	2,645	3	,882	3,424	,031
ÖLÇEK	Grup içi	6,952	27	,257		
	Toplam	9,597	30			

$p < 0,05$

Yapılan ANOVA sonucuna göre Faktör 1 ($p=0,391$), Faktör 2 ($p=0,190$) ve Faktör 4 ($p=0,561$) olarak bulunmuştur. Fakat Faktör 3 ($p=0,032$) ve toplam ölçek de ($p=0,031$) olarak bulunmuştur. Toplamdaki farklılık Faktör 3' deki görüşler

arasındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır. Bu sonuçlara göre Faktör 1, Faktör 2 ve Faktör 4 ile İngilizce öğretmenlerinin Dyned kullanma sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık yokken, Faktör 3 ve toplam ölçek ile İngilizce öğretmenlerinin Dyned kullanma sıklıkları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Buna göre, İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklıkları farklılaştıkça faydalılık ve toplam ölçeğe ilişkin görüşleri de farklılaşmaktadır. Fakat İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklıkları değiştikçe uygulama zorluğu, uygulama kolaylığı ve zararlılık alt ölçeklerine ilişkin görüşleri farklılaşmamaktadır.

İngilizce öğretmenlerinin Dyned Kullanma Sıklığı değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Eğitimde Dyned Programının İlköğretim İngilizce Dersini Desteklemesi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri Ölçeğinin toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü tamamlayıcı hesaplardan Scheffe testi sonuçları Tablo 4.20' de verilmiştir.

Tablo 4.20. İngilizce Öğretmenlerinin Görüşlerinin Dyned Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı	Kullanma	Kullanma	Ortalamalar	SE	p
Değişken	Sıklığı	Sıklığı	Arası Fark		
			(I-J)		
FAKTÖR1	Nadiren	Ara sıra	-,33516	,20595	,462
		Çoğunlukla	-,19231	,40614	,973

Tablo 4.20.' nin devamı

		Her zaman	-,44231	,40614	,757
	Ara sıra	Nadiren	,33516	,20595	,462
		Çoğunlukla	,14286	,40420	,988
		Her zaman	-,10714	,40420	,995
	Çoğunlukla	Nadiren	,19231	,40614	,973
		Ara sıra	-,14286	,40420	,988
		Her zaman	-,25000	,53471	,974
	Her zaman	Nadiren	,44231	,40614	,757
		Ara sıra	,10714	,40420	,995
		Çoğunlukla	,25000	,53471	,974
FAKTÖR2	Nadiren	Ara sıra	-,10073	,35783	,994
		Çoğunlukla	-,07692	,70556	1,000
		Her zaman	-1,57692	,70556	,198
	Ara sıra	Nadiren	,10073	,35783	,994
		Çoğunlukla	,02381	,70229	1,000
		Her zaman	-1,47619	,70229	,244
	Çoğunlukla	Nadiren	,07692	,70566	1,000
		Ara sıra	-,02381	,70229	1,000
		Her zaman	-1,50000	,92904	,469
	Her zaman	Nadiren	1,57692	,70566	,198
		Ara sıra	1,47619	,70229	,244
		Çoğunlukla	1,50000	,92904	,469

Tablo 4.20.'nin devamı

FAKTÖR3	Nadiren	Ara sıra	-,16117	,24301	,924
		Çoğunlukla	-,01399	,46326	1,000
		Her zaman	-1,46853	,46326	,034
	Ara sıra	Nadiren	,16117	,23491	,924
		Çoğunlukla	,14719	,46104	,991
		Her zaman	-1,30736	,46104	,067
	Çoğunlukla	Nadiren	,01399	,46326	1,000
		Ara sıra	-,14719	,46104	,991
		Her zaman	-1,45455	,60990	,154
	Her zaman	Nadiren	1,46853	,46326	,034
		Ara sıra	1,30736	,46104	,067
		Çoğunlukla	1,45455	,60990	,154
FAKTÖR4	Nadiren	Ara sıra	-,03480	,32364	1,000
		Çoğunlukla	-,90385	,63823	,579
		Her zaman	-,15385	,63823	,996
	Ara sıra	Nadiren	,03480	,32364	1,000
		Çoğunlukla	-,86905	,63518	,606
		Her zaman	-,11905	,63518	,998
	Çoğunlukla	Nadiren	,90385	,63823	,579
		Ara sıra	,86905	,63518	,606
		Her zaman	,75000	,84027	,850

Tablo 4.20.’ nin devamı					
	Her zaman	Nadiren	,15385	,63823	,996
		Ara sıra	,11905	,63518	,998
		Çoğunlukla	-,75000	,84027	,850
TOPLAM	Nadiren	Ara sıra	-,26515	,19544	,612
ÖLÇEK		Çoğunlukla	-,10606	,38542	,994
		Her zaman	-1,21212	,38542	,035
	Ara sıra	Nadiren	,26515	,19544	,612
		Çoğunlukla	,15909	,38358	,982
		Her zaman	-,94697	,38358	,133
	Çoğunlukla	Nadiren	,10606	,38542	,994
		Ara sıra	-,15909	,38358	,982
		Her zaman	-1,10606	,50743	,216
	Her zaman	Nadiren	1,21212	,38542	,035
		Ara sıra	,94697	,38358	,133
		Çoğunlukla	1,10606	,50743	,216

p < 0,05

Tablo 4.20.’ye göre, İngilizce öğretmenlerinin, bilgisayar destekli eğitimde Dyned programının İngilizce dersini desteklemesi hakkındaki, görüşleriyle Dyned programını kullanabilme sıklıklarında faydalılık faktörünün anlamlı sonuç vermesine neden olan “Nadiren-Her zaman” (p<0,05) alt boyutu arasındaki farklılığın anlamlı çıkmasıdır. Ayrıca toplam ölçekteki anlamlı farklılığın sebebi de “Nadiren-Her zaman” (p<0,05) alt boyutundaki farklılığın anlamlı çıkması olarak gösterilebilir

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonuçları, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri nelerdir?” dir. Yapılan analizler sonucunda İngilizce öğretmenlerinin Dyned uygulamasına kısmen olumlu görüş geliştirdikleri görülmektedir. Bu anlamda uygulamaya karşı öğretmenler birbirlerine benzer görüşlere sahiptirler.

Araştırmanın ikinci alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” dir. Yapılan analizler sonucunda faktörlerde ve test toplamda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre 0,05 düzeyinde anlamlı değildir. Buradan gerek kadın gerekse erkek öğretmenlerin, uygulama zorluğu, uygulama kolaylığı, faydalılık, zararlılık ve toplamda aynı düşüncede oldukları görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt problem cümlesi, “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” dir. Yapılan analizler sonucunda hem toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan 0,05 düzeyinde anlamlı değildir. İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdemleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri değişmemektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri okul yerleşim yeri değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Faktörlerde ve test toplamda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri okul yerleşim yeri değişkenine göre farklılık göstermemiştir. Gerek köy okullarında gerekse merkez okullarda çalışan İngilizce öğretmenleri benzer düşüncelere sahiptir.

Araştırmanın beşinci alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin; Dyned programının İngilizce dersini desteklemesine ilişkin görüşleri programın kullanılabilme değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde açıklanmıştır. Karşılaştırmada istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenleri Dyned programını kullanmaları veya kullanmamaları bu konudaki düşüncelerini farklılaştırmamaktadır.

Araştırmanın altıncı alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki Dyned programını kullanabilen İngilizce öğretmenlerinin programı kullanabilme sıklıkları nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. 83 kişilik araştırma grubunun 31’ i Dyned programını kullanabilirken geriye kalan 52 kişi programı kullanamamaktadır. Buradan Dyned programını kullanılma oranı % 37’ dir. Dyned programını kullanabilen grubun, % 42’ si Dyned programını “nadiren” kullanabilirken, % 42’ si Dyned programını “ara sıra” kullanabilmektedir. %13 lük bir kısım ise “çoğunlukla” kullanırken % 3 lük bir kısım ise “her zaman” Dyned programını kullanmaktadır. Bu durumdan Dyned programını kullanabilen öğretmenlerin çoğunluğunun programı kullanmayı daha “çok nadir” veya “ara sıra” tercih ettikleri; bir başka deyişle, zaten azınlıkta olan Dyned Programını kullanabilen İngilizce öğretmenleri de istenilen sıklıkta programı kullanmayı tercih etmemektedir.

Araştırmanın yedinci alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki Dyned programını kullanamayan İngilizce öğretmenlerinin programı kullanamama nedenleri nelerdir?” ’ dir. 83 İngilizce öğretmeninden toplam 119 farklı görüş elde edilmiştir. Bunun sebebi bir öğretmenin birden fazla maddeyi işaretleyebilmesidir. Buradan özellikle “okulda yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” (% 31,1) ve “Öğrencinin evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok” görüşleri üzerinde yoğunlaşmıştır (% 31,1). Bu görüşleri “Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum” (%11,7), “Zaman yetersizliği” (% 10,1) ve “Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum” (% 8,4) görüşleri takip etmektedir. Diğer görüşler fazla tercih edilmemekle birlikte sırasıyla; “Teknik yetersizlikler” (% 4,2), “Kullanacak yeterlikte değilim” (% 1,7) ve “Yazılımın uygulamasının zor olması” (% 1,7)

şeklindedir. Ayrıca istenilen yönde her bir neden için ayrı ayrı yapılan frekans ve yüzdelik dağılımlarından (4.7., 4.8., 4.9., 4.10. ve 4.11. tablolarda) yukarıdaki sonuçları destekleyici nitelikte sonuçlar çıkmıştır. Buradan; araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin, Dyned programını kullanamama nedenlerini, genellikle okullardaki donanım eksikliğinden ve öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının büyük ölçüde yetersiz olmasından kaynaklandığı sonucuna dayandırdıkları görülmektedir.

Araştırmanın sekizinci alt problem cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklığı ile öğretmenlerin programa ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” ’ dir. İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklıkları farklılaştıkça faydalılık ve toplam ölçeğe ilişkin görüşleri de farklılaşmaktadır. Fakat İngilizce öğretmenlerinin Dyned programını kullanma sıklıkları değiştikçe uygulama zorluğu, uygulama kolaylığı ve zararlılık alt ölçeklerine ilişkin görüşleri farklılaşmamaktadır.

5.2. Tartışma

Elde edilen sonuçlar incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin Dyned programına ilişkin pek de olumlu görüş içerisinde oldukları söylenemez. Bu bulgular; Yiğit (2010), Baz (2010), Ucur (2010) ve Şengel, Baltacı Göktaşay, Öncü (2009), Uluser İnan (1997) ve Odabaşı (1997) bulguları ile desteklenmektedir. Fakat Bingham ve Larson (2006), Kızılırmak (2008), Kocaman (2008), Şimşek (2008) ve Özerol (2009) bulgularından ise farklılaşmaktadır.

Bulgular ışığında teoride, bilgisayar destekli dil eğitimi doğru kullanıldığında İngilizce öğretimine yarar sağlayacağı aşikârdır. Fakat araştırmamızda yapılan demografik inceleme ve anket sonuçlarına göre bilgisayar teknolojisi ve Dyned İngilizce Öğretim Programından yeterli düzeyde yararlanılmadığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular, Şengel, Baltacı Göktalay ve Öncü (2009), Yiğit (2010) ve Özerol (2009) bulguları ile desteklenmektedir.

Bu durumun başlıca sebepleri şu şekilde sıralanabilir:

- Okullardaki donanım eksikliği
- Öğrencinin evde Dyned' i kullanabilecekleri gerekli donanımının olmaması
- Uygun, kullanışlı bir yazılım olduğuna inanılmaması
- İngilizce ders müfredatının yoğun olması ve öğretmenlerin Dyned Programını zaman kaybı olarak görmesi
- Öğretmenlerin Dyned Programının İngilizce dersine yeterli katkıyı sağlayacağına inanmamaları

Ayrıca, bu sebeplere; teknik yetersizlikler, Dyned Yazılımının uygulama zorluğu olan bir yazılım olması ve öğretmenlerin kendilerini Dyned Programını kullanabilecek yeterlilikte görmemeleri de eklenebilir.

5.3. Öneriler

Bu bölümde araştırma bulgularına ve ileriki araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.3.1. Araştırma Bulgularına Yönelik Öneriler

1. Yürütülen eğitim sisteminde bilgisayar destekli eğitimin bir amaç değil yabancı dil eğitiminde bir araç olarak kullanılması faydalı olabilir.
2. Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimi etkili bir şekilde kullanabilmeleri için bu alanda yeterli bilgi ve donanıma sahip olmaları faydalı olabilir.
3. Bilgisayar destekli eğitim, okullarda daha etkili kullanılabilmesi için yeterli özenin gösterilmesi faydalı olabilir.
4. Bilgisayar destekli eğitim uygulamalarında öğretmenin bir orkestra şefi konumunda olması ve uygulamayı yönetmesi faydalı olabilir.
5. Bilgisayar destekli eğitim uygulamasının farklı yöntemlerle desteklenerek pekiştirilmesi faydalı olabilir.
6. Bilgisayar destekli eğitimin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin bu konuda olumlu tutum geliştirmesini sağlamak faydalı olabilir.

7. Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim uygulamasına yönelik eğitici seminerlere katılmaları faydalı olabilir.

8. Öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar destekli eğitim uygulamalarını kolaylıkla yürütebilmesi için kendilerine ait bilgisayar ve internet olanaklarına sahip olmaları faydalı olabilir.

9. Okullarda kurulan bilgisayar laboratuvarlarının amaçlarının doğru belirlenmesi ve bu doğrultuda kullanılması faydalı olabilir.

5.3.2. İleriki Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Araştırma sonucunda elde edilen bilgilere göre, öğretmenler tarafından ilköğretim okullarında bazı teknik eksiklikler dile getirilmiştir. Bu konuyla alakalı olarak bu eksiklerin belirlenip bu konuda neler yapılabileceği araştırılabilir.

2. 2013-2014 eğitim-öğretim yılından itibaren İngilizce dersi 2. sınıftan başlanmak üzere zorunlu hale getirilmiştir. Bu sınıflara Dyned Programı uygulanması hakkındaki öğretmen ve/veya yönetici görüşleri araştırılabilir.

3. Araştırma sonuçlarımız sadece resmi okullarda çalışan İngilizce öğretmenlerinin görüşünü içermektedir. Bu konuyla alakalı özel okullarda çalışan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri araştırılıp karşılaştırılabilir.

4. Dyned programı öğrencinin sadece okulda değil aynı zamanda evde kullanması gereken bir programdır. Bu konuda velilerin algıları ya da görüşleri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

ABACIOĞLU, Tülin. (2002). **Çocuklara Oyunlarla Yabancı Dil Öğretimi**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

ALESSI, S. M.-TROLLIP, S. R. (2001). **Computer Based Instruction: Methods and Development**, Englewood, NJ: Prentice Hall, Inc.

ALKAN, Cevat. (2005). **Eğitim Teknolojisi**, Anı yayıncılık.

AŞKAR, Petek-ERDEN, Münire. (1986). Mikrobilgisayarların Okullarda Kullanımı, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, Cilt: XI, Sayı: 61, Ankara.

ATEŞ, Alev. (2005). **Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretiminin Ortaöğretim Hazırlık Öğrencilerinin İngilizce'ye ve Bilgisayara Yönelik Tutumları Üzerindeki Etkililiği**, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

AYTÜRK, Nihal. (1999). **Bilgisayar Destekli öğretimin Öğrenci Başarısına İngilizce ve Bilgisayara Yönelik Tutumlarına Olan Etkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

BAKİ, Adnan. (2002). **Öğrenen ve Öğretenler için Bilgisayar Destekli Matematik**, Tübitak Bitav-Ceren Yayınları, İstanbul.

BALKANLI, Aynur. (2003). **Bilgisayar Destekli Ortaöğretim Öğrencilerine Almanca Öğretimi Uygulaması (Anadolu Kız Meslek Lisesi Örneği)**, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

BARKER, P.- YEATES H. (1985). **Introducing Computer Assisted Learning**, Prentice/Hall International, England.

BAŞ, Gökhan-KUZUCU, Orhan. (2009). “Effects of CALL Method and Dyned Language Programme on Students’ Achievement Levels and Attitudes Towards the Lesson in English”, Erişim: http://itdl.org/Journal/Jul_09/article03.htm.

BAZ, Fatih Çağatay. (2010). **Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitim Yazılımı Olan Dyned Programının Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

BINGHAM, Scott-LARSON Eric. (2006). Using CALL As The Major Element Of Study For A University English Class In Japan”, **The Jalt Call Journal**, Vol. 2, No. 3.

BULUT, İrfan. (2003). **Çocuklara Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğretimi ve Çoklu Zeka Teorisi**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

CELCE, Marianne-MCINOSH, Lois. (1979). **Teaching English as a Second or Foreign Language**, Newbury House Publishers, Inc. Rowley, Massachusetts.

ÇEVİK, Abdullah. (2001). **Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

ÇİLENTİ, Kâmuran. (1979). **Eğitim Teknolojisi**, Kadioğlu Matbaası, Ankara.

ÇÖMEK, Arif. (2003). **Fen Bilgisi Öğretiminde Isı ve Isının Maddedeki Yolculuğu Ünitesinin Bilgisayar Destekli Öğretim Materyalleri İle Öğretilmesinin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

DEMİRCAN, Ömer. (1988). **Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil**, Remzi Kitabevi, İstanbul.

DEMİREL, Özcan. (1990). **Yabancı Dil Öğretimi, İlkeler, Yöntemler ve Teknikler**, Ankara.

DEMİREL, Özcan. (2000). **Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı**, Pegem A Yayıncılık, Ankara.

DEMİREL, Özcan. (2009). **Eğitimde Program Geliştirme**, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

DEMİREL, Özcan-SEFEROĞLU, S.Sadi-YAĞCI, Esed. (2002). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**. Pegem A Yayıncılık, Ankara.

DOĞAN, Hıfzı. (1997). **Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı**, Ankara.

DURSUN, Kenan. (1999). **Dokuz Yaş Grubu Türk Çocuklarına İngilizce Öğretimi Üzerine Deneysel Bir Çalışma**, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

DYNED, (2006). **Dyned İngilizce Dil Eğitimi Kullanım Kılavuzu**, Future Prints Bilgisayar ve Sanayi Ticaret A.Ş. İstanbul.

ERİŞEN, Yavuz-ÇELİKÖZ Nadir. (2007). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, **Eğitimde Bilgisayar Kullanımı**, (Ed. DEMİREL, Özcan-ALTUN Eralp). Pegem Yayıncılık, Ankara.

ERTÜRK, Selahattin. (1997). **Eğitimde Program Geliştirme**, Meteksan Yayınları, Ankara.

FİGEN, Ceyda Gökalp. (2004). **İngilizce Öğrenen Yetişkin Öğrencilere Oyunlarla Kelime Öğretimi**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

FREEMAN, Diana. (1986). **Techniques and Principles in Language Teaching**, Oxford University Press, Oxford.

GEMİCİ, Ömer-KORKUSUZ, Mehmet Emin -BOZAN, Murat-SARIKAYA, Ali. (2001). Bilgisayar Destekli Fen Eğitimi ve Bir Örnek Uygulama, **Yeni Bin Yılın Basında Türkiye’de Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu, Bildiriler Kitabı**, 7-8 Eylül, İstanbul. Sf. 255- 259.

GÖKTÜRK, Akşit. (1983). Yabancı Dil Öğretimi: Çağdaş Bilginin Edinilmesinde Yabancı Dil, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi Dil Öğretimi Özel Sayısı**, Ankara. Sf. 102-105.

HENGİRMEN, Mehmet. (1992). **Yabancı Dil Öğretim Teknikleri ve Tömer Yöntemi**, Engin Yayınevi, Ankara.

HIZAL, Alışan. (1989). **Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

İPEK, İsmail. (2001). **Bilgisayarla Öğretim: Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler**, Tıp Teknik Kitapçılık Ltd. Şti. Ankara.

İŞMAN, Aytekin. (2008). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı**. Pegem Yayıncılık, Ankara.

KARAKOYUN, Seda. (2008). **İlköğretim II. Kademe Yabancı Dil Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Adapazarı Örneği)**, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

KARASAR, Niyazi. (2008). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayınları, Ankara.

KARTAL, Bilhan. (2002). Açıköğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerinde Başarı Düzeylerini Arttırmaya Yönelik Web Destekli Hizmetler, **Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

KESER, Hafize. (1988). **Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi**, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

KIZILIRMAK, Fadime. (2008). **İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri (Isparta İli Örneği)**, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

KOCAMAN, Fatih. (2008). **İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin Öğretim Yazılımlarını Kullanma Düzeyleri (Burdur İli Örneği)**, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

KOŞAR, Edip. (2002). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**. 1. Basım, Ezgi Kitabevi, Bursa.

KURT, Afife İnci. (2006). **Anlamalı Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Bilgisayar Destekli 7. Sınıf Fen Bilgisi Dersi İçin Hazırlanan Bir Ders Yazılımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Kalıcılığa Etkisi**, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

MEBİDES, (2009). **Dyned İngilizce Dil Eğitimi Sistemi**, Erişim: http://mebides.meb.gov.tr/files/ogretmen_el_kitabi.pdf. (18.11.10: 16.25).

MILES, M.B.- HUBERMAN, A.M. (1994). **Qualitative Data Analysis**. Thousand Oaks,CA: Sage.

ODABAŞI, Ferhan. (1997). **Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar Kullanımı**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

ÖZEROL, Gülsüm. (2009). Perception of EFL Primary School Teachers Towards Call, **9th International Educational Technology Conference**, Ankara.

REDFIELD, M. R.-CAMPBELL, P.D. (1999). **Comparing CALL Approaches: Self-Access Versus Hybrid Classes**, Osaka Üniversitesi, Japonya.

RIZA, Enver Tahir. (1997). **Eğitim Teknolojisi Uygulamaları**, Anadolu Matbaası, İzmir.

RICHARDS Jack-RODGERS Theodore. (1986). **Approaches and Methods in Language Teaching**, Cambridge University Press, Cambridge.

SARIÇAYIR, Hakan. (2007). **Kimya Eğitiminde Kimyasal Tepkimelerde Denge Konusunun Bilgisayar Destekli ve Laboratuar Temelli Öğretimin Öğrencilerin Kimya Başarılarına, Hatırlama Düzeylerine ve Tutumlarına Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

SARITAŞ, Mustafa. (2007). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı**, Pegem A Yayınları, Ankara.

SENEMOĞLU, Nuray. (2007). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim, Kuramdan Uygulamaya**, Gönül Yayıncılık, Ankara.

SEZER, Ayhan. (1987). **Yabancı Dil Öğretimi**, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:2, Ankara.

SHIMOYAMA, Y. (2005). Integration of E-Learning and M-Learning in Teaching EFL in Japan, **10. Pasifik Uygulamalı Dilbilimciler Birliği Konferansı**, Edinburgh Üniversitesi, İskoçya.

SILVER, Margaret-ADELMAN, Barbara-PRICE Elisabeth. (2003). **Total Physical Response**, A Curriculum For Adults English Language And Literacy Center, St. Louis, MO 63105-3323.

ŞAHİN, Tuğba Yanpar-YILDIRIM, Soner. (1999). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Ankara.

ŞENGEL, Erhan-GÖKTALAY BALTAÇI, Şahnaz-ÖNCÜ, Semiral. (2009). Do 4th To 8th Grade Students Ready To Use Call Software – Dyned in Esl Classes?, **9th International Educational Technologies Conference**, Ankara.

ŞİMŞEK, Alper. (2008). **Bilgisayar Destekli İngilizce Telaffuz Materyalinin Tasarımı, Uygulanması ve Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

TANDOĞAN, Mahmut-AKKOYUNLU, Buket. (1998). **Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

TAŞDEMİR, Mehmet. (2003). **Eğitimde Planlama ve Değerlendirme**, Ankara.

THOMPSON, Noel. (1991). Computers Curriculum and the Learning Environment, **Computers And Education**, Vol. 16, No:1, p:1-5.

UCUR, Adnan. (2010). **Dyned Programının Uygulanabilme Etkililiği Hakkında Öğrenci Görüşleri (Safranbolu Örneği)**, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

ULUSER İNAN, Nilgün (1997). **Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin İngilizce Öğretiminde Etkililiği**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

UŞUN, Salih. (2000). **Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim**, Pegem Yayıncılık, Ankara.

UZUNBOYLU, Hüseyin. (2002). **Web Destekli İngilizce Öğretiminin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi**, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

VARIŞ, Fatma. (1988). **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara.

YILDIRIM, Ali. (1999). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Ankara.

YILMAZ, Osman. (2004). **Yabancı Dilde Kullanılan Bilgisayar Destekli Eğitimin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkilerinin Araştırılması**, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

YİĞİT, Alptekin Muhammed. (2010). **Teachers' Attitudes towards the "Dyner" in Primary Education in Turkey: From the 4th to 8th grades**, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

EKLER

EK 1

DYNED YAZILIMININ ETKİSİNİ BELİRLEME ANKETİ

DynEd YAZILIMININ ETKİSİNİ BELİRLEME ANKETİ

Değerli Meslektaşım,
Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans Programı kapsamında yürütülen bir tez çalışması kapsamında görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur.

Bu ankette İlköğretim İngilizce öğretiminde kullanılan DynEd yazılımının etkisini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Samimi ve içten cevaplarınız araştırmanın niteliğine önemli katkılar sağlayacaktır.

Lütfen tüm soruları ve ilgili açıklamaları okuyarak görüşlerinizi oluşturulan seçenekler üzerine işaretleyiniz. Araştırmaya katılımınız ve katkınızdan dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

Öğretmen Elif Pınar YURTLU

Ahi Evran Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. BÖLÜM

Cinsiyetiniz : Bay () Bayan ()

Mesleki Kıdeminiz : 1-5 () 6-10 () 11-15 () 16- ve üstü ()

Okulunuzun Yerleşim Yeri : Merkez Okul () Köy Okulu ()

2. BÖLÜM

2.1 .DynEd yazılımını **kullanabiliyor** musunuz?

Evet () Hayır ()

2.1.a. Cevabınız **Evet ise** hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?

Her zaman () Çoğunlukla () Ara sıra () Nadiren ()

2.2.b. Cevabınız **Hayır ise** nedeni nedir? (*Birden fazla cevap verebilirsiniz*)

- () Kullanacak yeterlikte değilim
- () Uygun-kullanışlı bir yazılım olduğuna inanmıyorum
- () Öğrencilere fazla katkı getireceğine inanmıyorum
- () Okula yazılımı kullanacak gerekli donanım yok
- () Öğrencini evinde yazılımı kullanacak gerekli donanım yok
- () Diğer (Belirtiniz):.....

3. BÖLÜM

Aşağıda oluşturulmuş olan DynEd yazılımına ilişkin görüşlerinizi lütfen HER SORU İÇİN verilen ölçeği kullanarak cümlelerin sağındaki kutucuklardan birine çarpı(X) işareti koyarak belirtiniz.

	Katılma Düzeyiniz				
	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	(2) Katılmıyorum	(3) Kararsızım	(4) Katılıyorum	(5) Kesinlikle Katılıyorum
1. DynEd yazılımının kullanılması yararlıdır .	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Ders içi öğrenme-öğretme etkinliklerinin yoğun olması DynEd yazılımının etkili bir şekilde uygulanmasını kısıtlar .	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. DynEd yazılımı, öğrencilerin bilgisayar kullanma becerisini geliştirmesine imkân verir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. DynEd yazılımının uygulanması, okulların sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık göstermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Okullarda yeterli bilgisayarın olmaması , DynEd yazılımının uygulanmasını olumsuz yönde etkilemektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Her okulda internet bağlantısının olmaması , DynEd yazılımının uygulanmasını olumsuz yönde etkilemektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Programın uygulanmasında gerekli olan teknolojik aletlerin (kulaklık, mikrofon, hoparlör) okullarda olmaması , yazılımın uygulanmasını olumsuz yönde etkilemektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. DynEd yazılımının uygulanması, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumuna göre farklılık göstermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Her öğrenci kendi evinde DynEd yazılımını kolay bir şekilde kullanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. DynEd yazılımı, öğrencilerin İngilizce konuşma becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

11. DynEd yazılımı, öğrencilerin İngilizce telaffuzunun gelişmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12. DynEd yazılımı, öğrencilerin İngilizce yazma becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13. DynEd yazılımı, öğrencilerin İngilizce dinleme becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14. DynEd yazılımı, öğrencilerin İngilizce okuma becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15. DynEd yazılımı öğrenciler arasındaki sosyal ilişkiyi azaltmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16. DynEd yazılımı, her öğrenciye kendi hızına göre öğrenme fırsatını vermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17. DynEd yazılımı, İngilizce dersi öğretme zamanını kısıtlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18. DynEd yazılımı, öğrencilerin tekrar yapabilmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19. DynEd yazılımı öğretmenlerin ders anlatma yükünü hafifletmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20. DynEd yazılımı, öğrencilerin oyun oynayarak İngilizce öğrenmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21. DynEd yazılımı öğrencilerin kendi yeteneklerini keşfetmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22. DynEd yazılımı öğrencilerin ilgisini çekmektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23. DynEd yazılımı ile öğrenciler kitap yükünden kurtulmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24. DynEd yazılımını kullanan öğrenciler dil konusunda yaratıcılık kazanmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25. DynEd yazılımı, İngilizce öğretiminde öğrencileri ezbercilikten kurtarmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26. DynEd yazılımı, öğrencilerin hatalarını anında görüp düzeltebilmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27. DynEd yazılımı, öğrencilerin araştırma becerisinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

28. DynEd yazılımı her zaman öğrencinin öğrenmesine hazır olduğu için normal öğrenme yöntemlerine göre daha iyi sonuçlar vermektedir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29. DynEd yazılımı ile öğrencilerin İngilizce öğrenmesi daha kalıcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30. DynEd yazılımı öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerine yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31. DynEd yazılımı, öğrencilerin eleştirel bakış açısı kazanmasına yardımcı olmaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32. DynEd yazılımı, İngilizce materyal konusunda öğretmene tasarruf sağlamaktadır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33. DynEd yazılımı okulların İngilizce öğretim programıyla uyumludur.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Bütün maddeleri içtenlikle tamamladığınız için TEŞEKKÜR ederim

EK 2

İZİN YAZILARI